

ORVOSKARI, HIRMONDÓ

Pécs, 2013. november-december

Barthó Loránd fényképei

TARTALOM

Orvosnapok – 2013

1956-ra emlékeztünk
(Lénárd László beszéde)A Doktori és Habilitációs Tanács ülései
(Fischer Emil)

Az ÁOK Tanácsának ülése

Prima Díjas Kovács L. Gábor

Új mestertanárunk dr. Helyes Zsuzsanna

Az állatkísérletek új jogi szabályozásából
adóó feladataink (Lantos János)Oktatói készségfejlesztési workshop – új
kezdeményezés és a Feedback Bizottság
szervezésében (Füzesi Zsuzsanna,
Schlégl Ádám, Ernyey Balázs)Megkezdődött a Rehabilitációs Központ
építése (Dóczy Tamás, Péley Iván)VII. ISMC-konferencia, Pécs
(Lantos János)

Nyílt Nap – 2014

Érettségire felkészítő táborok az
Orvoskaron (Duga Zsófia, Kupó Péter)Genetikai továbbképző napok
(Kövesdi Erzsébet)A Pekár Mihály Orvosi és Élet-
tudományi Könyvtár magyar nyelvű
folyóirataiból válogatunk
(Gracza Tünde)

II. Pécs-Oklahoma Symposium – 2013

Szakmai vetélkedő
(Vargáné Apagyi Erzsébet)Fontos-e a PTE számára a 2013-ban
bezárt infúziós laboratóriuma?
(Szabóné dr. Schirm Szilvia)A *-Star együttműködés
(Nyitrai Miklós)Pilaszanovich emlékelőadás
(Kardos Dániel)Filopódiumok, nanocsövek és egyebek
(Futó Kinga)

KARÁCSONY

(Kiss Tamás összeállítása)

Írók, költők betegségekről és orvoslásról
Thomas Mann: A Várászhegy (szemelvények)Emlékezés dr. Halmágyi Miklósrá
(Dárdai Ernő, Ezer Erzsébet)

Intézeti, klinikai hírek, információk

Sajtószemle

A címlapon Barthó Loránd fotói,
középen és a hátsó borítón
Tám László képriportja

ORVOSNAPOK 2013

Az alábbiakban dr. Miseta Attila dékánunk, a kitüntetetteknek és diplomásoknak az orvosnapokon elhangzott beszédeit közöljük.

Tisztelt Kolléganők, Kollégák Kedves Vendégeink!

Szeretettel köszöntöm Önöket egyik legjelentősebb orvoskari ünnepünkön. Azt azonnal hozzászem, hogy egészen biztosan ez a legbensőségesebb, legintimebb ünnepünk, ahol tulajdonképpen az a fajta kontinuitás, amit orvosaink különböző generációi jelentenek, együtt vannak. Kérem, hogy rövid főhajtással és felállással emlékezzünk azokra a kollégáinkra, akik nem jöhettek el.

Mesterség, tudomány, művészet, mindez együtt a mi hivatásunk. Mesterség, hiszen vannak szabályai, reggel bemegyünk, a szakma szabályai szerint teljesítjük kötelezettségeinket, megelőzésben, diagnosztikában, terápiában, tanácsadásban, nyomon követésben.

Tudomány: gyakran mondom hallgatóinknak, hogy az egyetem feladata az, hogy a megfelelő tudáshatárat biztosítsa a szakma szabályai szerint, de látni fogjátok azt, hogy szinte soha nem találkoztok ugyanazokkal a típusesetekkel, azokkal a típusleírásokkal, amelyeket mi megtanítunk nektek. Bármennyire specializálódott is a mi hivatásunk, bármennyire ez is a jövőbeli trend, kell lennie legalább egy kollégának, egy orvosnak, aki a fejében intelligens módon össze tudja rakni azokat a jeleket, amelyeket a beteg küld, amelyeket maga észlel rajta, amelyet a radiológia és képalkotó diagnosztika, amit a labororvosok küldenek azért, hogy a lehető leghamarabb korrekt diagnózis, és annak megfelelő kezelés történhessen.

És művészet: egy kicsit művészet is, hiszen túl a racionális, mesterségbeli és tudományos következtetéseken, nem egyformán közelítünk a betegekhez, nem egyformán közelítünk egymáshoz sem, és ennek kétségtelenül vannak megtanulhatatlan, utánozhatatlan, az egyénre jellemző elemei. Egészen biztos, hogy a három egysége teszi ki a mi szakmánkat. Csak az lehet igazából nagyon jó diagnosztika, terapeuta, aki mindezekből legalább egy csipetnyit magában hordoz.

Örömmel jelezhetem, hogy karunk vonzereje változatlan. Idén minden korábbinál több magyar hallgatót vettünk fel és megjegyzem, hogy a kar fő feladata a magyar orvos-, fogorvos-, gyógyszerész- és most már biotechnológus-utánpótlás biztosítása is, a külföldi képzésünk is ezért van. Ennek tekintetében megjegyezhetem, hogy változatlanul 4-5-szörös a hallgatói túljelentkezés, és bizony-bizony azóta, mióta mi jártunk az egyetemre, akár jómagam, és akik itt bizonyára csak a közepes generációhoz tartoznak, hiszen vannak itt nálam jóval idősebb kolléganők, kollégák is. Azóta az egyetem, a kar jellege jelentősen megváltozott, per pilanat ott tartunk, hogy több külföldi hallgatónk van 65 országból, mint magyar hallgatónk. Ahogy említettem, ez csak azért következhetett be, mert elődeink egy szélesebb kitekintést, egy szélesebb kapcsolatteremtő tevékenységet kezdtek, és az utóbbi évtizedben különösen, talán már előtte is kicsit látszott, hogy nemcsak az orvostudomány és a gyógyszerészeti tudomány nemzetközi, hanem egyre inkább nemzetköziesedik az oktatás is. Itt rendkívül fontosnak tartom azt tanártársaimmal együtt – talán mondhatom így – hogy elértük és – tudomásom szerint – a többi testvér, magyar orvosképző hely is elérkezett a teljesítőképessége határáig: nagyobb hallgatói létszámokat nem tudunk felvenni. Sajnálatos módon meg kell jegyeznem azt is, hogy 2008 óta ez az orvoskar – de a többi orvoskarok is – jelentősen kisebb állami támogatást kapnak a magyar hallgatói stipendiumból, és ilyen módon egyre inkább a külföldi orvosképzés és az ebből származó bevételek beépülnek a magyar orvosképzésbe, lényegében ezek teszik fenntarthatóvá. Én azt gondolom, ez egy méltatlan helyzet, és mindnyájunknak hatékonyan lobbizni kell azért, hogy a hazai orvosképzés, gyógyszerészképzés, fogorvosképzés a megfelelő módon és mértékben támogatott legyen. Több ilyen kérdést is kaptam a héten, úgy tűnik, hogy újra van egy ilyen fellendülés és fokozott érdeklődés a sajtó részéről bizonyosan, de talán kormányzati szinten is, hogy akkor miért nem használjuk fel azokat a többletbevételeinket, amelyek a külföldi hallgatók képzéséből erednek.

**ORVOSKARI
HIRMONDO**

Felelős szerkesztő: Barthó Loránd, Bogár Lajos

Olvasószerkesztő Hollósy Tibor, szerkesztőségi munkatárs Kiss Tamás

Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke.

A szerkesztőség címe: PTE Általános Orvostudományi Kar Sajtóirodája, 7624 Pécs, Szigeti út 12.

Tel.: 72/536-116. E-mail: hirmondo@aok.pte.hu ■ HU ISSN 1586-1031

Elektronikus publikáció: www.aok.pte.hu/hirmondo ■ HU ISSN 1586-1295. Nyomtatta a PTE ÁOK Nyomdája

A központi rendezvények fotóit Verébi Dávid készítette, Czulák Szilvia gondozta.

Nyilván a riporter nem ismerte az államháztartási törvényeket. Sajnos, és ez már a szocializmusban is így volt, és e tekintetben sajnos változás nincsen: az állami intézményeknél év végén azoktól, akiknek van, elvesznek, akiknek nincs, azokat meg kisegítik.

Egy kicsit olyan ez, mintha az elől haladó csapatainktól elvennénk a golyóbisokát hogy azoknak adjuk, akik hátul bolyonganak valahol a hadtápban. Én azt gondolom, hogy mindezzel együtt az, a jelenlegi kormány által meghirdetett, helyesen meghirdetett gondolatkör, hogy elsősorban a reáltudományok képzését, oktatását kell támogatni, nagyon helyes. Magyarországon egyes statisztikák szerint a fiatal diplomások körében mindössze 6,4% a reáldiplomások aránya. Az összes többi az úgynevezett humanitások területéről eredezik, és tapasztalhatjuk azt is, hogy a gyakran emlegetett hozzáadott értéket csak valamihez lehet hozzáadni, mert az értéket előállító, értéket teremtő szakmákat mindenképpen erősíteni és támogatni kell. Megismétlem: ez egy nagyon helyes kormányzati törekvés.

Rendkívül veszedelmes az a tendencia, ami sajnálatos módon fokozódik de legalábbis folytatódik, hogy a nagyobb anyagi erővel rendelkező nyugat-európai országok ezeket a diplomásokat, mérnökeinket, orvosainkat, gyógyszerészeinket nagy számban viszik el. Biztos hogy nemcsak az anyagiakról van szó. Biztos az, hogy nem teremtünk olyan körülményeket itthon, amelyek a nyugodt békés megtelepedést, mégha szerényebb körülmények között is, lehetővé tennék. Ezért lenne fontos az, hogy kormányokon átívelő életpálya-modellek működjenek, erre is látunk törekvést a jelenlegi kormányzat részéről.

Említettem már a külföldi képzési portfólióink körülötti nagy érdeklődést, aminek tehát a célja elsősorban az, hogy kapcsolatrendszerünket bővítsük, anyagi bázisunkat kiteljesítsük, és a magyar képzést erősítsük. Különösen intenzíven bővült az elmúlt években németországi kapcsolatrendszerünk. Törekszünk arra, hogy a magasabb évfolyamokon német hallgatóink, az ő számunk most már 600-700 között van, a magasabb évfolyamokon a klinikai gyakorlatokat színvonalas németországbeli intézményekben végezhessek, hiszen a klinikum igényli a közvetlen tanár-diák, tanár-beteg, diák-beteg kapcsolatokat, amelyek igazából csak anyanyelven teljesebben ki.

Folytatódik az oktatókórházi rendszerünk építése. Ennek a kiteljesedése azonban csak átalakított, tömbösített tanrend mellett lesz lehetséges. Mint az ismeretes, mintegy két évvel ezelőtt megnyitottuk az oktatókórházi kapcsolatrendszerünket. Ennek a tartalommal való feltöltése azonban egy folyamatos, több évet igénybevevő munka.

Sajnálatos módon, ahogy említettem, az állami ösztöndíjas magyar hallgatók finanszírozása csökken, ez a folyamat együtt azzal, hogy a Pécsi Tudományegyetem többi kara az utóbbi időben jelentős finanszírozási veszteségeket szenvedett el, veszélyeztetni azokat a fejlesztéseinket, amelyek mára elengedhetlenül szükségesek a

gyorsan fejlődő orvosi és biológiai tudományok hatékony oktatásához. A klinikum területén a finanszírozás egyelőre nem javult. Kijelenthető, hogy a jelenlegi személyi állománnyal és eszközrendszerrel a jelenlegi – megjegyzem eltűzött – adminisztratív követelmények mellett elsősorban a kollégák és kollégák elhivatottsága az ellátás színvonalának a legfőbb garanciája. Rendkívül fontosnak tartanánk, hogy az állami rendszerben is biztosítsuk a fejlődőképes szektorok progresszív finanszírozását. Világosan el kellene dönteni, hogy mi az, ami szükséges és fejlesztendő, amit fenn kell tartanunk, bár veszteséget hoz, és mi az, ami korszerűtlen és visszafejlesztendő, valódi szükség nincsen rá. Itt komoly szakmai és stratégiai megfontolások kellene, bátor politikai elhatározás, ami nem a rövidtávú szavazatszerzési szándékon alapul, erre lenne szükség.

Egy nagyon érdekes kérdés, és ebben – meg kell mondjam – a tanári testület is megosztott, bár úgy gondolom, hogy a többség az

érezhetően a hagyományok mellett és az elméleti oktatás és a klinikai oktatás egységes és integrált rendszerben történő fenntartása mellett van, hogy szükséges-e a klinikum és az elméleti oktatás különválasztása. A magam részéről e tekintetben nem lennék különösen kísérletező, bár megjegyzem azt, hogy a világban nagyon sokféle rendszer működik. Mi túlságosan szeretünk reformálni. Néha egy-egy négyéves kormányzati ciklus alatt, függően attól, hogy hány miniszterünk vagy államtitkárunk van a felsőoktatás és az egészségügy élén, többször is. Itt bizonyos mértékű konzervativizmusra van szükség. Meg kell őrizni, meg kell tartani az értékeinket, és nem feltétlenül edzöt cserélni, játékosokat cserélgetni. Mostanában népszerűek a futballista hasonlatok: ezzel a csapattal kell nyerni, ezzel kell kimenni a pályára, természetesen fair körülmények között. Újra úgy gondoljuk, talán kijelenthetem, a nagy többség úgy gondolja, hogy bár a finanszírozás külön forrásokból érkezik, mégis helyes az egységes és integrált rendszer fenntartása.

A nemzetközi piacon mérnökeinket és orvosainkat a „legkeresettebb árucikkek között tartják számon”. Hazai megbecsülésünk azonban magyá után kívánnivalókat. A külföldön dolgozó orvosok és kutatók körében megfigyelhető egyfajta visszatérési hajlandóság, és nem feltétlenül a hasonló szintű anyagi juttatásokat várnák el, hanem – ahogy korábban is említettem – a kiszámítható és rendezett munkakörülményeket. Sajnos ettől a magyar egészségügy majdnem olyan távol van, mint a nyugati bérektől. Említettem, hogy helyes a reáltudományok felsőoktatásának a támogatása, és minden bizonnyal szükséges az, hogy több itt, a hazánkban dolgozó mérnökünk, orvosunk, fogorvosunk, gyógyszerészünk, biotechnológusunk legyen. Említettem azt, hogy mi a reformok és ellenreformok országa vagyunk. Nem kívánám felsorolni, hogy 1990 óta hány jelentősebb egészségügyi és felsőoktatási reform volt, és ezek eredménye mi lett. Azt kell mondjam, hogy az orvostársadalom viszonylag jól megúsza. Gondoljunk bele: akkor, 1990-ben, ha jól emlékezem, 2 vagy 3, jogászokat és 2, közgazdászokat képező intézmény volt. Ma ezeknek a száma a húszhoz közelít. Akkor 4 orvosképző hely volt, és most is annyi van. Igyekszünk tartani a színvonalat, hiszen számunkra a legjobb reklám az, ha a kollégánk, kolléga tudja, hogy nemzetközi szinten is elfogadott tudással rendelkezik, és azután látjuk, hogy az őket alkalmazó hazai vagy külföldi intézmények megelégedettek azzal a teljesítménnyel, amit kollégánk és kollégáink nyújtanak.

Kedves Kollégánok, Kollégák! Karunk továbbra is az országos felsőoktatási statisztikák legszűkebb élvonalában van. Persze, tudjuk, hogy a statisztikák torzítanak. Nem állunk ilyen jól! Rengeteg a gyengeségünk! Megnyugató azonban az, hogy a Kar oktatói kara még mindig erős. A tőlünk kikerülő kollégánok és kollégák megállják a helyüket. Bízom abban, hogy kormányzati szinten is megkapjuk azt a támogatást, amelyre a magyar egészségügy és a magyar egészségügyi felsőoktatás joggal tart igényt.

Végül el kell mondjam, hogy mint volt tanítványaink, Önök a legfontosabbak számunkra, az összetartozás, a véleménykülönbségek és szakmai viták ellenére az egészségügy egyik alappillérei voltak, jelenleg is azok és remélem, hogy maradnak is. Ennek egyik eleme az, hogy a különböző periódusokban bár, de mindannyian ennek az Alma Maternek a tanítványai vagyunk. Tegyük meg mindent azért, hogy tovább emelkedjen az oktatásunk színvonala, fejlődjen tudományos kutató tevékenységünk, és hogy klinikai ellátásunk jó híre erősödjön. Mi a magunk részéről mindenkivel, aki ezeket a célokat a magáénak vallja, együtt kívánunk működni.

Köszönöm, hogy eljöttek. Azok, akik nem tudtak eljönni, remélhetőleg máskor majd találnak alkalmat. Az ajtó mindig nyitva áll.

Mindenkinek nagyon jó egészséget, jó munkát, sok sikert és kellemes, Pécssett együtt töltött órákat kívánok a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara nevében.

Kérjük Önöket, hogy vigyék el a jó hírünket, közvetítsék azt, hogy a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara megmaradt ugyanúgy, mint az Önök idejében szigorú, de a minőséget megkövetelő oktató intézménynek. És végül, de nem utolsósorban én is hadd tolmácsoljam Bódis József rektor úr, kollégánk üdvözlését, aki ezen az ünnepi rendezvényen itt lenni nem tudott, de a hátralévő programokban bőven lesz alkalmuk arra, hogy vele is találkozzanak.

Köszönöm szépen!

Dr. Miseta Attila dékán

Örömteli eseménynek lehetünk ma részesei. Megtiszteltetés, kitüntető érzés a számunkra, hogy egyetemünkön első alkalommal adhatunk át platinadiplomát a Pécsi Magyar Királyi Erzsébet Tudományegyetem volt hallgatójának, *dr. Météki Jánosnak*, aki 75 évvel ezelőtt kapott orvostudományi oklevelet – vezette be a diplomák átadásának ünnepélyes pillanatait a dékán.

Dr. Météki János

Dr. Météki János köszönő szavai: „Tisztelettel és köszönettel emlékezem meg volt professzoraimról, az egyetemről, a munkatársaimról, akiktől nemcsak az orvosi tevékenységhez szükséges tudást, de a beteg emberekkel való együttérző foglalkozást és magatartást is megtanultam. Ezt szakmai munkám során mindig igyekeztem figyelembe venni, talán ez vezetett arra, hogy az egészséges életmódra nevelés, a felkészítés vált alapvető szakterületemmé.

Négy évvel ezelőtt, amikor a diplomát megkaptam, fölolvastam Ray Bradbury Fahrenheit című könyvéből egy részletet. Most, ha meg tetszenek engedni, újból elmondanám ezt, mert annyira szépnek és meghatónak találtam: »Mindenkinek hagynia kell maga után valamit, gyereket vagy könyvet, festményt, házat vagy egy falat, amelyet felépített, egy pár cipőt, amit csinált, vagy egy kertet, amit beültetett. Valamit, amit a kezünk megérintett, hogy ha az emberek egy fára vagy egy virágra néznek, amit mi ültettünk, minket lássanak abban. Egyre megy, hogy mit csináltunk. Csak az a lényeges,

hogy ha valamihez hozzányúltunk, azt változtassuk meg úgy, hogy ránk emlékeztessen akkor is, ha már levettük róla a kezünket.«”

És még ha megengedik, Goethe-nek néhány sorát mondanám el:

Über allen Gipfeln ist Ruh'

Über allen Gipfeln
Ist Ruh',
In allen Wipfeln
Spürest Du
Kaum einen Hauch;
Die Vögelein schweigen im Walde.
Warte nur! Balde
Ruhest du auch.”

Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832)

A jubileumi oklevelet kapott orvosok nevében *dr. Mart Sándor*; vasdiplomával kitüntetett doktor és *dr. Gógl Árpád* arany diplomával kitüntetett doktor szolt.

Dr. Mart Sándor: „Magnífice Domine Decan! Tisztelt Professzor Urak! Szeretném megköszönni, hogy megérttem ezt az évet, mert elég sokat betegeskedtem, és az orvoskollégák jóvoltából megérttem ezt az esztendőt. Viszont: rendkívül szomorú vagyok, hogy legjobb orvos kollégám, Flerkó Béla már nincs köztünk. Igaz, tante-rem őrzi a nevét, de az nem elég az ő emlékezetére.

De hát rövid az idő. Én latin tanárnak készültem, annyit mondok: Sapienti sat: tempus fugit, venit mors...”

Dr. Mart Sándor

Dr. Gógl Árpád: „Kedves Orvostársaim! Azt hiszem, hogy egy olyan egyetemnek vagyunk a tagjai, amely október 15-én lesz kilencven éve – és ez a mi szerencsénk, hogy ezen a héten kapjuk meg diplomáinkat – kilencven éve, hogy Pécssett működik, 100 éve, hogy alapították Pozsonyban. Egy olyan kart alapítottak, amelynek szemlélete adta a betegek segítségét, és fölkészített minket készségekben és – döntő módon – szemléletében arra, hogy eleget tegyünk eskünknek: a betegek üdve, a legfőbb törvény. Ezt megvalósítani olyan tanárok készítettek föl bennünket, akik folyamatában vitték az egyetemet. Ha meggondoljuk, hogy Entz professzor 1918-tól 51-ig tanította a nemzedékeket és méltó utódja lett '51-ben Romhányi György. Azt hiszem, ők azok töb-

Dr. Gógl Árpád

beik között, akiktől megtanultunk mindent, az ismereteket, a pontosságot, a széles látókörűséget. A mi generációink, és nagy szerencsénk, hogy Métneki professzor is köztünk van, példáját adva annak, hogy az egészséges életvitel, aminek ő professzora volt, mire juttatja az embert. Közösséghez tartozni nagy dolog, azt mondják, az életminőség egyik eleme a közösséghez, az orvoskarhoz, az orvosi renchez való tartozás. Ehhez az orvosi renchez tartozni nagy szerencsénk. Nagy szerencsénk az is, hogy mi itt lehetünk, akik átvettük a diplomát. És talán szerencse kell ahhoz is, hogy megvalósuljon mindaz, amit dékán úr elmondott, hogy az az egyetem, amely 100 éves, az a kar, amely kilencven év óta működik itt, tudja tovább vinni azt a szemléletet, amit képvisel, eskünk szerint szolgálni, küzdeni a betegekért. És ebbe a küzdelemben nem megöregedni, nem szeniorok akarunk lenni, hanem veteránok. Olyan veteránok, akik küzdenek, sebeket kapnak, néha meg is hálnak, de nem felejtik el, hogy a betegekért élnek. Köszönöm hogy megkaphattuk a diplomát, mindannyiunk nevében!”

Dr. Török Béla gyémántdiplomás orvos:

„Alumni Senioris et Junioris!

10 évvel ezelőtt itt álltam, és latinul beszéltem. És emlékeztem a mi éveinkre: 1947-1953.

Akik ismerik a történelmet, azok tudják, hogy milyen évek voltak azok. Úgy is mondhatnám, a kékcédulás választásoktól Rákosi eltűnéséig. De nem erről akarok beszélni.

Akkor emlékeztem a tanári karra. Lissák rektor úrtól, Ernst Jenő professzortól Beöthy Konrád professzorig. De most úgy érzem, visszagondolva ezekre az évekre, azokra emlékezem, és engedtessek meg nekem, akiktől sose emlékeztek itt meg. Az akkori, még integrált Erzsébet Egyetem rektori hivatalában dr. Kökényi Antal volt a hivatalvezető és Lehoczky Lujza a titkárnő. Nem sok dolgunk volt velük, csak kedvesek voltak hozzánk. A Dékáni Hivatalban dr. Köcski Sándor volt a hivatalvezető, és ott volt Hrabovszky Irmuska, és az akkori Bakteriológiának nevezett intézetben ott volt Hrabovszky Erzsébet, akik Pozsonyból követték a megpróbáltatás évein keresztül azt az időt, amíg Pécsre kerülhettek. És ott volt a Rektori Hivatalban egy hivatalsegéd, Kövesdi Béla bácsi, aki végigkísérte Pozsonytól Budapestig – hányatott életem keresztül, sok-sok évig – amíg Pécsi Orvostudományi Egyetem lettünk. És emlékeznem kell azokra a professzorokra, nyolcan voltak, akik Pozsonyból szintén ezt az életet választották, egy közülük minket is tanított még, Romhányi professzor úr elődje, Entz Béla bácsi. Mert így hívtuk.

Hangulatelljes időszak volt. A többi professzor nevét is meg kell említenem, annál is inkább, mert dékánunk egy évvel ezelőtt, az Orvoskari Napokon abban a kiadványban emlékezett az egye-

temünk 100 éves alapításának évfordulójára. 1919. január elsején, egy olasz zászlóalj egy olasz ezredes vezetésével és egy cseh légió egy cseh ezredes vezetésével kipaterolta a Pozsonyi Erzsébet egyetemről őket. Rendkívül fontos megismernünk ezeket a neveket: Baka Lajos sebész, Heim Pál gyermekgyógyász, Reuter Kamilló ideggyógyász, Fenyvesi Béla bácsi, akit sokan ismerhetünk, bár nem tanított bennünket, de minden szakvizsgán szakvizsgabizottsági tagként vett részt, sokan ott tettük le a szakvizsgát, és Mansfeld Géza.

Én kérem, hogy az ő emléküket is őrizzük meg, és az Egyetemi Napokon gondoljunk órájuk is. Nekik köszönhetjük, voltaképpen hogy van ez az egyetem. Pekár Mihályt kell még említenem. Ők voltaképpen Ángyán Jánossal kiegészülve tudták megmenteni 1938-ban ezt az egyetemet a megszüntéstől. Tudniillik a bölcsészkart akkor szüntették meg, mondván, hogy az úgynevezett csonka Magyarországnak elég három orvosképző hely is. Hála isten, nem így történt. Köszönöm, hogy meghallgattak.”

Dr. Bellyei Árpád, Pro Facultate Medicinae emlékérem arany fokozatával kitüntetett professzor: „Igen tisztelt ünnepi résztvevők, mélyen tisztelt dékán úr! Az első szó a köszöneté, hisz gondolatunk és szavunk ugyanaz. Szeretném a kitüntetettek nevében megköszönni ezt a kiemelkedő gondoskodást és figyelmet, amelybe ma az orvoskar részesített minket, megköszönve nemcsak személyünk, hanem azon munkacsoportok és közösségek nevében is, amelyet képviselünk, legyen az egy kutatócsoport, egy kutatóintézet, gyógyító team vagy egy egész klinika, amelynek több éves, nagy valószínűséggel több évtizedes munkája került ma elismerésre. Szeretném mondani: úgy érezzük, visszajelzés számunkra ez az elismerés, visszajelzés, hogy a közjóért való gondolkodás és a közösségért végzett tevékenység és munka ebben a sokat hánytatott világban talán érdem is. És végül szeretném elmondani, hogy büszkeséggel is tartozunk a szűkebb pátriánkknak, büszkék vagyunk arra, hogy a Pécsi Tudományegyetem, maholnap a Nemzeti Egyetem legtekintélyesebb és legnagyobb karától és annak dékánjától vehettük át a kitüntetést. Köszönöm hogy meghallgattak!”

Dr. Bellyei Árpád

Fotó: Verébi Dávid

45 év után is aktívan, tettekre készen (egy pécsi évfolyam-találkozó margójára)

1968. szeptember 14-én, százhetvenen végeztünk a POTE-n, tudomásunk szerint közülünk sajnos 33-an meghaltak, a mostani délutáni évfolyamtalálkozón 50-en jöttünk össze és mondtuk el, hogy mi történt velünk az utolsó években, (hiszen 5 évenként eddig is találkoztunk) és megemlékeztünk halottainkról is.

Most 70 évesek (vagy akörüliek) vagyunk, nagyobbrészt első generációs értelmiségiek.

Nagyszerű dolognak tartjuk, hogy az 5 évenkénti találkozót az Egyetemi Napok keretében korábban az Orvosegyetem (POTE), jelenleg a PTE Orvoskar szervezi. Talán érdemes megemlékezni arról, hogy egyetemi napokat 1967 óta szervez az egyetem, és az 1970-es évektől dr. Hajnal József, akkori rektori hivatalvezető ötlete nyomán, majd dr. Keller Gábor radiológus kollégánk szervezésében (aki akkor a személyzeti osztályvezető tisztjét is betöltötte) valósult meg. (Így sokáig a személyzeti osztály szervezte, jelenleg pedig a Dékáni Hivatal).

Az aranydiploma átadása persze máshol is egyetemi feladat, de az egyetemi évfolyam-találkozók, általában a volt évfolyamtársak szervezésében működik más egyetemeken, de ilyen szervezeten sehol sem folyik.

Valamennyien örültünk annak, és megtiszteltetésnek vettük, hogy a délutáni beszélgetés során a kari vezetés (dékán úr, dékánhelyettesek és hivatalvezető asszony) meglátogatott minket, úgy éreztük, hogy itt még számítanak ránk. Köszönet érte!

Kedves színfoltja volt a találkozóknak, hogy beszámoltunk,

a gyermekek, unokák, sőt dédunokák számáról. (Az I. helyezett *dr. Iffiu András* (aki Örökifjú, hiszen így hívják, most is aktívan dolgozik) 9 unoka, 1 dédunoka (verhetetlen!), II. helyezett *dr. Brunner Róza* (ugyancsak orvos, de korábban végzett férjével) 7 unoka, 1 dédunoka, III. helyezett holtversenyben a *dr. Rozsnyói Edit* és *dr. Raffay István* házaspár 7 unoka, és a *dr. Szabó Margit* és *dr. Müller Ferenc* házaspár 7 unoka (igaz, hogy ebben egy hármásiker is van, így könnyű!). Valamennyien első házasságukban élnek!

A gyermekeink többsége azonban sajnos külföldön van, legyen az orvos, vagy más diplomás, nagyobbrészt Európában, de Amerikától, Új Zélandtól Ausztráliáig.

Egyetemi oktatók is vagyunk még egy páran, (nyugdíjban, mellette azért oktatva, így a házigazda szerepét is még mi látjuk el), az évfolyamvacsorát szervezzük, ez ebben az évben *dr. Nagy Júlia* docens asszonynak, évfolyamtársunknak köszönhető.

Csak néhányunknak lett egyetemi oktató a gyermeke (akár orvos, akár pl. közgazdász). Közülünk legelőször sajnos *dr. Reglődy Zoltán* halt meg (balesetben), és igazán megható volt, amikor *dr. Reglődy Dóra*, aki a pécsi Anatómiai Intézet professzora, behozta még az édesapja által (kb. 50 éve) rajzolt nagyméretű anatómiai ábrát, így emlékeztünk rá. Az utolsó évben meghalt *dr. Vidó Sándor* „síron túli” beszámolóját felesége, *dr. Tábory Mária* küldte el levélben, amelyet meghatottan olvastunk fel.

A házi orvosok 70 évesen is tovább dolgoznak, akik korábban közalkalmazottak voltak, azok nem dolgozhatnak – bár szükség lenne rájuk – többnyire saját vállalkozásban „dolgoznak be” egy osztály vagy rendelőintézet életébe, különben összeomlana az egész.

Aki a nyugdíj után elsősorban oktat (sokszor teljesen ingyen) azal magyarázta, hogy kötelességei vannak a hallgatókkal, fiatal orvosokkal szemben, legjobban ezt dr. Karlinger Kinga fogalmazta meg. „Nem tehetjük meg, hogy azt a tudást, amelyet felhalmoztunk, ne osszuk meg a fiatalabb kollégáinkkal, az utánunk jövőkkel, hiszen ez a betegek érdekét szolgálja!”

Úgy tűnik, a mi évfolyamunk hűséges fajta, a többség csaknem ugyanazon a munkahelyen (persze már magasabb beosztásban) dolgozott, és többnyire az első feleségével-férjével élte le az életét.

Akkoriban még a külföldiek, főleg afrikaiak, ösztöndíjjal tanultak nálunk (egy év nyelvtanulás után jöttek Pécsre, nálunk öten voltak afrikaiak, akik közül sajnos ma már csak kettőről tudunk (mindkettőnek magyar felesége van). Dr. Lawrence Kwakye Hollandiában volt először anatómus, majd Hollandiában, Belgiumban és Ghanában szívsebész. Ma is járja a világot, oda megy, ahol szükség van a szívsebészeti beavatkozásra, sőt kórházakat alapít. 70 évesen is nagyon fiatal, és csodálatra méltó az agilitása. 5 évenként visszajár, és azt mondja, hogy az alapokat mindehhez itt tanulta meg.

Dr. Mohamed Abbas Hussein Szudánból jött, jelenleg Dubaiban él, gyermekgyógyászként dolgozik, jelenleg is aktív. Ott nincs olyan, hogy valakinek nyugdíjba kellene menni, ha egyébként még munkaképes. Ő idén nyáron volt „itthon”, akkor találkoztunk vele néhányan, ígérte, hogy jön, de valamiért nem tudott. Leánya az első 3 évet Pécsen végezte a Közgazdasági Kar angol tagozatán, most mesterképzésre jár Budapestre.

Két görög évfolyamtársunk volt, akik már a középiskolát is Magyarországon végezték, dr. Petridu Milka Komlón volt belgyógyász, ő itt maradt, sajnos nemrég meghalt, dr. Dimitrisz Gadzoianis a végzés után visszament Görögországba, ott praktizált, jelenleg már a nyugdíjasok életét éli Halkida szigetén. Ő az, aki minden találkozónkon itt volt, és most is olyan vidám, derűs, fiatalos, mint eddig.

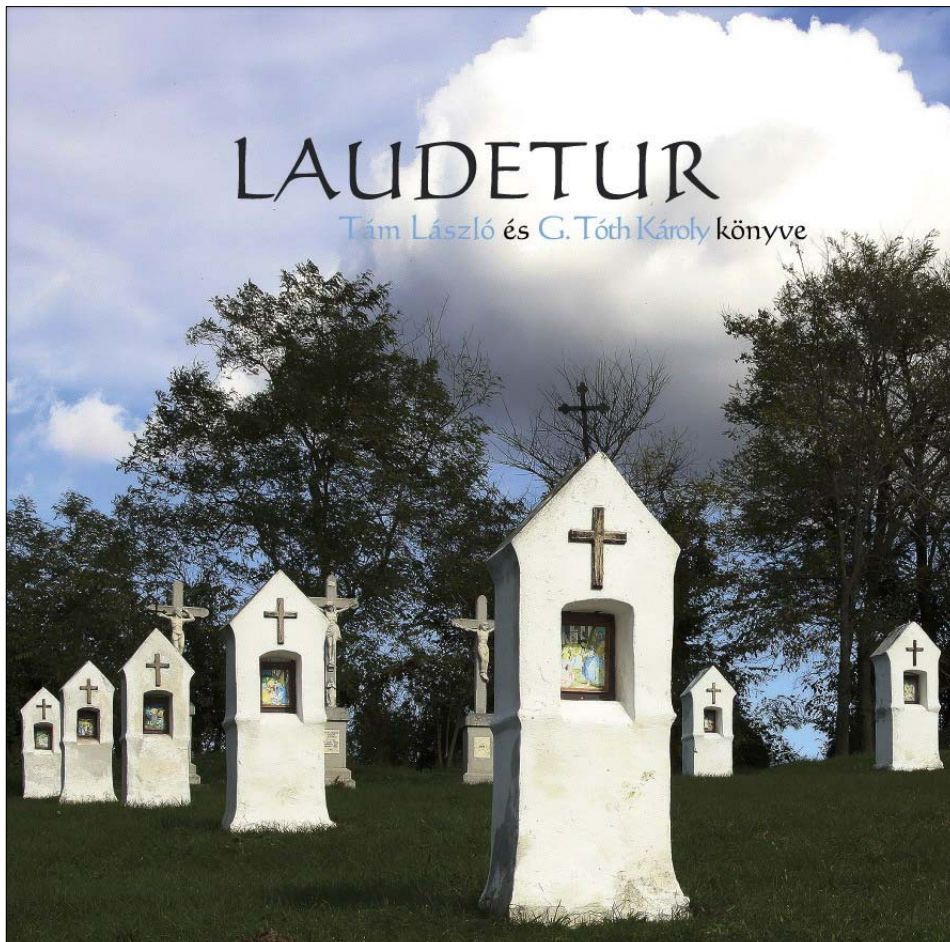
A találkozón mindenki beszámolt az életéről, többen voltak külföldi szolgálatban, (sokszor egészen magas szinten, pl. Brüsszelben) azután hazajöttek, és dr. Szilárd István évfolyamtársunknak köszönhető, hogy munkássága járult ahhoz hozzá, hogy a migrációs egészségügy, mint egy új szakterület befogadásával, kifejlesztésével Egyetemünk ezen a téren is az EU élvonalában került. Olyan is van közöttünk (pl. dr. Makoviczky József), aki külföldön él ugyan, de vendégprofesszorként tart nálunk előadásokat, könyvet ír hajdani pécsi tanáiról, kollégáiról.

Nem politizáltunk, azonban az egészségügy jelenlegi helyzetéről beszéltünk, (néhányan a Magyar Orvosi Kamarában is aktívak még) – részben a saját, részben gyermekei, részben utódai, tanítványai, részben betegek sorsán keresztül – és ez mindenkit aggódással tölt el. Többen mondták: „Szerencsére nem lett a gyermekem orvos”. És! „Sajnos minden tanácsom ellenére mégis orvos lett.”

Nem jól van ez így Magyarországon! Talán érdemes lenne ezekre az „öregekre” is hallgatni – nem azért mert feltétlenül bölcsebbek, mint a fiatalok, de a tapasztalatok nyilván sokkal nagyobbak – mielőtt még összeomlik a az egészségügyi rendszer, és mi már nem fogunk tudni segíteni!

5 év múlva az aranydiploma átadásakor remélem nem kevesebben, hanem többen leszünk itt!

Dr. Jegesy Andrea

Ajánlás

Zsebkönyvnyi album a *Laudetur*, a transzcendens szépség barátságosan kézbe simuló foglalata. Évszázadok kincses emlékezete sűrűsödik össze benne, hála a fotográfus és az irodalmár közös missziójának, *szolgáló* művészetének.

Mert a Fény munkatársául szegődtek mindketten: Tám László képei a Dél-Dunántúl szakrális tárgyi világát hozták bizalmas közelségbe; s a szentség intimitását tolmácsolja G. Tóth Károly verseinek bibliás tónusa is.

A legszebb istentisztelet: szeretni, mint az Isten. A bizonyítékot, hogy ez a művészet eszközeivel is sikerülhet, az Olvasó kezében tartja.

Halmai Tamás

1956-ra emlékeztünk

Ünnepi beszédet mondott *Lénárd László* professzor:

„Kedves megjelentek!

Az 1956-os forradalom és szabadságharc 57. évfordulóját ünnepeljük.

Magyarország sorsa 1943-ban, a Jaltai Kongresszuson már eldőlt a hatalmi övezeteket tekintve, s ezt követően a német megszállás, majd pedig a fasiszta nyilas diktatúra után végre beköszöntött volna a béke. De ez a béke egy idegen hatalom hadseregével köszöntött be, és gyakorlatilag 1948-tól ez az elnyomó rendszer egy idegen kultúrával és a nép kiszípolyozásával teljesen megváltoztatta az országot. Padláslesőprések, a kulákság megnevezése, az ártatlan németek kitelepítése, Budapestről kényszerlakhelyekre való kijelölés, Recsk, hortobágyi táborok jelezték mindezt.

1956 tavaszán azért már egy kicsit mintha nyílt volna az ég, a Petőfi Körben mozgolódás volt, de senki nem gondolt arra, hogy itt forradalom lesz, senki nem hitte volna ezt el.

És kik mozdultak meg igazából? A fiatalok, a diákok! Lényegében Szegeden elsőként. A szegedi diákság egy független diákszervezetet szeretett volna létrehozni, és ennek hangot is adott, követeléseket fogalmazott meg, s ezzel Budapestre mentek, ahol a Műszaki Egyetemen, a híres Műszaki Egyetemen jelentkeztek, s ott egy diákgyűlés egyre több és több fiatallal alakult meg, és elkészültek a pontok... Spontán megmozdulás volt.

Ha valaki megkérdezné, hogy kik szervezték ezt a forradalmat, tulajdonképpen spontaneitása volt ennek az egésznek a fiatalok részéről. Betöltötték a pesti utcákat, és azon a szép napon, ami egy hétfő délután és este volt, 22-e, októberben, megindult a menet: Bem szobor, majd pedig a Sztálin szobor.

Tudnunk kell, hogy a Dózsa György úton állt a Regnum Marianum templom, amit Rákosi földig leromboltatott, és helyette egy új, zsarnok isten, Sztálin szobrát állíttatta föl, nyolc méter magas. Ez volt az egyik cél, amit ledöntöttek akkor.

Utána aztán a rádióhoz mentek, proklamációt szerettek volna beolvasni, és kitört a fegyveres felkelés, merthogy tüzeltek rájuk. Már akkor olyan trükköket vetettek be, hogy mentőautóban ávós tisztek vitték a muníciót és a fegyvereket. Én ezt akkor, mint 12 éves gyermek hallgattam, mert a Kossuth rádióban a fegyverropogást kedd reggel már jól lehetett hallani. Megindult a megmozdulás országszerte. Tulajdonképpen békésen és követelésekkel. A lelkes fiatalok tömegében azon a nagyon szép délutánon, ahogy Budapesten vonultak, senki sem gondolt arra, hogy sokan közülük az életüket adják, mások majd börtönbe kerülnek, ismét mások külföldre kényszerülnek, talán soha vissza nem térhetnek. De eljött az a tizenkét-tizenhárom dicsőséges nap, amikor megtapasztaltuk a szabadságot.

Itt Pécsen, a Széchenyi téren azóta sem volt annyi ember, mint amikor a Nádor szálló tetejéről a csillagot leverték. Az emberek összeölelkeztek: Szabadok vagyunk! Mindenki ezt mondta – spontaneitása volt az egésznek. Persze az idősebbek mondták, hogy vigyázat, mert a világ legnagyobb katonai hatalmával állunk szemben.

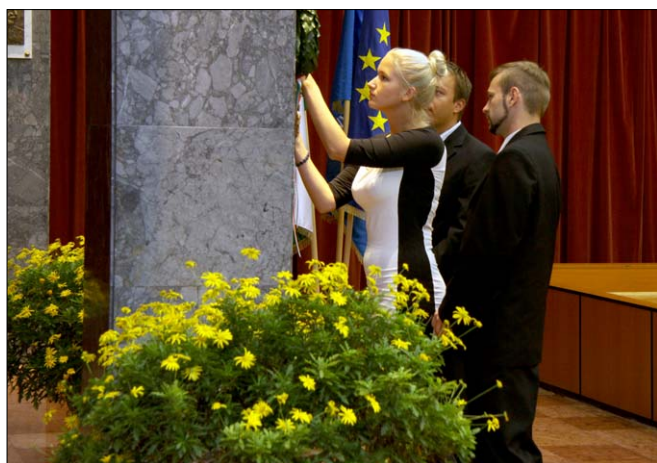
Igen, 28-án már a szovjet csapatokat kicserélték, mert nem bíztak meg az itt lévő, akkor már 8-10 éve „ideiglenesen” itt állomásozó csapatokban, helyettük kirgiz és más harcosokat hoztak, akik persze azt hitték, hogy Szuezen vannak.

Mert a magyaroknak a forradalmaikkal nem volt szerencsájük. A világpolitikai helyzet nem kedvezett. Ezekben a napokban Szuezen válság alakult ki, és a Nyugat számára sokkal fontosabb volt az, hogy a Szu-ezi csatornán a kereskedelem tovább folyjék. Hiszen Kelet-Európa sorsát már Jaltában eldöntötték. Ugyan szóban segítettek, de a valóságban nem. Én a segítség élményéből csak annyit őrzök, hogy a nagy sajtós dobozokra rá volt írva, hogy az amerikai nép adománya.

És volt egy miniszterelnök, Nagy Imre. Nagy Imre, aki egy becsületese magyar ember volt Kaposvárról, és a világháború után a Szovjetunióban hadifogoly volt, és megismerte a kommunisztikus eszméket, és mint moszkovita kommunista jött vissza Magyarországra. De: igaz magyar ember volt. Nevéhez köthető a recski internálótábor megszüntetése '53-ban. És amikor választás elé került, a forradalom mellé állt, és bejelentette, hogy Magyarország kilép a Varsói Szerződésből – még egyszer gondoljuk meg, mit jelentett ez a világ legnagyobb katonai hatalmával szemben. Így lett Nagy Imre vértanú, a szabadság hőse, akit aztán később kivégeztek. Így került a kivégzett miniszterelnökeink sorába: gróf Batthyány Lajos, gróf Tisza István akit meggyilkoltak és ő a harmadik, akit aztán 1958-ban kivégeztek.

A dicsőséges, de elbukott forradalom után jött a megtorlás. A megtorlás halottjainak, kivégzettjeinek száma nagyobb volt, mint amit Haynau 1849-ben elkövetett. Sokan ezt nem tudják. És most, amikor erről itt beszélünk, 57 év után, meg kell mondanom, az idő kicsit szépíti a dolgokat, belefásulunk az ünnepsébe, rutinná válik, és a fiatalság, akik nem tudják, nem élték át személyesen ezeket az eseményeket, hát talán egy picit legintenek is: igen, volt egy forradalom, aztán készen van, megyünk tovább. Demokrácia legyen, ez a lényeg!

Kérem szépen: hol van az az értékelés, ami a helyére teszi 1956-ot? '91-ben avattuk fel itt az Aulában ezt a táblát: „Emlékezzünk a mártírokra, a meghurcoltakra és a kitaszítottakra”. Hogy létezik az, hogy ma, 23 évvel a rendszerváltozás után, kérdéses, hogy Wittner Mária ki volt? Hogy a 16 éves Mansfeld Péter talán egy garázda gyilkos volt és nem a szabadságharc olyan nagyszerű fiatalja, akinek a kivégzésével azért vártak két évet, hogy betöltse 18. évét, vagy kérdéses, hogy ki volt Tóth Ilona. Orvosegyetemen vagyunk, a fiatalok talán nem tudják, hogy Tóth Ilona hatodéves orvostanhallgató volt, aki a Korvin közben kötözte, gyógyította a sebesülteket, válogatás nélkül. Nincs két éve, hogy drámát írtak az életéről, és úgy állították be, mint gyilkost, aki az ávosokat nem gyógyította. Kérem szépen: nagyon sok történetet tudok, barátaim szülei-ről, – vidéki traumatológus főorvosok –, akik válogatás nélkül gyógyították a megsebesült forradalmárokat és az ávosokat. Azért, mert a forradalmárokat is gyógyították, kitaszítottak lettek, börtönbe kerültek, gyermekeik nem folytathatták az iskolát. Nincs helyén ez a dolog még ma sem. Ma, amikor Európában a kommunizmus és a faszizmus között nincs egyenlőségjel, valahogy megbocsájtható az a 120 millió áldozat, amit a kommunizmusnak köszönhetünk. A mi felelősségünk, akik még gyermekként vagy fiatalokként éltünk akkor, hogy az 56-os forradalom szellemét, szellemiségét közvetítsük a fiataloknak. Mondjuk meg, hogy mi az igazság. Mondjuk meg, hogy milyen nagy dolog a szabadság, ahogy hal-

lottuk az előbb a versben*. Milyen nagy dolog az, hogy valaki az életét adta, talán nem is gondolva az első pillanatokban, hogy mire fog sor kerülni. Karriert, mindent félretéve csak azért, hogy a szabadság létrejöhön, érvényesüljön.

A mai alkalom azért sem rutinszerű emlékezés, mert szomorú aktualitása is van.

Azok a fiatal egyetemista forradalmárok, akik nagy lelkesedéssel harcoltak, tették a dolgukat, fölmentek a Mecsekre – mára megöregedtek. Közülük egyre kevesebben vannak közöttünk. Sajnos ebben az esztendőben Péter Károly, kedves Karcsi barátunk a közelmúltban meghalt. Ő volt az egyik motorja az ünnepségeknek, és Ő volt az egyik irányítója a pécsi eseményeknek Debreczeni Lászlóval együtt, aki közöttünk van hála Istennek jó egészségben. Molnár Lajos, ortopéd főorvos, aki minden évben itt volt közöttünk, a Mecseki Láthatatlanok tagja volt elég hosszú ideig, és Kiss Dénes, aki a pedagógiai főiskolán végzett, és nyilván sokan mások, mint például a Rácz testvérek sincsenek már közöttünk.

Múlik az idő. Tartsuk meg emlékezetünkben az ő nevüket, művüket, és az '56-os szabadság eszméjét.

Köszönöm szépen!

Prof. Dr. Lénárd László

*Utalás Márai Sándor: Mennyből az angyal c. versére (a megemlékezésen hangzott el Kupó Péter tolmácsolásában) – a szerk.

Fotó: Verébi Dávid

Az ÁOK Tanácsának ülése

2013. október 3.

1. Szervezeti egységvezetői pályázatok véleményezése

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel támogatta a szervezeti egységvezetői pályázatokat.

Név	Dékáni véleményező B.	KK Tanács	Tanulmányi Bizottság	Tudományos Bizottság	Igazgatói értekezlet	Kari Tanács
<i>Dr. Bogner Péter</i> Kísérletes Idegtudományi Képző Kórház Neuroradiológiai Tanszék	egyhangúlag támogatva	egyhangúlag támogatva	8, 0, 0	12, 0, 0	38, 0, 0	81, 1, 0
<i>Dr. Pongrácz Judit</i> Gyógyszerészi Biotechnológiai Tanszék	egyhangúlag támogatva	egyhangúlag támogatva	8, 0, 0	12, 0, 0	38, 0, 0	82, 0, 0
<i>Dr. Radnai Márta</i> Fogászati és Szájsebészeti Klinika, Fogpótlástani Tanszék	egyhangúlag támogatva	egyhangúlag támogatva	8, 0, 0	12, 0, 0	38, 0, 0	82, 0, 0

2. Docensi pályázatok véleményezése

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel támogatta az egyetemi docensi pályázatokat.

Név	Dékáni véleményező B.	KK Tanács	Tanulmányi Bizottság	Tudományos Bizottság	Igazgatói értekezlet	Kari Tanács
<i>Dr. Balaskó Márta</i> Kórélettani és Gerontológiai Intézet	egyhangúlag támogatva	–	8, 0, 0	12, 0, 0	38, 0, 0	77, 1, 1
<i>Dr. Péterfi Zoltán</i> I. sz. Belgyógyászati Klinika	egyhangúlag támogatva	egyhangúlag támogatva	8, 0, 0	12, 0, 0	37, 0, 1	79, 0, 0
<i>Dr. Veres Balázs</i> Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet	egyhangúlag támogatva		8, 0, 0	11, 0, 1	38, 0, 0	76, 2, 0 1 érvényt.

3. „Pro Facultate Medicinae” kitüntetések adományozása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel támogatta a „Pro Facultate Medicinae” kitüntetésre történő felterjesztéseket.

ARANY fokozat			
<i>Dr. Bellyei Árpád</i> egyetemi tanár MSI Ortopédiai Klinikai Tanszék			
Posztumusz ARANY fokozat			
<i>Dr. Ember István</i> egyetemi tanár Orvosi Népegészségtani Intézet			
EZÜST fokozat			
Név	Igen	Nem	Tartózkodás
<i>Dr. Dévay Attila</i> egyetemi docens Gyógyszertechnológiai és Biofarmáciai Intézet	6	0	0
<i>Dr. Helyes Zsuzsanna</i> egyetemi tanár Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet	28	0	0
<i>Dr. Horváth György</i> egyetemi docens Farmakognózi Tanszék	1	0	0
<i>Dr. Környei József</i> egyetemi docens Élettani Intézet/ Doktori és Habilitációs Tanács	41	0	0
<i>Dr. Stefanits János</i> klinikai főorvos Idegsebészeti Klinika	28	0	0

BRONZ fokozat			
Név	Igen	Nem	Tartózkodás
<i>Brunner Jánosné</i> biológus Biofizikai Intézet	24	0	0
II. forduló eredménye:			
45			
<i>Harsányi Józsefné</i> gazdasági ügyintéző Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika	17	0	0
<i>Hegedűs Istvánné</i> adminisztrátor Szívgyógyászati Klinika	12	0	0
<i>Homlokne Kiss Mária</i> adminisztrátor Anatómiai Intézet	20	0	0
II. forduló eredménye:			
37			
<i>Hucker Tímea</i> gazdálkodási felelős Radiológiai Klinika	16	0	0
<i>Röderné Bognár Mária</i> gazdasági vezető I. sz. Belgyógyászati Klinika	9	0	0
<i>Szekeressné Izsák Margit</i> intézetvezető főnővér II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum	34	0	0
<i>Vecsernyés Mónika</i> laboratóriumi asszisztens Orvosi Biológiai Intézet	21	0	0
II. forduló eredménye:			
26			

4. „Címzetes egyetemi tanári” cím adományozása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel támogatta a „Címzetes egyetemi tanári” címre történő felterjesztést.

Név	Igen	Nem	Tartózkodás
Dr. Katona Gábor osztályvezető főorvos Heim Pál Gyermekkorház orvosigazgatója	78	1	2

5. A 2013/2014. tanév szóbeli záróvizsga bizottságai az Általános Orvos Szakon

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel támogatta a Záróvizsga Bizottsági elnökök megválasztását: *Dr. Arató Endre* egyetemi docens, 80, 0, 0; *dr. Bajnok László* egyetemi tanár 80, 0, 0; *dr. Bódis József* egyetemi tanár 79, 1, 0; *dr. Czirják László* egyetemi tanár 80, 0, 0; *dr. Czopf László* egyetemi docens 79, 1, 0; *dr. Decsi Tamás* egyetemi tanár 80, 0, 0; *dr. Ertl Tibor* egyetemi tanár 80, 0, 0; *dr. Fekete Sándor* egyetemi tanár 80, 0, 0; *dr. Gáti Ágnes* egyetemi docens 80, 0, 0; *dr. Göcze Péter* egyetemi tanár 79, 1, 0; *dr. Habon Tamás* egyetemi docens 80, 0, 0; *dr. Hollódy Katalin* egyetemi docens 79, 1, 0; *dr. Horváth Örs Péter* egyetemi tanár 80, 0, 0; *dr. Hunyady Béla* egyetemi tanár 80, 0, 0; *dr. Janszky József* egyetemi tanár 80, 0, 0; *dr. Kajtár Pál* em. egyetemi tanár 80, 0, 0; *dr. Kelemen Dezső* egyetemi tanár 79, 1, 0; *dr. Kollár Lajos* egyetemi tanár 79, 1, 0; *dr. Komoly Sámuel* egyetemi tanár 80, 0, 0; *dr. Koppán Miklós* egyetemi docens 80, 0, 0; *dr. Kovács Tibor* egyetemi docens 80, 0, 0; *dr. Menyhei Gábor* egyetemi tanár 80, 0, 0; *dr. Mezősi Emese* egyetemi docens 80, 0, 0; *dr. Molnár Dénes* egyetemi tanár 80, 0, 0; *dr. Nagy Judit* em. egyetemi tanár 80, 0, 0; *dr. Nagy Lajos* egyetemi tanár 80, 0, 0; *dr. Osváth Péter* egyetemi docens 80, 0, 0; *dr. Pfund Zoltán* egyetemi docens 80, 0, 0; *dr. Stankovics József* egyetemi docens 80, 0, 0; *dr. Süttő Gábor* egyetemi tanár 80, 0, 0; *dr. Szapáry László* egyetemi docens 79, 0, 1; *dr. Tamás Péter* egyetemi docens 80, 0, 0; *dr. Tényi Tamás* egyetemi tanár 80, 0, 0; *dr. Than Péter* egyetemi docens 79, 1, 0; *dr. Tóth Kálmán* egyetemi tanár 80, 0, 0; *dr. Vámhidy László* egyetemi docens 80, 0, 0; *dr. Vereczkei András* egyetemi tanár 79, 1, 0; *dr. Veszprémi Béla* egyetemi docens 80, 0, 0; *dr. Vincze Áron* egyetemi docens 80, 0, 0; *dr. Wittmann István* egyetemi tanár 80, 0, 0.

6. Idegtudományi Centrum létrehozása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta az Idegtudományi Centrum megalakítására tett javaslatot.

7. Gyermek- és Ifjúsági Fogászati Tanszék megalakítása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a Gyermek- és Ifjúsági Fogászati nem önálló Tanszék megalakítására tett javaslatot.

8. Gyógyszerésztudományi Szak kari akkreditációjának pályázata.

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a Gyógyszerésztudományi Szak kari akkreditációjának pályázatát.

9./ Biotechnológia Mesterképzési Szak anyagának ismertetése

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a Biotechnológia Mesterképzési Szak anyagáról szóló előterjesztést.

A Doktori és Habilitációs Tanács ülése

2013. szeptember 2.

1. Doktori iskola létesítése

Korábbi megbeszélések során felmerült annak a lehetősége, hogy a Klinikai Orvostudományok Doktori Iskola működési területét megosszuk, mert a jelenlegi formában ez minden szempontból túl széles spektrumot jelent. Előzetes tájékozódást és egyeztetést követően az ÁOK Doktori és Habilitációs Tanácsa a kérdést megtárgyalta és egyhangúlag javasolja a klinikai terület megosztását két doktori iskolára az alábbiak szerint. Az eddig működő Klinikai Orvostudományok Doktori Iskolából kiválna a neurológiával kapcsolatos terület, és új formában, Klinikai Idegtudományok Doktori Iskola néven működne tovább dr. Komoly Sámuel egyetemi tanár vezetésével. A klinikum ily módon megmaradó része változatlanul Klinikai Orvostudományok Doktori Iskola néven működne tovább egy vezetőváltással, nevezetesen az eddigi iskolavezető dr. Komoly Sámuel helyett dr. Kovács L. Gábor egyetemi tanár, akadémikus lenne az iskola vezetője. A fenti változások szakmai, személyi és minden egyéb feltétele, amit az illetékes hatóságok előírnak rendelkezésre áll, illetve biztosított.

2. Doktori ügyek

2. a Állami ösztöndíjas PhD-hallgatók ügyei

Jeneiné Harsányi Anikó II. éves PhD-hallgató (Gyermekklinika) lemond állami ösztöndíjáról. A bejelentést a DHT tudomásul vette.

Dr. Burkus Máté II. éves PhD-hallgató (Mozgásszervi Sebészeti Intézet) 2013. szeptember 1-től levelezős képzésben folytatja tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Fisi Viktória II. éves PhD-hallgató (II. sz. Belgyógyászati Klinika) tanulmányainak halasztását kéri 2013. szeptember 1-től 2014. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Kenyfel Zoltán I. éves PhD-hallgató (Szívgyógyászati Klinika) tanulmányainak halasztását kéri 2013. szeptember 1-től 2014. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Gaszterné dr. Kormos Viktória I. éves PhD-hallgató (Farmakológiai Intézet) tanulmányait folytatja 2013. szeptember 1-től. A kérést a DHT támogatja.

2. b Önköltséges (levelezős) PhD-hallgatók ügyei

Dr. Mérei Ákos (AITI) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Jancsó Gábor egyetemi docens által vezetett PhD-programhoz. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Dömse Eszter (Mozgásszervi Sebészeti Intézet) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Jancsó Gábor egyetemi docens által vezetett PhD-programhoz. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Kovács Nikoletta (Farmakológiai Intézet) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Pintér Erika egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Pintér Erika egyetemi tanár és dr. Pongrácz Judit egyetemi tanár). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Svraka Eszter (Szekszárd) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Miseta Attila egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető dr. Gyulai Rolland egyetemi docens). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Nemes Csaba (Székesfehérvár) levelező hallgatóként szeretne

csatlakozni a dr. Tóth Kálmán egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető dr. Szabados Eszter egyetemi docens). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Csulak Eszter (Kaposvár) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Horváth Örs Péter egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Balogh Teodóra (Szemészeti Klinika) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Csernus Valér egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Reglódi Dóra egyetemi tanár és dr. Tamás Andrea egyetemi adjunktus). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Párniczky Andrea levelező hallgató (Kóréletlani Intézet) nem folytatja levelező PhD-tanulmányait. A kérést a DHT tudomásul vette.

Dr. Mátrai Gábor levelező hallgató (Érsebészeti Tanszék) nem folytatja levelező PhD-tanulmányait. A kérést a DHT tudomásul vette.

Dr. Nagy Péter levelező hallgató (Farmakológiai Intézet) PhD-tanulmányainak halasztását kéri 2013. szeptember 1-től 2014. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Ruzsa Beáta levelező hallgató (I. sz. Belklinika) PhD-tanulmányainak halasztását kéri 2013. szeptember 1-től 2014. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Moezzi Mehdi levelező hallgató (Bőrklinika) PhD-tanulmányainak halasztását kéri 2013. szeptember 1-től 2014. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Stefanovits Ágnes levelező hallgató (Szülészeti Klinika) PhD-tanulmányainak halasztását kéri 2013. szeptember 1-től 2014. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Ittész Balázs levelező hallgató (AITI) PhD-tanulmányainak halasztását kéri 2013. szeptember 1-től 2014. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Ujjfalusi-Pozsonyi Kinga levelező hallgató (Biofizikai Intézet) PhD-tanulmányait 2013. szeptember 1-től szeretné folytatni. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Szabó Tamás levelező hallgató (Mozgásszervi Sebészeti Intézet) PhD-tanulmányait 2013. szeptember 1-től szeretné folytatni. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Ivanova Enikő levelező hallgató (II. sz. Belklinika) PhD-tanulmányait 2013. szeptember 1-től szeretné folytatni. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Édel Zsófia levelező hallgató (II. sz. Belklinika) PhD-tanulmányait 2013. szeptember 1-től szeretné folytatni. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Naszádos György levelező hallgató (Nagykovácsi) PhD-tanulmányait 2013. szeptember 1-től szeretné folytatni. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Harang Gábor levelező hallgató (Szekszárd) PhD-tanulmányait 2013. szeptember 1-től szeretné folytatni. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Pusch Gabriella levelező hallgató (Neurológiai Klinika) PhD-tanulmányait 2013. szeptember 1-től szeretné folytatni. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Jávornágyi András levelező hallgató (Urológiai Klinika) PhD-tanulmányait 2013. szeptember 1-től szeretné folytatni. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Farkas József levelező hallgató (Anatómiai Intézet) PhD-tanul-

mányait 2013. szeptember 1-től szeretné folytatni. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Frederic Zuhorn levelező hallgató (Németország) PhD-tanulmányait 2013. szeptember 1-től szeretné folytatni. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Bovári-Biri Judit levelező hallgató (PannonPharma) PhD-tanulmányait 2013. szeptember 1-től szeretné folytatni. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Entz Bertalan levelező hallgató (Székesfehérvár) PhD-tanulmányait 2013. szeptember 1-től szeretné folytatni. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Jancsik Veronika Ágnes levelező hallgató (Fogászati Klinika) PhD-tanulmányait 2013. szeptember 1-től szeretné folytatni. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Gelencsér Gábor levelező hallgató (Fogászati Klinika) PhD-tanulmányait 2013. szeptember 1-től szeretné folytatni. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Szalai Zsuzsanna levelező hallgató (Győr) PhD-tanulmányait 2013. szeptember 1-től szeretné folytatni. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Somogyári Krisztina levelező hallgató (Fül-Orr-Gégeklinika) PhD-tanulmányait 2013. szeptember 1-től szeretné folytatni. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Szabó Zoltán levelező hallgató (AITI) PhD-tanulmányait 2013. szeptember 1-től szeretné folytatni. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Kiss Tamás levelező hallgató (AITI) PhD-tanulmányait 2013. szeptember 1-től szeretné folytatni. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Bálint Lóránt Csaba levelező hallgató (Marosvásárhely) tényleges témavezetői dr. Farkas László egyetemi tanár és dr. Szántó Árpád főorvos. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Révész Péter levelező hallgató (Fül-Orr-Gégeklinika) társ-témavezetőjének dr. Gerlinger Imre egyetemi tanár mellett dr. Karosi Tamás főorvost (Miskolc) kéri kijelölni. A kérést a DHT támogatja.

2. c Egyéni felkészülők ügyei

Pankovics Péter egyéni felkészülő (ÁNTSZ, Pécs) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Szitter István egyéni felkészülő (Farmakológiai Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Futó Kinga egyéni felkészülő (Biofizikai Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Aradi Mihály egyéni felkészülő (Idegsebészeti Klinika) szigorlata 2013. július 8-án 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Szijártó Valéria Irén egyéni felkészülő (Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet) szigorlata 2013. július 15-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. H. Nagy Katalin egyéni felkészülő (Gyermekeklinika) értekezésének véde 2013. július 4-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Lukács Edit Éva egyéni felkészülő (Szívgyógyászati Klinika) értekezésének véde 2013. július 5-én 96%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Ágoston Péter Zoltán egyéni felkészülő (Országos Onkológiai Intézet) értekezésének véde 2013. július 15-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

3. PhD-felvételi

37 fő államilag finanszírozott és 2 fő Richter Talentum Alapítvány által finanszírozott új hallgatót vettünk fel 2013/2014 tanévtől nappali tagozatos PhD-képzésre.

4. Egyebek

■ A doktori iskolák működésének értékelését a MAB a **doktori adatbázis** alapján végzi. Az adatok aktualizálását a doktori képzésben résztvevők többsége még nem végezte el. A DHT felhívja a figyelmet az adatok frissítésére.

■ **Idegen nyelvű nappali PhD-képzés indítása.** A részletek kidolgozása után dönt a tanács.

Dr. Fischer Emil

egyetemi tanár
a PTE, ÁOK Doktori és
Habilitációs Tanácsának elnöke

2013. szeptember 23.

1. Habilitációs ügyek

1. a Új habilitációs pályázatok

A Tanács javasolja a pályázati anyagok bíráló bizottságokhoz történő kiadását.

Dr. Bárdos Tamás, egyetemi adjunktus/consultant, Mozgásszervi Sebészeti Intézet, Care UK Emersons Green TC, Bristol; *dr. Gasz Balázs*, szívsebész szakorvos, Zala m. Kórház, Szívsebészeti Osztály; *dr. Karlinger Kinga*, tudományos főmunkatárs, SE Radiológiai és Onkoterápiás Klinika; *dr. Kvell Krisztián*, egyetemi adjunktus, Gyógyszerészi Biotechnológia; *dr. Pétervári Erika*, egyetemi adjunktus, Kórleletani Intézet; *ifj. dr. Sétáló György*, egyetemi docens, Orvosi Biológiai Intézet; *dr. Szakály Péter*, egyetemi adjunktus, Sebészeti Klinika; *dr. Vajda Zsolt*, egységvezető főorvos, Kaposvár, Neurovaszkuláris Intervenciók Egység

2. Doktori ügyek

2. a Állami ösztöndíjas PhD-hallgatók ügyei

Dr. Nagy Tímea III. éves PhD-hallgató (Országos Onkológiai Intézet – Sebészeti Klinika) többszöri felszólításra sem nyilatkozott PhD-tanulmányainak folytatásáról. A DHT törli a hallgatói névsorból.

2. b Önköltséges (levelező) PhD-hallgatók ügyei

Fáskerti Gábor (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Sümegei Balázs egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Triphan Martin Karl Robert levelező hallgató (Németország) PhD-tanulmányainak halasztását kéri 2013. szeptember 1-től 2014. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Tóth Krisztina levelező hallgató (AITI) PhD-tanulmányainak halasztását kéri 2013. szeptember 1-től 2014. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Toldi János levelező hallgató (AITI) PhD-tanulmányainak halasztását kéri 2013. szeptember 1-től 2014. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Seffer András Gergely levelező hallgató (Németország) többszöri felszólításra sem nyilatkozott PhD-tanulmányainak folytatásáról. A DHT törli a hallgatói névsorból.

Dr. Kovács Balázs levelező hallgató (Kaposvár) többszöri felszólításra sem igazoltatta leckekönyvében a kutatási tevékenységet és nem hozta vissza leckekönyvét. A DHT törli a hallgatói névsorból.

Dr. Pintér Csaba Zoltán levelező hallgató (Veszprém) többszöri felszólításra sem igazoltatta leckekönyvében a kutatási tevékenységet és nem hozta vissza leckekönyvét. A DHT törli a hallgatói névsorból.

Dr. Benkő Tamás levelező hallgató (Urológiai Klinika) többszöri felszólításra sem igazoltatta leckekönyvében a kreditpontos kurzusait. A DHT törli a hallgatói névsorból.

Dr. Bakó Péter levelező PhD-hallgató (Fül-Orr-Gégeklinika) kreditpont beszámítását kéri a Tübingeni Egyetemen letett „Az idegrendszer celluláris alapjai” sikeres vizsgájáért. A DHT 1 kreditpont beszámítását engedélyezi.

Dr. Rémán Gyöngyvér levelező PhD-hallgató (Anatómiai Intézet) kreditpont beszámítását kéri a Budapesten rendezett I. Európai PhD-konferencián, valamint a Tavaszi Endokrin Továbbképző Tanfolyamon történt részvételéért. A DHT részvételért kreditpont beszámítását nem engedélyezi.

Dr. Ottóffy Gábor levelező hallgató (Gyermekklinika) társ-témavezetőjének dr. Molnár Dénes egyetemi tanár mellett dr. Nyári Tibor egyetemi docens (SzTE) kijelölését kéri a programvezető. A kérést a DHT támogatja.

2. c Egyéni felkészülők ügyei

Dr. Rozmer Zsuzsanna egyéni felkészülő (Gyógyszerészi Kémiai Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók kijelölése megtörtént.

Dr. Pál Szilárd egyéni felkészülő (Gyógyszertechnológiai és Biofarmáciai Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Légner Tamás egyéni felkészülő (Veszprém) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Czéh Árpád egyéni felkészülő (Pécs) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Antus Csenge egyéni felkészülő (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) doktorjelölti jogviszony kiállításának kérése. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Hidvégi Erzsébet Valéria egyéni felkészülő (Szolnok) szigorlata 2013. szeptember 8-án 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Tóth Ildikó egyéni felkészülő (AITI) szigorlata 2013. szeptember 16-án 90%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Siri Kommedal egyéni felkészülő (Norvégia) értekezésének védeése 2013. szeptember 2-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Lengyel Zsuzsanna egyéni felkészülő (Bőrgyógyászati Klinika) értekezésének védeése 2013. szeptember 19-én 96%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Marek Erika egyéni felkészülő (Művelési Medicina Tanszék) értekezésének védeése 2013. szeptember 19-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja

az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Orsós Zsuzsanna egyéni felkészülő (Orvosi Népegészségtani Intézet) értekezésének védeése 2013. szeptember 19-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

3. Egyebek

■ **TÁMOP 4.2.3.A Konferenciapályázat:** dr. Kiefer Éva irodavezető ismertette a beérkezett pályázatokat. A DHT egyhangúlag javasolja az alább nevezettek részére a megjelölt összegű támogatás odaítélését.

Cseh Anna dr. Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet, 30 eFt

Cséplő Péter dr. Kóréletani Intézet, 145 eFt

Horváth Andrea dr. Idegsebészeti Klinika, 50 eFt

Horváth Gábor dr. Anatómiai Intézet, 150 eFt

Kengyel András Miklós dr. Biofizikai Intézet, 150 eFt

Lengyel Orsolya dr. Farmakológiai Intézet, 150 eFt

Perlaki Gábor Neuro CT Kft., 56 eFt

Rostás Ildikó dr. Kóréletani Intézet, 87 eFt

Simon Mihály dr. Szívgyógyászati Klinika, 35 eFt

Tóth Mónika Ágnes Biofizikai Intézet, 150 eFt

■ **Dr. Melegh Béla** egyetemi tanár kreditpont beszámítását kéri „Méhés Károly Genetikai Továbbképző Napok – A klasszikus genetikai az új generációs módszerek tükrében” előadássorozaton résztvevő és sikeres vizsgát elévő hallgatók részére. A DHT 1 kreditpont beszámítását engedélyezi.

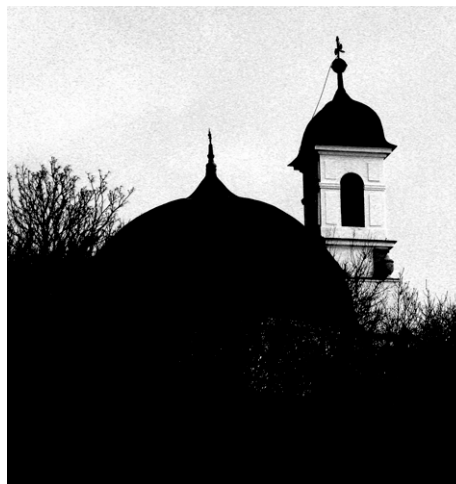
■ **Idegen nyelvű nappali PhD-képzés indítása.** Egy fő idegen nyelvű képzéssel foglalkozó munkatárs került felvételre megbízási szerződéssel. A részletek kidolgozása után dönt a tanács a képzés indításáról.

■ **Dr. Ember István** egyetemi tanár sajnálatos korai elhunytja miatt az általa vezetett „Daganatok molekuláris epidemiológiája” című doktori program dr. Kiss István egyetemi tanár vezetésével működik tovább.

■ **Dr. Illés Tamás** egyetemi tanár egyetemről történő eltávazása miatt az általa vezetett „Mozgásszervi klinikai tudományok” című doktori program dr. Than Péter egyetemi docens vezetésével működik tovább.

■ **Grazi Egyetem** együttműködésre vonatkozó levele. A DHT támogatja a kapcsolat felvételét és a részletek kidolgozását.

■ Második nyelvvizsgának az **államilag elismert C típusú latin nyelvű nyelvvizsga** elismerésének kérése. A DHT a kéréssel a következő ülésén foglalkozik.

Dr. Fischer Emil
egyetemi tanár
a PTE ÁOK Doktori
és Habilitációs
Tanácsának elnöke

Fotó: BL

Az állatkísérletek új jogi szabályozásából adódó feladataink

A kormány állatkísérletekről szóló 40/2013. (II. 14.) számú rendelete jelentős mértékben megváltoztatta az e területen végzett munka feltételeit. A rendelet a Magyar Közlöny 2013. évi 23. számában jelent meg, és interneten is elérhető a címen. Az alábbiakban a teljesség igénye nélkül szeretném vázolni az új szabályozás karunkat érintő főbb szabályait. Ezek közül is elsősorban a „A tenyésztők, beszállítók és felhasználók engedélyezése” részt szeretném kiemelni, mely szerint „A tenyésztői, beszállítói és felhasználói létesítménynek rendelkeznie kell az elhelyezett állatfajok szükségleteinek megfelelő, valamint – ha az adott létesítmény kísérletet is végez – a kísérletek lefolytatására alkalmas építményekkel és berendezésekkel”. A továbbiakban „e rendelet hatálybalépésekor az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság nyilvántartásában szereplő, működési engedéllyel rendelkező tenyésztő, beszállító, felhasználó a rendelet hatálybalépését követő 2 éven belül köteles a 16. § (1) bekezdése szerinti engedély iránti kérelmet benyújtani”. Mivel az új rendelet 2013. április 15-én lépett hatályba, **legkésőbb 2015. április 15-ig újra kell engedélyeztetni az állatházaink működtetését.** Emiatt a központi állatház felújításának késedelme alapvetően veszélyezteti az állatkísérletes munka fenti határidőt követő folytatását, ezért ez **tekinthető a karunkat érintő legsürgősebb feladatnak.**

A további főbb változások az engedélyezés (1), a jelentési kötelezettség (2) és a képzési feltételek (3) témák köré csoportosíthatók.

Ad. 1. A kísérletek engedélyeztetésének új eleme, hogy az engedélyt úgynevezett kísérleti projektre lehet kérni, melyben részletesen ismertetni kell a projekt tudományos megalapozottságát, az állatfelhasználás indokoltságát, a 3R elvének követését, a projektben szereplő összes kísérlet részletes leírását, az ártalom-hasznonelemzést, a kísérletek súlyossági besorolásának megállapítását, a mentességi kérelmeket, az esetleges visszamenőleges értékelés szükségességét, továbbá egy nem szakmai jellegű összefoglalót is, mely utóbbi anonim módon nyilvánosságra kerül. A kísérletek súlyossági kategóriái a következők lehetnek: enyhe, mérsékelt, súlyos és „érzéstelenítéses-túlaltatásos”. E besorolás azért is fontos, mivel a főemlős állatok felhasználásával járó, vagy a „súlyos” besorolású kísérleteket is magukban foglaló projekteket visszamenőleges értékelésnek kell alávetni.

Ad. 2. Az eddig megszokott statisztikai jelentési kötelezettségnek is a kísérletek súlyossági kategóriái szerinti bontásban kell készülnie 2015-től, azaz a jövő évtől a kísérletek nyilvántartását is ennek megfelelően kell vezetni.

Ad. 3. az állatkísérletekben érintett személyek képzési feltételeit is szabályozza az új rendelet. Ennek megfelelően az állatkísérletek végzésének feltétele az érettségi és egy 20+20 órás tanfolyam elvégzése. Az állatkísérletek tervezéséhez, vezetéséhez releváns diploma és egy 60+20 órás tanfolyam elvégzésére lesz szükség. Átmeneti szabályként szerepel a rendeletben, hogy annak a személynek, aki a rendelet hatálybalépésekor az állatkísérleti tevékenységekhez kapcsolódó munkakörben igazolhatóan legalább 5 évet eltöltött igazoltnak kell tekinteni a szakértelmét, így oktatás és vizsga nélkül is jogosult az említett tevékenységek felügyelet nélküli végzésére. A rendelet 5.

melléklete részletesen tartalmazza az oktatási és képzési minimum követelményeket is. E képzést a Munkahelyi Állatjóléti Bizottságoknak kell megszervezni. Az országosan egységes A és B szintű szakirányú továbbképzést biztosító „Az állatkísérletek elmélete és gyakorlata” című oktatási anyag elkészült. A tanfolyam akkreditációját követően azt minden állatkísérletes munkát végezni kívánó érintettnek el kell végeznie.

Fontos feladat még, hogy az állattartó és kísérletekben érintett létesítményeknek stratégiával kell rendelkezniük az állatok jólétét és a tudományos követelmények teljesülését biztosító egészségmegőrzés érdekében. E stratégia részeként rendszeres egészségügyi nyomon követést kell végezni, mikrobiológiai felügyeleti programot és a betegségek kezelésére vonatkozó tervet kell kidolgozni, valamint meg kell határozni az újonnan érkező állatok befogadásával kapcsolatos egészségügyi paramétereket és eljárásokat. A fenti feltételek teljesülését az illetékes Megyei Kormányhivatalok munkatársai bármikor ellenőrizhetik.

Dr. Lantos János, az országos Állatkísérleti Tudományos Etikai Tanács tagja

Decemberben költözik

a Bőrklinika

2013. december 9-én a Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika megkezdte a működését az új, Akác utcai telephelyen.

A működés megkezdését megelőző 3 napon keresztül tartó átköltözés ideje alatt (december 5-6-7.) a délelőtti és délutáni járóbeteg szakrendelés ideiglenesen a Dr. Veress Endre u. 2. szám alatt található Bőr és Nemibeteg gondozóban történik.

A költözés ideje alatt érdeklődni lehet a 06-72-523-580 telefonszámon.

A klinika járó és fekvőbeteg részlege különálló épületekben került elhelyezésre, mindkét épületrészt a betegek igényeinek megfelelően, korszerűen alakítottuk ki.

Mivel a klinika már nem különállóan, hanem más, az Akác utcai tömbben működő klinikákkal közösen fogja tudni ellátni a betegeket egyazon telephelyen, így a vizsgálatok nagy része helyben is megoldható lesz.

Fotó: BL

Forrás: www.pte.hu

Príma Díjas Kovács L. Gábor

Hetedik alkalommal adták át a Baranya Megyei Príma díjakat Pécsen, a Zsolnay Negyedben, október 18-án. Az elismerést Kiss Endre, a VOSZ baranyai elnöke és Tiffán Zsolt, a Baranyai Közgyűlés elnöke adta át. Tudomány kategóriában Kovács L. Gábor professzor az idei nyertes.

„Ha valaki a kutatás világából jött és a gazdasági élet szereplőitől kap kitüntést, az különlegesség. Különlegesség azért, mert úgy érzem, hogy azt példázza, hogy a mai világban megszűnt a tudomány fellegvár-jellege, megszűnt a gazdasági életnek az elkülönültsége, és kizárólag az érintkezési pontok számítanak. Ez viszi előre a világot.” – köszönte meg Kovács L. Gábor professzor a kitüntetést.

Forrás: www.pte.hu

A Vállalkozók Országos Szövetség Elnökének
DEMJÁN Sándor ügyvezető elnök Urnak

Tisztelt Elnök Úr!

A VOSZ Baranya megyei Szervezet javaslatát az alábbiak szerint terjesztem a VOSZ elnöksége elé:
Baranya megyei PRIMA Díjazott/ak

Prof. dr. Kovács L. Gábor PTE egyetemi tanár

A Pécsi Orvostudományi Egyetemen szerzett általános orvosi diploma után klinikai laboratóriumi, majd szakorvosi és okleveles egészségügyi menedzser diplomát is szerzett. Fő tevékenysége a laboratóriumi diagnosztika s a tudományos kutatás. Jelenleg a PTE tudományos és innovációs rektorhelyettese. Elévülhetetlen érdemei vannak a PTE, ÁOK új kutatási központjának, a Science Building létrejöttében, menedzselésében.

Szakmai életpályája kivonatolva:

1979: az orvostudomány kandidátusa címet szerzett a Neurohypophysis és mellékvesekérgi hormonok központi idegrendszeri hatásai c. munkájával.

1986: az orvostudomány (MTA) doktora

2004: a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, majd 2010-től rendes tagja.

Szakmai életútja fontosabb állomásai:

1972-76: POTE Élettani Intézet, gyakornok, majd tanársegéd

1976-87: SZOTE adjunktus, majd docens

1987-2004: Szombathelyi Kórház ov. főorvos, majd orvosigazgató, képzési központi igazgató

2004-2013: POTE, ETK dékán, majd PTE, ÁOK intézményigazgató, egyetemi tanár

Tisztelettel:

Dr. Kiss Endre VOSZ Bm. elnök
Timár Lajos VOSZ Bm. társelnök

OTDK: négy oktatónk vehetett át Mestertanári kitüntetést

Az Országos Tudományos Diákköri Tanács november 18-án díjazta azokat a személyeket, akiknek munkája hozzájárult a tudományos diákköri tevékenység elismeréséhez. A Pécsi Tudományegyetem két hallgatója és témavezetői Pro Scientia Aranyérmel, négy oktatónk Mestertanári kitüntetést vehetett át.

Az XXXI. Országos Tudományos Diákköri Konferencia (OTDK) záróülésén, november 18-án Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere és Pálkás József, az MTA elnöke köszöntötte a Pro Scientia Aranyérem, Pro Arte Aranyérem és Mestertanár Aranyéremmel díjazottakat.

Az idei OTDK-n 16 szekció 494 tagozatában összesen 4615 pályamunkát mutattak be a diákok, akik közül 1482-en értek el valamilyen helyezést. A tagozati első helyezettek pályázhattak a záróünnepségen átadott Pro Scientia Aranyéremre, amelyet a teljes hallgatói életútja figyelembe vételével 45-en kaptak meg, további két diák kimagasló művészeti tevékenységéért Pro Arte Aranyéremben részesült.

A rendezvényen Mestertanár Aranyérmel 52 olyan oktató, kutató vehetett át, akinek munkája hozzájárult a tudományos diákköri tevékenység elismeréséhez.

A Pécsi Tudományegyetem Mestertanárai:

Dr. Aubert Antal – Fizika, Földtudományok és Matematika Szekció – intézetigazgató egyetemi docens (Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi Kar)

Dr. Helyes Zsuzsanna – Orvos- és Egészségtudományi Szekció – egyetemi tanár (Pécsi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar)

Dr. Koltai Dénes – Pedagógiai, Pszichológiai, Andragógiai és Könyvtártudományi Szekció – egyetemi tanár (Pécsi Tudományegyetem, Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar)

Dr. Révész György – Pedagógiai, Pszichológiai, Andragógiai és Könyvtártudományi Szekció – egyetemi docens (Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar)

A Pécsi Tudományegyetem Pro Scientia Aranyérmesei és témavezetőik:

■ *László Balázs* – Állam- és Jogtudományi Szekció – Témavezető: dr. Béli Gábor tszv. egyetemi docens (PTE, ÁJK)

■ *Tuboly Ádám Tamás* – Társadalomtudományi Szekció – Témavezető: dr. Pete Krisztián egyetemi adjunktus (PTE, BTK)

Kitüntetettjeinknek szívből gratulálunk és kívánjuk, hogy munkájukkal tovább öregbítsék a Pécsi Tudományegyetem hírnevét!

Bolyai ösztöndíjasok bemutató előadása a PAB-ban

A Pécsi Akadémiai Bizottság elnöksége által indított Bolyai ösztöndíjasok előadás-sorozata tizedik alkalmán különböző tudományterületekről három Bolyai ösztöndíjas tartott érdekesítő, izgalmas előadást 2013. október 31-én a PAB székházában. Az előadók Kiss Péter (PTE, ÁOK), Kovács Erika (PTE, ÁJK) és Boncz Imre (PTE, ETK) közérthető módon mutatták be a Bolyai ösztöndíj elnyeréséhez kapcsolódó kutatási témájukat, eredményeiket a széleskörű hallgatóságának. A programsorozat következő előadása 2013. november 28-án 16 órakor lesz szintén a PAB székházában.

A Pécsi Akadémiai Bizottság elismerésében részesült dr. Kiss Péter, az Anatómiai Intézet adjunktusa

A Pécsi Akadémiai Bizottság a fiatal kutatóknak kiváló tudományos teljesítményért alapított díjat 2013 évben karunkról dr. Kiss Péter, az Anatómiai Intézet adjunktusa nyerte. Gratulálunk!

Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Nyílt Nap 2014

Bemutakozik:

- > Általános Orvostudományi Szak
- > Fogorvostudományi Szak
- > Gyógyszerésztudományi Szak
- > Orvosi Biotechnológia MSc
- > Szakfordító - tolmács képzés

Ízelítő programjainkból:

- kipróbálhatod magad sebészként • megismerkedhetsz a betegvizsgálat rejtelmeivel
- ultrahangos vizsgálatot végezhetsz • szövettani metszeteket tanulmányozhatsz
- fogat húzhatsz, tömhatsz • gyógyteát, gyógyító krémeket készíthetsz
- tanulmányozhatsz zöld egereket • előadásokat hallgathatsz szakjainkról, a felvételi eljárásról
- tájékoztatást kapsz a hallgatói támogatások rendszeréről, a kollégiumi elhelyezés lehetőségeiről
- tájékozódhatsz a nyelvtanulási lehetőségekről, külföldi ösztöndíj lehetőségekről
- találkozhatsz, beszélgethetsz, kérdezhetsz felsőbb éves hallgatóinktól • szülői pult

Nyílt Nap 2014

2014. január 15. (szerda) 10:00 - 14:00

PTE ÁOK, Dr. Romhányi György Aula

72/536-001/31129 • info@aok.pte.hu • www.felvi.aok.pte.hu

Megkezdődött a Rehabilitációs Központ építése

2011-ben „Rehabilitációs szolgáltatások fejlesztése a Dél-Dunántúli Régióban” (DDOP-3.1.3C-11-2011-0001) címmel kiírt pályázatra régióként, konzorcium formájában lehetett pályázni. A dél-dunántúli konzorcium – Baranya, Somogy és Tolna megyék – vezetője a PTE, Klinikai Központ korábbi főigazgatója, *prof. Kollár Lajos*, majd *prof. Decsi Tamás*, szakmai vezető *prof. Dóczi Tamás* lett.

A pályázat céljai között szerepel a pszichiátriai rehabilitáció, az addiktológiai ellátás, a kardiológiai, pulmonológiai és gyermekrehabilitáció valamint a neurorehabilitációs ellátás infrastrukturális és szervezeti fejlesztése Dél-Dunántúlon. Egy-egy konzorciumi tag, így a PTE is, maximálisan 700 millió Ft-ra pályázhatott. A régióban közel 4 milliárd Ft került elosztásra.

Mivel a klinikai ellátásban a legnagyobb szakmai hiány talán a neurorehabilitáció területén van, a PTE és a Klinikai Központ vezetése 2011-ben úgy döntött, hogy a Rét utcai telephelyen a Klinikai Idegtudományi Központ (Neurológiai Klinika, Idegsebészeti Klinika, Pszichiátriai Klinika, Pécsi Diagnosztikai Központ) csatolva létesüljön egy járó- és fekvőbeteg ellátásra alkalmas épület. A közvetlen kapcsolatot az Idegsebészeti és Neurológiai Klinikát és a Pécsi Diagnosztikai Központot magába foglaló tömbhöz egy zárt átjáró biztosítja majd. A járóbetegek ellátására az épület földszintjén a kardiológia- és neurorehabilitációs szakrendelők mellett tornatermeket és kezelőhelységeket alakítanak ki. Az emeleten 25 ágy működik majd a legmagasabb III. progresszivitású ellátás feltételeit biztosítva. A tervek szerint 5 kómaágy, 8-10 intenzív-őrző jellegű ágy és 10-12 egy- és kétágyas kórterem kerül kialakításra. A szervezetileg az Idegsebészeti Klinikához integrált részleg leendő szakembereinek egy része – rehabilitációs szakorvos, neuropszichológus, gyógytornász, diplomás ápoló – már a klinikán dolgoznak az ún. mobil rehabilitációs team tagjaiként.

A konzorciumi forma részeként a pályázat egyik fontos eleme a betegutak kialakítása. Ezzel biztosíthatóvá válik, hogy a betegek a régióban a lakhelyükhöz legközelebbi, II-es és I-es progresszivitású ellátásra képes (neuro)rehabilitációs osztályokra kerüljenek (Szigetvár, Mohács, Harkány, Dombóvár stb.). Az új klinikai részleg indulásának várható határideje 2015. február-március.

Dóczi Tamás és Péley Iván

Oktatói készségfejlesztési workshop – új kezdeményezés a Feedback Bizottság szervezésében

A napjainkban zajló generációváltás, a csökkenő hallgatói létszámok, a gomba módra szaporodó felsőoktatási intézmények kiélezzik a versenyt a hallgatókért a „felsőoktatás piacán”. A versenyben maradásért az egyetemnek, az egyes karok oktatóinak új kihívásokkal kell szembenézniük, új hallgatói igényekhez kell alkalmazkodniuk.

Az Általános Orvostudományi Karon az oktatói munka hallgatói véleményezése évtizedekkel ezelőtt kezdődött. Az ún. feedback „új-kori történetében” évek óta jelentős fejlesztési munkákat végzünk annak érdekében, hogy minél pontosabb képet kapjon a kar vezetése, valamint oktatói az oktatás hallgatói elégedettségéről. E hallgatói elégedettség-mérések fontos információkkal szolgálnak az intézetek, klinikák, valamint az egyes oktatók munkájának megítéléséről. Emellett olyan kevésbé nyilvánvaló tényezőkre is rámutatnak, amelyek fejlesztésével az oktatás színvonala, a hallgatók elégedettsége tovább növelhető. Ezek a számadatok azonban mit sem érnek, ha nem ültethetőek át a gyakorlatba, ha az oktatókkal nem ismertetjük meg „mi is teszi elégedetté a hallgatót”. A készségfejlesztő workshop célja éppen ezen elégedettséget növelő tényezők bemutatása és megbeszélése, a „papírból az életbe” hozása volt. A rendezvényt munkaértekezlet jelleggel, „szabad fórum” hangulatban terveztük. A program legfontosabb elemei az alábbiak voltak:

- feedback méréseken alapuló kutatások rövid prezentációi a Feedback Bizottság munkatársainak bemutatásában
- olyan oktatók beszámolóit, akiket több éve kiemelkedően jó eredménnyel minősítenek a hallgatók, azaz a „jó gyakorlatok” rövid bemutatása (felkért előadók és gyakorlatvezetők közreműködésével – mivel nagyon sok jó oktatója van a karnak, nehéz volt a kiválasztás, hogy elméleti tárgyat oktató és klinikus, idősebb és fiatalabb kolléga, férfi és nő, orvoskari oktató, valamint gyógyszerész és fogorvos is szerepeljen közöttük),
- fórum-jellegű „szabadpiaci vásár” az oktatók és hallgatók részvételével (bevált módszerek, ötletek, víziók stb. megbeszélése, lehetőség különböző kérdések, kételyek megvitatására)
- a Phonendoscope színház rövid jelenetei (a jó hangulat elősegítéséért)

Nem az volt a célunk a workshopkal, hogy egyes intézetek, klinikák oktatási tevékenységét megvitassuk. Nem a problémák boncolgatására, a felelősök keresésére helyeztük a hangsúlyt. A workshop legfontosabb feladatának azt tekintettük, hogy megoldásokat építsen, il-

letve segítse az oktatókat abban, hogyan tehetik hallgatóikat elégedettebbé, ezáltal oktatásukat színvonalasabbá. Úgy ítéljük meg, hogy az oktatói készségek fejlesztése nagyon fontos karunk jelenlegi életében és a jövőnk szempontjából. Reméltük, hogy sokan a segítségünkre lesznek ebben. Úgy véljük, a párbeszéd, oktatási módszereink bővítése, színesítése mindannyiunk közös és egyben személyes érdeke.

Azt gondoljuk, egy sikeres, jó hangulatú rendezvényt zárhattunk, ahol párbeszéd kezdődött. Közel száz oktató jelent meg mind az alapozó, mind a preklinikai, klinikai modulból. Aktív párbeszédrel, ötletekkel lettünk gazdagabbak, s talán sikerült néhányunknak elmozdulni arról a pontról, hogy mindenért a hallgató okolható, illetve ha nem ők, akkor biztosan a mérés a rossz. Sokan vitatják még (nem feltétlenül a résztvevők) a rendszer helyességét, a feedback létjogosultságát, relevanciáját is. Mi továbbra is kiemelten hangsúlyozzuk: a feedback nem az oktatás színvonalát, az oktató minőségét méri, hanem hallgatók elégedettségét. Mi pusztán arra a kérdésre keressük a választ, a hallgató elégedett-e az adott oktatóval, illetve az általa meghallgatott előadással, szemináriummal, gyakorlattal. S bár sok oktató szerint a hallgató nem kompetens ezekben a kérdésekben, mégis, kinek a véleménye lehetne relevánsabb, ha nem azé aki részt vett az órákon?

Több intézet is megkeresett bennünket a rendezvény óta személyes konzultáció kérésével. Többen javasolták a workshop folytatását, elsősorban a klinikai oktatás jó gyakorlataira fókuszálva, melyet a következő szemeszterben – amennyiben azt a klinikus kollégák támogatják – meg is szervezünk. Természetesen az az igényeket megpróbáljuk kielégíteni, de úgy véljük, hogy a legjobb ötleteket, módszereket minden szervezeti egység „házon belül” képes kidolgozni – talán persze éppen a hallgatók megkérdezésével, bevonásával.

A Feedback Bizottság köszöni minden oktatónak, hallgatónak, aki részvételével hozzájárult ahhoz, hogy egy tartalmas, színvonalas délutánt tölthetünk együtt. Sokszor nehéz a döntés: a tükör vagy az ablak stratégiát válasszuk-e? Bele merünk-e nézni a tükörbe, vagy helyette az ablakon nézünk ki, és kívül találjuk meg a felelősöket? Ebben mindenkinek van felelőssége: oktatóknak és hallgatóknak egyaránt!

Prof. Füzesi Zsuzsanna
Dr. Schlégl Ádám
Dr. Ernyey Balázs
 Feedback Bizottság

Fotó: Verébi Dávid

VII. International Symposium on Myocardial Cytoprotection

Pécs, 2013 szeptember 26-28.

Az „International Symposium on Myocardial Cytoprotection” konferenciát *Róth Erzsébet* professzor asszony hozta létre 1996-ban a Magyar Kardiológus Társaság Experimentális Szekciójával közösen, azzal a céllal, hogy minél szélesebb eszmecsere induljon az iszkémiás szívizom-károsodás kivédésével foglalkozó hazai és külföldi kutatók és klinikusok között. A szimpóziumból szimpózium-sorozat vált, melynek 2010-ben rendezett hatodik konferenciáján professzor asszony már nem vállalta, hogy a további konferenciákat elnökként rendezze, azonban az újabb, immár hetedik szimpózium megrendezésére sikerült megnyernie *Gallyas Ferenc* professzort, aki karunk Biokémiai Intézetében a károsított szívizomsejtek molekuláris biológiai elváltozásaiával foglalkozik.

A 2013. szeptember 26-28. között zajló szimpózium helyszíné immár hagyományosan a Hotel Palatinus volt. Az ISMC 2013-ra mintegy 60 előadó érkezett 3 kontinensről. Több európai ország (Cseh Köztársaság, Egyesült Királyság, Hollandia, Románia, Szerbia, Szlovákia, Törökország) képviseltette magát, és számos előadó érkezett az USA és Kanada neves egyetemeiről, sőt Brazíliából is. Örömmel szolgált, hogy a hazai orvosi egyetemek kísérletes kardiológiával foglalkozó munkacsoportjai is kivétel nélkül képviselték magukat a szimpóziumon, melyet 8 előadás- és 2 poszter-szekció keretében bonyolítottunk le.

A szimpózium hivatalos megnyitására csütörtök kora délután került sor. A résztvevőket az Orvostudományi Kar részéről *Bíró Zsolt* dékánhelyettes, a szervezők részéről *Gallyas Ferenc* professzor és *Róth Erzsébet* professzor asszony, a Magyar Kardiológusok Társasága Experimentális Szekciója nevében *Szokodi István* elnökhelyettes, az International Academy of Cardiovascular Sciences nevében pedig *Naranjan S. Dhalla* professzor köszöntötte. Az üdvözlő beszédek után díjátadási ceremónia következett. Az International Academy of Cardiovascular Sciences képviseletében *Naranjan S. Dhalla* és *Bohuslav Ostadal* professorok „Distinguished Leadership Award in Cardiovascular Sciences” díjat adományoztak *Róth* professzor asszonynak hosszú évtizedeken át végzett eredményes kutató munkájáért. Konferencia szervező munkájáért „Distinguished Service Award in Cardiovascular Sciences, Medicine and Surgery” kitüntetést vehetett át *Gallyas Ferenc* professzor. Életműjük elismeréseként „Naranjan Dhalla Award for Innovative Investigators in Cardiovascular Sciences” elismerésben részesült *Varró András* professzor (Szegedi Tudományegyetem), illetve „Norman Alpert Award for Established Investigators in Cardiovascular Sciences” díjat vehetett át *Rakesh Kukreja* professzor (Virginia Commonwealth University, Richmond, USA).

A tudományos program a kiemelt előadásokkal vette kezdetét. *Végh Ágnes* (Szegedi Tudományegyetem) a sejtközi kapcsolatok szerepéről beszélt a kamrai aritmiák kialakulása során. *Bohuslav Ostadal* (Prága, Cseh Köztársaság) előadásában ismertetett eredmények szerint a szívizom hipoxiás károsodása nemcsak a hipoxia mértékétől és időtartamától függ, de a szív fejlődési szintjétől függő toleranciája is befolyásolja azt. *Ferdinandy Péter* (Semmelweis Egyetem, Budapest) előadásában áttekintette a hipertenzió, a hiperlipidémia, a diabetes, az inzulin rezisztencia, az ateroszklerózis, és a szívelégtelenség szívizom endogén védelmére kifejtett hatását. *Naranjan S. Dhalla* (Winnipeg, Kanada) a proteázok szívizom iszkémia-reperfúzió alatti hatásáról tartott előadást.

Dr. Szokodi István, dr. Bíró Zsolt, dr. Gallyas Ferenc, dr. Róth Erzsébet, és dr. Naranjan S. Dhalla a konferencia megnyitóján

A szimpózium résztvevői a Hotel Palatinus bejáratánál

A kiemelt előadásokat követő szekció a szívizom sejt szintű folyamatainak új aspektusait tárgyalta, nevezetesen a hidrogén-szulfid szerepéről szívelégtelenségben *John W. Calvert* (Atlanta, USA), a mikroRNS expresszió változásáról ugyanebben a kórképben *J. Kyselovic* (Bratislava, Slovakia) beszélt. Az angiogenezis, valamint a vaszkuláris remodelling és az oxidatív stressz kapcsolatáról *Hari S. Sharma* (Amsterdam, Hollandia), a natriuretikus peptid receptor-c vérnyomás szabályozó szerepéről *M. B. Anand-Shrivastava* (Montreal, Kanada), az NF- κ B jelátviteli utakról *L. A. Kirschembaum* (Winnipeg, Kanada), míg a citokinek kardiomiociták túlélésében játszott szerepéről *P. K. Singal* (Winnipeg, Kanada) beszélt. Az első nap a Hotel Palatinusban szervezett kötetlen vacsorával vált teljessé.

A péntek délelőtti szekciók fő témája a szívizom védelem volt. *T. Ravingerová* (Bratislava, Slovakia) a PPAR- α -mediált gének iszkémia reperfúziós károsodás elleni késői védelemben játszott szerepéről tartott előadást, míg *A. K. Srivastava* (Montreal, Kanada) a kurkumin, *Tretter László* (Semmelweis Egyetem) a metilénkék, *Gallyas Ferenc*

(PTE) a poly(ADP-ribose) polymerase inhibitorok, Bock-Marquette Ildikó (PTE) a kis molekulák, *T. Netticadan* (Winnipeg, Kanada) a resveratrol, *Rakesh Kukreja* (Richmond, USA) mikroRNS-ek, míg *M. Bartekova* (Bratislava, Slovakia) a quercetin szívizom védelemben játszott szerepéről beszélt. Az ebédet követő délutáni szekcióban az endotel diszfunkcióról *D. M. Muntean* (Temesvár, Románia), *D. Djuric* (Belgrád, Szerbia), *B. Turan* (Ankara, Törökország), míg az őssejtek kardiovaszkuláris szerepéről *D. K. Singla* (Florida, USA) és *R.-K. Li* (Toronto, Kanada) tartott előadást. A péntek délutáni második szekcióban *Gál János* (Simmelweis Egyetem) a szívélgtelenségben szenvedő szeptikus betegek kezelési stratégiájáról, míg *Marczin Nándor* (Harefield, Egyesült Királyság) az oxidatív stressz szívsebészeti vonatkozásairól tartott érdekes előadást, míg *Varró András* (Szegedi Tudományegyetem) a diclofenac kezelés rejtett veszélyeiről beszélt. Ezt követően került sor két szekcióban a 21 poszter bemutatására, melynek során a fiatal kutatók értékes munkáit vitathatták meg a résztvevők. A bemutatott poszterek közül a szekcióelnökök javaslata alapján legjobb poszter díjat kapott *Justin S. Bice* (Cardiff University, Egyesült Királyság) „cGMP elevation as a target for limiting infarct size in an experimental model of myocardial infarction”; és *Fülöp Gábor Áron* (Debreceni Tudományegyetem): „Rho-kinase activation contributes to hypertension in rat model” című munkája. A fárasztó napot villánykövesdi kirándulás, borkóstoló és vacsora zárta, mely kiváló alkalmat biztosított a kötetlen beszélgetésre, kikapcsolódásra, baráti és

tudományos kapcsolatok kialakítására.

A szombati szekciók fő témáját a szívizom védelem klinikai vonatkozásai jelentették. *Gary D. Lopaschuk* (Alberta, Kanada) a diabétesz és az elhízás szívélgtelenségben játszott szerepéről, *Szokodi István* (PTE) a reaktív oxigén gyökök szívizom-kontraktilitás szabályozásában betöltött szerepéről tartott előadást. A záró szekcióban *Halmosi Róbert*, *Költő Gyöngyvér*, *Lukács Edit*, *Bognár Zita* és *Gulácsi-Bárdos Petra* ismertették legújabb kutatási eredményeiket karunkról.

A beszámoló végén szeretnénk köszönetet mondani *Gallyas Ferenc* professzornak, hogy felvállalta a kongresszus megszervezésének hatalmas feladatát és *Róth Erzsébet* professzor asszonynak, aki az elmúlt évek tapasztalataival és a szponzorok biztosításával segítette a szimpózium sikeres megrendezését. Köszönjük mindazoknak a munkáját, akik szerepet vállaltak a szimpózium szervezésében és lebonyolításában. Szeretnénk köszönetünket kifejezni legfontosabb szponzorainknak. A *Richter Gedeon Nyrt*, a *Magyar Kardiológusok Társasága*, az *International Academy of Cardiovascular Sciences* (Kanada) és nem utolsósorban karunknak, akinek támogatása nélkül nem jöhetett volna létre ez a szimpózium.

Dr. Lantos János

A VII. ISMC

szervező bizottságának titkára

„Méhes Károly Genetikai Továbbképző Napok”

Immáron ötödik alkalommal került megrendezésre 2013. október 16-19. között az Orvosi Genetikai Intézet szervezésében a „Méhes Károly Genetikai Továbbképző Napok: A klasszikus genetikai az új generációs módszerek tükrében” előadássorozatnak.

A rendezvénynek idén is a Dél-Dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont adott otthont. A továbbképző napok a klinikai genetikai, belgyógyászati, csecsemő- és gyermekgyógyászati, endokrinológiai, gyermekneurológiai, háziórvostan valamint a klinikai onkológiai szakképesítéssel rendelkező orvosok számára volt ajánlott. Az eddigiekhez hasonlóan a megcélzott közönség az előbb említett orvos csoportok mellett a PTE hallgatói, PhD hallgatói, a genetikai területén szakdolgozók és azon más szakorvosi területek képviselői, akik érdeklődést mutatnak a genetikai iránt.

A konferenciát az Orvosi Genetikai Intézet igazgatója *prof. Melegh Béla* és a PTE Egyetemi Könyvtár főigazgatója *dr. Fischerné dr. Dárdai Ágnes* nyitotta meg. Az idei évben az ország különböző pontjairól vezető szakemberek fogadták el az intézet meghívását. A konferencián 5 szekcióban összesen 30 előadás hangzott el. Az előadások egy része alapképzési elemeket, míg mások specializált szakterületi újításokat mutattak be.

A kurzus keretein belül hagyományteremtő módon Szindrómológiai „Eset bürö” is megrendezésre került, mely során eddig nem azonosított szindrómás esetek kerültek bemutatásra és megvitatásra.

Dr. Kövesdi Erzsébet

A Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Könyvtár magyar nyelvű folyóirataiból válogatunk

A fenti címmel új sorozattal szeretnénk jelentkezni az Orvosi Hírmondó hasábjain, melynek apropóját az adja, hogy 210 évvel ezelőtt jelent meg az első magyar nyelvű – szerkesztője szerint is – orvosi szakfolyóiratnak szánt kiadvány, az Orvosi, és Gazdasági Tudósítások.

Ennek kapcsán azt tervezzük, hogy közreadásuk kronológiai sorrendjében bemutatunk egyet-egyét azokból a magyar nyelvű orvosi szakfolyóiratokból, melyek az Általános Orvostudományi Kar Könyvtárának féltett kincsei közé tartoznak.

Orvosi, és Gazdasági Tudósítások (1803)

Az 1803-ban megjelentetett Orvosi, és Gazdasági Tudósításoknak (OGT) ugyan csak három száma került kiadásra, de ez tényleg nem a szerkesztő kiadón – *Sándorffi Józsefen* – múlt.

Sándorffi József 1765-ben született a Bihar megyei Hegyköz-Újlakon. Nevét többféle módon rögzítették. Mi az OGT-ben fellelhető, általa használt módon említjük. Édesapja – Sándorffi Péter – 1763-1781 között ezen a településen teljesített református lelkészi szolgálatot. Életrajzát a Vasápmi Ujság 1884. évi számából ismerhetjük meg, melyet K. Nagy Sándor tett közzé. Itt található egyetlen fennmaradt arcképe is, amely állítólag néhány nappal az 1824. november 30-án bekövetkezett halála előtt készült.

Sándorffi iskoláit Debrecenben, Nagyváradon, majd 1792-től Bécsben végezte. 1801-ben mint „Orvos Doktor” kezd előfizetőket toborozni folyóirata számára. Tervei szerint az OGT-t a magyar hazá „minden Tudományokat szerető Fijai” harminc „Tárgyak körül teendő jegyzéseikkel” gyarapíthatták volna. Az általa felsorolt témák – pl. „Anatómia”, „Fiziológia”, „Diétai régulák”, „Khirurgia”, „Belső nyavalyák”, „Orvosló-vizek, s Fördők”, „Ispotályokról”, „Bába Mesterség”, „Születtek és holtak száma”, „Orvosi Politzia, és az Orvosi Törvény” – a XIX. század eleji orvostudomány valamennyi területét felölelik.

Részben Sándorffi majdnem halálos kimenetelű betegsége,

részben a Bécsben működő cenzúra miatt az OGT végül csak 1803-ban indulhatott el. Az 1801-től toborzott előfizetők azonban bizalommal voltak iránta és türelemmel várták a folyóirat indulását.

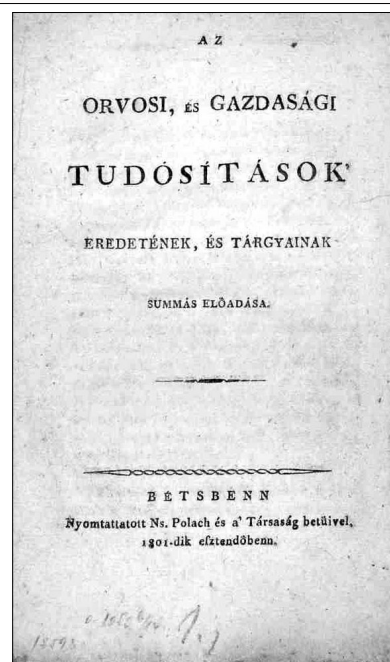
Minden szám pontosan egy árkus – azaz egy ív = 16 oldal – terjedelmű volt. Lapszámozása folyamatos.

Az alábbi táblázat a bennük szereplő cikkeket tartalmazza.

Hogy miért csak három szám jelent meg?

Sándorffit 1804-ben Váradra hívták vármegyei főorvosnak. Ez nagy megtiszteltetés lehetett az akkor 39 éves orvos doktor számára. Hogy régen tervezett „Ujjságját” továbbra is ki tudja adni, Bécsben nyomdai felszerelést vásárolt. Közben tárgyalásokat folytatott a már Váradon működő Gottlieb Nyomda megvásárlásával kapcsolatban. A katolikus püspök támogatását bíró nyomda tulajdonosaival azonban nem sikerült egységre jutnia.

Ekkor „csendes társa” lett az akkoriban Váradra került Szigethy Mihály (1760-1831) nyomdásznak. Emiatt azonban vitába keveredett a már említett Gottlieb Nyomdával, amelynek egy majdnem

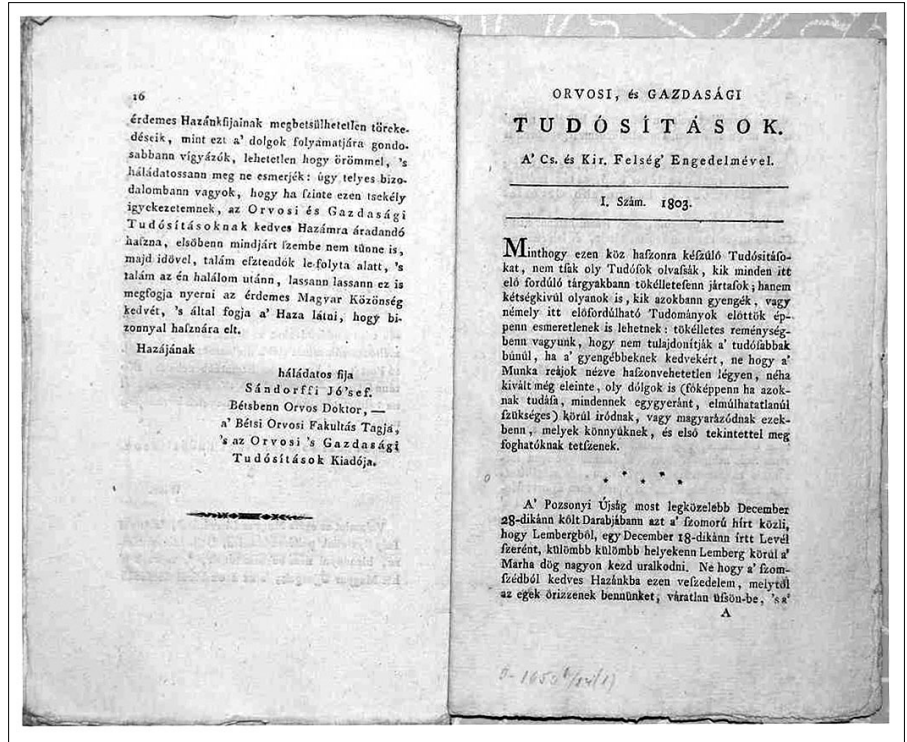

Az Orvosi, és Gazdasági Tudósítások megjelenését beharangozó, 1801-ben megjelent kiadvány első oldala. A fotó a Marosvásárhelyi Teleki Téka tulajdona.

A cikk írója	A szerző lakhelye	A cikk címe	Oldalszám
(Sándorffi Jó'sef)	Béts		1-2
Stadler Jakab Antal	Bruckbann a' Lajtha vize mellett	A' Marhadögnek egygy új, és minden eddig tudva lévő gyógyítás módjánál jobb, és hasznosabb Orvoslás módja	2-25
Doktor Schmid	Engelhártstetten	Beteg Marhák Protokollumok	26-30
(Sándorffi Jó'sef)		(Dr. Schmid-ről)	31
(Sándorffi Jó'sef, Oeffner József)	Keszthely	(A „bárány himlő beoltás hasznos voltáról való meggyőztetés”)	31-32
(Sándorffi Jó'sef)		A' Földről	33-68
(Sándorffi Jó'sef)		Kell e' a' terhes Aszszonyonn eret vágni?	67?-69* *elszámozva
(Sándorffi Jó'sef)		Földialma – vagy Krumplivíz (solanum tuberosum) szappan helyett	70
(Sándorffi Jó'sef)		Természeti História. A' Linne Systémája szerént; Első Tsomó. Az állatok országa. Írta Földi János. Az orvosi tudományok Doktora, a' Ns. Szabad Hajdú Városok Kerületének rendes Orvosa, és a Jénai Physica, és Minerális Tudós Társaságoknak Tagja. Pozsonban. Wéber Simon Péter költségével és betüivel. 1801. nagy 8-ad rétbenn. 428 lap. Az ára 1 ft. 30 kr.	71-78

Sándorffi József. *A Vasárnapi Ujság* 1884. évi évfolyamában megjelentetett arcképe

Az 1803-ban megjelent Orvosi, és Gazdasági Tudósítások első oldala. A fotó a Marosvásárhelyi Teleki Téka tulajdona

két évig tartó pereskedés lett a vége. Ez a hatalmas idővesztés jelenthette az OGT kiadásának végét. Biztosra vehető, hogy az előfizetők másodsor már nem tolerálták az OGT kiadásának újabb csúsztatását.

Sándorffi József nevét nem csupán az Orvosi, és Gazdasági Tudósítások tette híressé.

Első főorvosa volt a váradi kórháznak, melynek „ügyeit” ingeny vezette. A kórház 1806. június 18-án nyitotta meg kapuit. Férfi és női osztálya, valamint tébolydája is volt. Egy év alatt megduplázódott – 24-re bővült – az ágyak száma.

Sándorffi 1814-től kezdve orvosi hivatásán kívül a váradi színjátszás megteremtésének, fellendítésének élt. Hogy milyen szinten művelte ezt a feladatát, azt a romániai magyar irodalmi lexikon bizonyítja, hiszen az 1814-1824 közötti szakaszt „Sándorffy-korszaknak” nevezte el.

Ady Endre „nagy színészmentorként” emlegette őt. Egy

másik írásában Nagyváradot a „Sándorffyak városaként” tisztelte.

Sándorffi hiába tett szert tisztességes vagyona. Önzetlen bőkezűsége miatt élete végére koldusbotra jutott. 1818-ban Rhédey Lajostól megvásárolt lakóháza ma is áll. A barokk stílusú épület Nagyvárad építéstörténetileg fontos emléke.

A nagyváradi református egyház halotti anyakönyvében található bejegyzés szerint: „1824. november 30. Főorvos és táblabíró tekintetes Sándorffi József úr feleségének Edelman Anna asszonynak és az egész publicumnak fájalmára meghalt tüdőgyulladásban”. [15]

Sírkövét a „siratják minden jók” felirattal, 1884-ben még feltele K. Nagy Sándor, de napjainkra még a temetőt is felszámolták Váradolasziban, ahol síremléke állt.

(Hivatkozások a szerzőnél.)

Dr. Gracza Tünde

Kongresszusi felhívás

2013.12.19-én a Kóréletani és Gerontológiai Intézet szervezésében kerül megrendezésre a II. Pécs-Oklahoma Symposium (II. POS). A meghívott előadók között számos neves hazai és külföldi előadó mellett fiatal kutatók is bemutatják témába illeszkedő eredményeiket. Prof. Koller Ákos, tudományos dékánhelyettes, hosszú évek óta kiváló szakmai kapcsolatokat ápol a Reynolds Oklahoma Center on Aging (USA) tudományos központ vezető kutatóival. A symposium alapját a tudományos tapasztalatcsere mellett a közös jövőbeli kutatások, valamint kutatási projektek és támogatások képezik. A konferencia nyitott minden érdeklődő számára. A konferencia programja teljes egészében a PTE-ÁOK honlapján érhető el.

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

II. Pécs-Oklahoma Symposium (II. POS) 2013

Time: December, 19, 2013, 14:00-17:00

Venue: Univ Pécs, Medical School, Dean's Conference Room, 7624, Pécs, Szigeti út 12, 1st floor.

Chairs: Ákos Koller and Zoltán Ungvári

Presentations:

Péter Ferdinándy: Influence of cardiovascular risk factors on cardioprotective mechanisms

Ákos Koller: Novel aspects of the autoregulation of cerebral blood flow

Eszter Farkas: Imaging of spreading depolarizations in the rat cerebral cortex.

Zoltán Ungvári: Aging-induced vascular dementia

Zsuzsanna Helyes: A szomatostatin 4 receptor aktivációjának szorongásgátló és antidepresszáns hatásai egérmodellekben

Young investigators

Orsolya Török: Improving cerebral blood flow with highly specific beta-blockers

István Bátai: Hemolysed blood constrict cerebral arteries

Eszter Bánki: Pituitary adenylate cyclase-activating peptide (PACAP) exerts pro-angiogenic effects: possible role of decreased PACAP expression in impaired endothelial angiogenic capacity in aging

Zoltán Vámos: Pituitary adenylate cyclase-activating peptide (PACAP) induces location- and age-dependent changes in vasomotor responses on isolated rat arteries.

Scheich Bálint: A krónikus stressz fájdalomfokozó hatásainak vizsgálata egérmodellekben.

Tékus Valéria: Komplex Regionális Fájdalom Szindróma (CRPS) passzív transzfer trauma egérmodellje.

Closing Remarks

Language: English and Hungarian

Social program: Tenkes csárda (7811, Csarnóta, Kültelek 011 hrsz.) Tel: 72/424057, 20/5896052, info@tenkescsarda.hu

Support: SROP-4.2.2.A-11/1/KONV-2012-0017; SROP-4.2.2.A-11/1/KONV-2012-0024;
SROP 4.2.4. A/2-11-1-2012-0001 "National Excellence Program"

Organizers: Ákos Koller, Zoltán Vámos, Péter Cséplő

SZÉCHENYIPLAN

SROP-4.2.2.A-11/1/KONV-2012-0017

"Identification of new biomarkers, especially, regarding the toxicity of free iron deposition in the nervous system, iron toxicity-induced oxidative stress and innate immune reactions with translational investigations"

SROP-4.2.2.A-11/1/KONV-2012-0024

"Integrative investigation of neuropeptide-mediated mechanisms in vascular, inflammatory and immune functions."

National Development Agency
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

The project is supported
by the European Union.

Emlékeztető a viroviticai kórházi delegáció 2013. október 16-i látogatásáról

A viroviticai kórház vezetősége 2013. október 16-án két órás látogatást tett a Klinikai Központban. A delegáció tagjai voltak: Dr. Marijana Zivko főigazgató, Dr. Ljiljana Kucljak Šušak általános főigazgató-helyettes, Dr. Tomislav Ruzic minőségbiztosítási főigazgató helyettes, Marija Felendeš főnővér és Milan Vanđura a Horvát Kereskedelmi Kamara helyi vezetője.

A delegációt fogadta Dr. Endrei Dóra általános főigazgató-helyettes, Bogláriné Szilágyi Erzsébet ápolási igazgató-helyettes és Kresák Gergely hivatalvezető.

A találkozó fő témája a kapcsolatfelvétel valamint az intézmények közötti kommunikáció és együttműködés lehetőségeinek feltérképezése volt.

Dr. Endrei Dóra általános főigazgató-helyettes asszony prezentáció keretében bemutatta a KK működését, szervezetét

és a folyamatban lévő projekteket. A horvát fél bemutatkozása után kitért arra, hogy az EU-s pályázatok kezelésében ismeretekre és együttműködő felekre lenne szükségük. Érdeklődésüket fejezték ki a sürgősségi és szívgyógyászati ellátás elérhetőségével kapcsolatban.

A találkozó folyamán a felek kölcsönösen ismertették egészségfinanszírozási modelljeiket, eredményeiket, problémáikat. Kitértek az alapfinanszírozás és a jövedelmi viszonyok, valamint a Pécsen megrendezésre kerülő konferenciák elérhetősége kérdéskörére is.

A találkozó mindvégig rendkívül pozitív, baráti légkörben folyt. A vezetők kölcsönösen ígéreteket tettek szakmai anyagok cseréjére és a későbbi szoros együttműködés kialakítására.

Kresák Gergely

Szakmai vetélkedő

A Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara Baranya megyei Területi Szervezete 2013. október 5-én első alkalommal rendezte meg az egészségügyi szakdolgozók területi szakmai vetélkedőjét, melynek a Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kara adott otthont.

A gyönyörű, napsütéses őszi napon hét csapat mérte össze szakmai tudását. Hat csapat a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központjának szakdolgozóit, míg egy csapat az otthonápolási szolgálatok ápolóit képviselte.

Első megmérettetésként alap- és szakápolási gyakorlati feladatokat végeztek kollégáink, majd központi írásbeli teszt megoldásával elméleti felkészültségükről kapott képet a feladatsort javító, nagy szakmai tudással és presztízzsel rendelkező bíráló csapat.

A vetélkedőt a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara elnöke dr. Balogh Zoltán nyitotta meg hivatalosan. A rövid elnöki köszöntőt játékos szakmai vetélkedő követte. Elsőként a versenyző csapatok ötletességét tükröző bemutatkozásra került sor. A Szívgyógyászati Klinikát a „Szív.hu,” az Érsebészeti Klinikát az „RS-ek,” a Mozgásszervi Sebészet Égéssebészeti Osztályát a „Tűzről kattant menyecskék,” a Gyermekgyógyászati Klinikát az „Intenzív Állomás”, a Fül-Orr-Gége és Fej-nyak Sebészeti Klinikát a „Trachea machina”, az I. sz. Belgyógyászati Klinikát az „Endogirl”, míg az Otthonápolási Szolgálatokat a „JelenLét” nevű csapat képviselte.

A bemutatkozást játékos activity, mókás, de nagy szakmai tudást igénylő tájantómi ismeretek, valamint az információ átadás memória és kommunikációs készséget tükröző ápolástörténeti ismeretek visszaidézése követte.

A hétagú zsűri pontozását követően alakult ki a csapatok sorrendje. Az első helyre a „Szív.hu”, a másodikra az „Intenzív állomás”, míg a harmadik helyre az „RS-ek” csapata került.

Azt gondolom minden résztvevő nevében elmondható, hogy vidám és tartalmas napot töltöttünk együtt. A játékos vetélkedőkön jókat nevtünk, de sokat tanulhattunk is. A részvételhez és az elért eredményekhez valamennyi versenyzőnek gratulálunk. A vetélkedő lebonyolításáért köszönetet mondunk a szervezőknek, akik minden apró részletre kiterjedő figyelmességükkel segítettek a verseny zökkenőmentes és egyben élvezetes lebonyolítását.

Az első helyezést elért „Szív.hu” csapata képviselte területünket a 2013. október 25-én, Budapesten megrendezésre került országos szakmai vetélkedőn, ahol a 19 résztvevő csapat közül a 4. helyen végzett. A képviseletért köszönetet mondunk, az elért eredményhez szívből gratulálunk.

Pécs, 2013. október 28.

Vargáné Apagyi Erzsébet
Ápolási igazgató

Negatív avatás

Fontos-e PTE számára a 2013-ban bezárt infúziós laboratóriuma?

A pécsi egyetem klinikumának gyógyszerellátását az 1970-es évek óta szolgálja/szolgált az Egyetemi Gyógyszertár (most Klinikai Központi Gyógyszertár) részeként működő infúziós laboratórium. Az itt előállított infúziók, egyéb célú steril oldatok olyan, **klinikai igényhez igazított összetételben készültek, amilyeneket a gyártói piacon egyáltalán nem lehet/lehetett beszerezni.** A klinikum számára ez a saját előállítási potenciál nagy előnyt jelentett a **gyártói ellátási hiányok** idején is, mert a labor lehetőségeinek korlátain belül pótolta/pótolhatta a hiányzó készítményt. Bizonyos készítményeket a **piacnál kedvezőbb áron** tudott a klinikai betegellátás rendelkezésére bocsátani, jelentősen csökkentve ezzel a gyógyszerköltséget.

Az Egyetemi Gyógyszertár Honvéd utcai kialakítása idején 1983-1984-ben nagyon **korszerűnek számított az ott kialakított infúziós laboratórium** és az akkori infúzióellátás jelentős részét lefedte. Még az 1990-es években is napi 200-250 liter steril oldatot állított elő a gyógyszertár 100ml, 250ml, 500ml és 1000ml-es üveges kiszereelésben.

Az azóta eltelt közel 30 évben azonban – forráshiányra hivatkozással – a tisztasági festéseket leszámítva **megújulni**, a közben **előrehaladó követelményekhez felzárkózni nem volt lehetősége.** Jóllehet ennek szükségességét a gyógyszertár folyamatosan jelezte, kezdeményezte. Kiemelve ezek közül a jelentősebbeket:

Az **1994. decemberi** szakmai felügyeleti (Országos Gyógyszerészeti Intézet) ellenőrzés jegyzőkönyvének megállapításai szerint “Az infúziós laboratórium szervezeti felépítése és szakmai munkája megfelelő, tárgyi feltételei **nem felelnek meg a GMP irányelveinek.** Ilyen feltételek mellett az infúziók gyártása életveszélyes”. A szakhatóság ezzel azt kívánta érzékeltetni, hogy a laboratóriumban dolgozó szakemberek technikai/tárgyi lehetőségei az elvárhatónál nagyobb mértékű szakmai felelősségvállalással járnak. Az intézményünk akkori ügymenetére jellemző, hogy az OGYI által POTE vezetés számára megküldött ellenőrzési jegyzőkönyv a belső „hivatali úton” nem jutott el a főgyógyszerészhez, hónapok múlva OGYI-től kellett megkérnünk.

Ezt követően intenzív tervezési folyamat indult részünkről a fejlesztés előkészítésére. Az első komplett tervet árajánlatokkal **1995. 11. 01-én** kelt levélben küldtük el POTE akkori gazdasági főigazgatójának, kérve a labor fejlesztésének elindítását. Javaslatunk válasz nélkül maradt.

1998 áprilisában összefoglaló tanulmányt készítettünk a POTE infúzióellátásának feltételeiről (40 oldal). Ebben szerepelt az infúziós laboratórium tevékenységének értékelése az akkori költségek kimutatásával, a GMP*-szerinti elvárások és a valós helyzet összevetésével, a helyi infúziókészítés szükségességének elemzésével, a szükségletek, a gyári helyettesítés és más egyetem (DOTE) adataival történt összehasonlítással. Az anyag konkrét javaslatokat is megfogalmazott a működőképesség érdekében nélkülözhetetlen teendőkről. E javaslatunkat 1998.05.12-i levélben küldtük el gazdasági főigazgató és egyben rektorhelyettes úr

részére, kérve a labor fejlesztése tekintetében érdemi előkészítő munka megkezdését. A beadványra válasz, észrevétel sajnos nem érkezett.

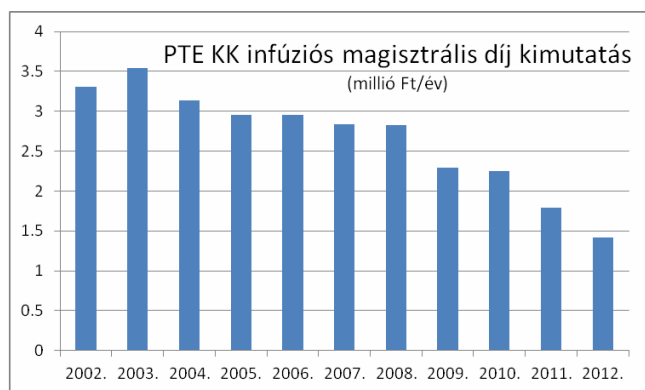
1998 novemberében az akkori klinikai dékánhelyettes urat céloztuk meg azzal, hogy a rendelet szerinti minimumfeltételek kialakítása érdekében – beleértve az infúziós laborra vonatkozókat is – szíveskedjen indítványozni a teendők mielőbbi intézményi szintű megfogalmazását, a hiányosságok rövid határidővel felszámolását. Nem csak intézkedések nem történtek, de válasz sem érkezett (még nemleges, vagy halogató sem).

2000-ben a POTE PTE-be integrációjával még „messzebb” kerültek tőlünk a gazdasági vezetők, felelős döntéshozók és még kevésbé „értették”, látták át kezdeményezéseink betegellátásra vonatkozó jelentőségét. Ezt a megállapítást igazolja, hogy **2000. 11. 16-án** kelt, a PTE ÁOK általános szakági főigazgató helyetteshez küldött levelünk – melyben több javaslat mellett az infúziós laboratórium jövőjének biztosítása is szerepelt – szintén nem váltott ki a címzett részéről “reakciót” (talán csak egy kis bosszúságot, hogy már megint a régi nótát fújja a gyógyszertár).

2001. 12. 05-én újabb levélben kerestük meg PTE ÁOK Gazdasági Főigazgató-helyettest az addigi anyagok összegyűjtésével és ismételt átadásával. Mellékeljük ehhez a beadványhoz az infúziós labor rekonstrukciójának előkészítéséhez kigyűjtött 2001. évi teljesítményadatokat, a magisztrális infúziók intézményi ellátásban betöltött szerepét. Jeleztük azt a tendenciát, hogy a középüzemi infúziós laborok országsszerte amortizálódtak és bezárásra kerültek, ezért más betegellátó intézmények is igénnyel jelentkeznek az “egyedi”, gyári ellátásból nem beszerezhető készítmények iránt (Mohácsi Kórház, Erzsébet Kórház Sopron, Markusovszky Kórház Szombathely, Zala Megyei Kórház Zalaegerszeg). Ez utóbbi tény önmagában fel kellett volna, hogy hívja a “gondos gazda” figyelmét arra, hogy a saját potenciál megújítása regionális szerepvállalás miatt is fontos lenne. Előrevetült az a probléma, hogy PTE-nek nem lesz már hova fordulni “kiszélesztésért”, ha a laborok sorra bezárnak.

2002. januártól az Egyetemi Gyógyszertár (ma Klinikai Központi Gyógyszertár) által készített gyógyszerkészítmények árába a 208/2001. (X.31.) Korm. rendelet alapján magisztrális díjtétel került beépítésre. Ennek célja a technológiai költségek fedezésén túl a szükséges tárgyi feltételek biztosítása, legalább amortizáció alapján vett visszapótlása. Reményeket fűztünk ahhoz, hogy a gyógyszerkészítő potenciál – beleértve az infúziókészítést is – megőrzéséhez legalább részben forrást biztosíthatna az összeg gyógyszerészeti működésre való visszaforgatása. Az infúziós területhez tartozó magisztrális díjak évenkénti volumenét a következő grafikon mutatja be, melynek az elmúlt 11 év alatt kimutatható összesített értéke nagyságrendileg 29 millió Ft. Az egyéb gyógyszerformákat is (porok, kenőcsök, kúpok stb.) magában foglaló magisztrális díjtömegnek mindössze 16%-a (lásd 1. ábra).

Sajnálatos módon a gazdasági vezetés nem működteti a magisztrális díj visszaforgatásának rendszerét.

1. ábra

2003-ban újabb komoly rekonstrukciós terv készült teljes részletességgel a Honvéd utcai telephelyen a gyógyszerár raktárának átalakításával, mely ismét saját forrás hiányában nem léphetett a megvalósulás útjára.

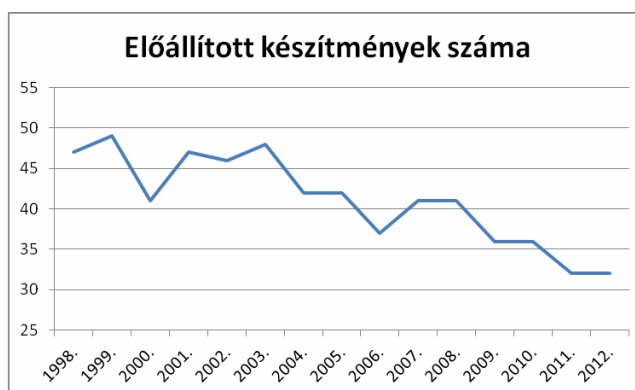
A forrásoldal megteremtése érdekében **2006 júliusában** az akkori rektort egy olyan támogatói ajánlattal kereste meg az egyik gyógyszerbeszállító, mely saját forrás nélkül megoldhatta volna a problémát, ez azonban nem kapott gazdasági vezetői támogatást és csak egy "akta" maradt az irattárunkban.

A sorozatos értetlenség, végül az egyértelmű elutasítás ellenére azóta is minden leadott fejlesztési tervünkben szerepelt az infúziós labor megújításának igénye, de sajnálatos módon a labor termékeinek előnyét élvező klinikák sem látták kellően át, hogy ez a "projekt" értük van, őket szolgálja, nem arról szól, hogy a rendkívül szűk források elosztásában riválisuk legyen. Így ez maradt továbbra is a gyógyszerár "árván maradt" kezdeményezése.

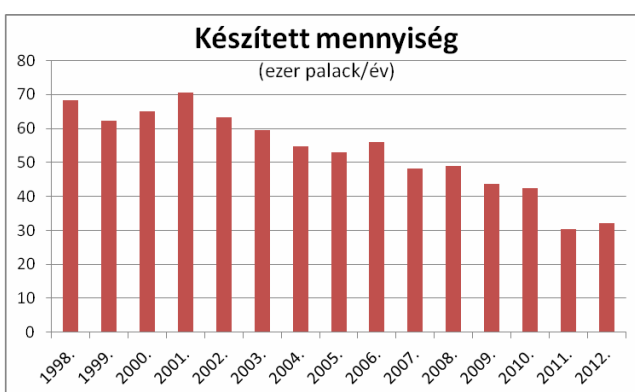
Mindezek ellenére, az egyre romló, **nehéz feltételek mellett a labor még évekig** (2013. január végéig) **folytatta a munkát éppen a betegágnál jelentkező igény kielégítésének elsődlegessége miatt.** Annak ellenére, hogy a tárgyi szakmai követelményeknek való meg nem felelés okán a fokozott felelősség terhét vállalunk kellett. Az utolsó 15 év néhány teljesítményadata lehet erre a megfelelő igazolás (lásd 2. és 3. ábra).

Az elmaradt rekonstrukciónak köszönhetően **2013. január végén az infúziós labor működtetését fel kellett adni.** Stratégiai infrastruktúrájának (mosogatógépek, hőlégtsterilizőrök, lamináris boxok, autoklávok, vízrendszer és desztillálók) amortizációja odajutott, hogy gyakorlatilag üzemképtelen. A jelenleg még beindulni képes egyetlen autokláv közel 30 éves, meghibásodás esetén alkatrész utánpótlása már a 10 éve üzemképtelen másik berendezésből való átszereléssel sem oldható meg. A korából következő gyakori meghibásodások csak jelentős költséggel, egyedileg utángyártott alkatrészekkel lennének kiküszöbölhetők.

A működés felfüggesztése kapcsán is igyekeztünk a legnagyobb gondossággal és előrelátással eljárni. A leállás előtt egy évvel, 2012. januárban KK főgyógyszerész írásban értesítette a labor készítményeitől leginkább "függő" klinikák igazgatóit (Gyermekklinika, Szívgyógyászati Klinika, Szemészeti Klinika, Szülészeti Klinika, I.sz. Belgyógyászati Klinika...), hogy az üzemelés utolsó évében – a működőképesség korlátainak figyelembevételével – két évre elegendő tartalék mennyiséget állítunk elő. A tartalék felhasználásának ideje alatt megvalósuló sikeres rekonstrukció és beindítható új laboratórium esetén teljesen elkerülhető lenne/lett volna az érintett készítményekből az ellátási hiány. A

2. ábra

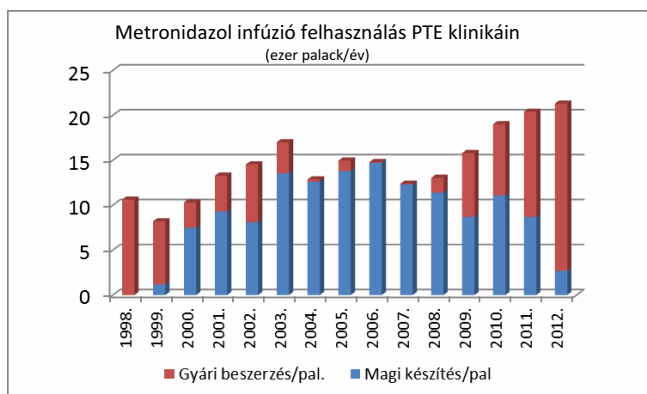

3. ábra

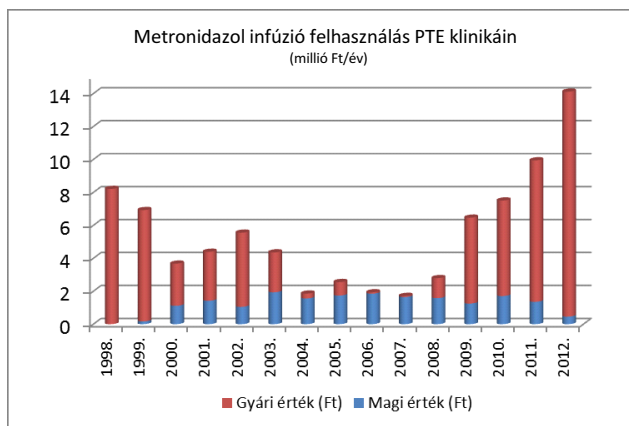
2012-2013. időszak lehetőséget jelent(he)tt az érintett klinikáknak, hogy átgondolják az "infúziós labortól függő" eljárásaikat, helyettesítő megoldásokat keresve.

Sajnálatos módon **2013. novemberéig nincs előrelépés** az infúziós labor megújulása terén, a képzett tartalék pedig 2013. év végére – egyes termékekből 2014. első negyedévében – elfogy. Valószínűleg akkor fog tudatosulni igazán, hogy mit is jeletett ez a háttér szolgáltatás a klinikai betegellátás támogatására.

2013. során már több olyan gyártói ellátási hiány volt (Metronidazol 500mg/100ml infúzió, Prokain 10mg/ml injekció, Aqua ad iniectionibus 500ml, 1000ml), melyek gondot okoztak klinikáink számára és időbeli késéssel, drágább egyedi import termékkel lehetett csak áthidaló megoldáshoz jutni, melyre saját előállító potenciál mellett nem lett volna szükség. A magisztrális infúziókészítés klinikák szempontjából vett hasznosságát a Metronidazol 500mg/100 ml infúzió mintáján mutatjuk be. Ez a készítmény gyári előállítású formában is elérhető a hazai gyógyszerpiacon (Klion inf., Metronidazol-Human inf., korábban Supplin inf.), de 1999. óta magisztrális előállítás mellett jelentősen kedvezőbb áron biztosítottuk a klinikai betegellátás számára. Az utóbbi 15 év felhasználási mennyiségeit és az ehhez tartozó költségeket a 4. és 5. ábrán mutatjuk be. Az adatsor jól mutatja, hogy éves szinten 10-20 ezer palack igény mutatkozott a nevezett készítményből, melynek ellátását 2-10 millió Ft-ért lehetett biztosítani attól függően, hogy mekkora részt tett ki a magisztrális termék részaránya. 2004-2008. időszakban szinte kizárólag PTE készítésű termék adta a teljes ellátást és ekkor a 12-15 ezer palack költsége 2 M Ft alatt volt. 2012-ben, a tartalékképzés évében már nem állítottunk elő ebből a készítményből (a kimutatott felhasználás még az előző évi gyártásból származott), és a 20 ezer palacknyi éves igényt gyári termékkel kellett lefedni 14 M Ft költségen, tehát

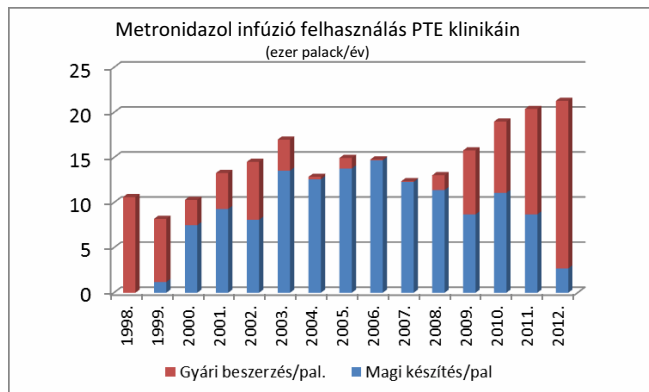

4. ábra

5. ábra

hétszeres áron! A következő diagramm jól szemlélteti, hogy az utóbbi 15 évben PTE klinikai ellátás során felhasznált parenterális metronidazol 500mg/100 ml átlagos költsége miként alakult. Egyértelmű a magisztrális ellátás jelentős költségcsökkentő szerepe, ha figyelembe vesszük, hogy a legalacsonyabb átlagos ár a

6. ábra

magisztrális ellátás túlsúlyának időszakára esik: 2013-ban egy másik – korábban magisztrális infúzióként laboratóriumunkban előállított – termék, a Prokain 1% 100 ml piaci hiánya kapcsán kellett megtapasztalni, hogy mennyire hiányzik a saját előállítás. Hazai forgalomban a Teva gyártmánya van jelen,

*Helyes Gyógyszergyártási Gyakorlat

melyből a belföldi piacon 2013. májustól teljes ellátási hiány van még november közepén is. A PTE ellátáshoz szükséges 1000-1500 palacknyi mennyiséget az infúziós labor működése révén 150-200 Ft/palack egységáron tudtuk korábban biztosítani. A belföldi gyári készítmény 2011-től 600-650 Ft-ba kerül, ha pedig ennek hiányában egyedi import beszerzésre kényszerülünk (például 2013. nyarán), 2730 Ft-ért tudjuk az 1000 mg/100ml parenterális prokaint (Actavis) biztosítani.

Ugyancsak tanulságos a Szívgyógyászati Klinika által használt, szívmitéteknél nélkülözhetetlen Kardioplégias oldat esete. PTE előállítás mellett 1000 ml ára a klinika számára 506 Ft volt. A tartalék kifogytával a SOTE magisztrális infúziós ellátásából beszerelve literenként 2137 Ft-ért lehet elérni, tehát több, mint négyeszeres áron. További kellemetlenség, hogy az eddig megszokott 1000 ml-es kiszerelés helyett csak 500 ml-t tud a SOTE biztosítani, és Budapestről a szállítást is a PTE-nek kell megoldani, költségét viselni.

A PTE jelenlegi helyzetében – 400 ágyas rekonstrukció állása, 2015. év tavaszáig tartó Onkoterápiás Intézet várható rekonstrukciója – a gyógyszerár részéről nem látjuk reális esélyét annak, hogy további nagyobb volumenű (nagyságrendileg 300-400 millió forint) építési/felújítási projekt elindulhasson az infúziós labor megújítása és működésének újra indítása érdekében. Jóllehet, erre több komplett terv a korábbi évek munkája alapján rendelkezésre áll és van egy évek óta hasznosítatlan, többszintes intézeti gyógyszerári épület a Rákóczi úti telephelyen.

Fontosnak véljük a fenti információk megosztását PTE polgárok minél szélesebb körével, különösen minden érintett klinikaigazgatóval és illetékes döntéshozóval. **Fontos látnunk, hogy az infúziós labor fejlesztésének ügye nem elszigetelten a gyógyszerár ügye csupán.** Helytelen a szűkös források elosztásakor a klinikák rovására megjelenő projektként értékelni az infúziós labor fejlesztésének ügyét. **Elengedhetetlen, hogy a klinikák is törekvéseink mellé álljanak** és az intézményi management végre hatékonyan közbelépjen és tegyen az infúziós labor rekonstrukciója érdekében minél hamarabb, mielőtt ez a kérdés sokkal súlyosabb formában kerül esetleg napirendre.

Pécs, 2013. november 20.

Szabóné dr Schirm Szilvia
inf. lab. (volt) vezető

A*-STAR együttműködés

Idén szeptemberben Szingapúrban voltam egy rövid tanulmányúton. Utazásom legfontosabb célja az volt, hogy egyeztetsem és megbeszéljem a közös kutatási munka részleteit dr. Robert C. Robinson-nal (A*-STAR; „Agency for Science, Technology and Research”). Közös ismeretségünk vagy tíz évvel ezelőtt kezdődött, amikor egy esős finnországi napon, az aktuális citoskeleton-konferencia alatt éjszakába nyúló beszélgetést folytattunk az aktin kutatásának különböző kérdéseiről. Bár azóta ő áttepte székhelyét Szingapúrba, a fehérjék szerkezetének megfejtése iránti vonzalma mit sem változott. A közelmúltban kezdtünk el közösen gondolkodni azon, hogy a prokarióta sejtekben vajon hogyan viselkednek, és mi végből vannak jelen a vonatkozó citoskeletonális filamentumok. A millió kérdés közül kiválogatva az izgalmas és reális felvetéseket közös kutatási forrásra pályáztunk, amit meg is kaptunk (OTKA NN). Az idén induló vizsgálatok első fázisát követően vált szükségessé az eddigi eredmények értelmezése, rendezése és továbbgondolása. Ebben a tanulmányutam mellett az is nagy segítségünkre van, hogy Szatmári Dávid kollégám (PhD-hallgató) immár több mint egy éve Dr. Robinson laboratóriumában dolgozik. Közvetlen tapasztalatai, a két laboratórium munkájának ismerete számos tekintetben nélkülözhetetlen segítséget nyújtott és nyújt jelenleg is. A megbeszéléseken sikerült kialakítanunk egy olyan tervet, amelynek megvalósításával közelebb kerülhetünk az aktin-szerű bakteriális filamentumok funkciójának és szerkezetének a megértéséhez.

Szingapúr egy különleges városállam, amely az elmúlt évtizedben hatalmas összegeket fordított a kutatási infrastruktúra fejlesztésére, esetenként kiépítésére, és arra is, hogy neves és hatékony külföldi kutatókat nyerjen meg laboratóriumai élére. Bár az ország gazdasága jelenleg is irigylésre méltó eredményeket tud felmutatni, ahogy érzékelem, ez a folyamat valamelyest lelassult a válság óta. Ezen fejlesztések zászlóshajója volt az A*-STAR, illetve az A*-STAR kutatóhálózat felépítése. Ennek keretén belül zöldmezős beruházásként hoztak létre számos hatalmas kutatóintézetet, és ezekben (14 nagyobb csoportra bontva) a természettudományok, és közöttük az orvosi vonatkozású tudományterületek különböző aspektusait helyezik a kutatások homlokterébe. Érdekes volt bepillantást nyerni ezen nagyléptékű és modern kutatóközpont mindennapjaiba, jó volt megismerni a kutatási infrastruktúra részleteit.

A közvetlen kutatások mellett – egy kis szerencsével – sikerült bepillantást nyernem a Szingapúrban éppen elinduló orvosképzés részleteibe is. Még korábban ismerkedtem meg Dr. Michael A. Ferenczivel, aki a londoni székhelyű Imperial College professzora, és ugyancsak biofizikus. Dr. Ferenczi két éve kezdte el megtervezni és megszervezni Szingapúr egyik legerősebb egyetemén („Singapore’s Science and Technology University”) az orvosképzést, ami idén szeptemberben indult el. Számos érdekesség mellett talán azt emelném ki, hogy a képzés rendszere gyökeresen eltér attól, ahogy mi Pécsen oktatunk, és egyébként attól is, ahogy az orvostanhallgatókat az Imperial College-ban tanítják. Az oktatás alapja az ún. „team based learning”, amelynek keretében nincsenek előadások, az elsajátítandó tananyagot elektronikusan, előre kapják meg a hallgatók. Ezt követően a megtanultakat közösen, speciálisan kifejlesztett módszertan szerint (ez valójában a „team based” rész) mélyítik el és

beszélik meg. A képzés – számos aspektusát tekintve – még kísérleti fázisban van, míg sok más szempontból én magam szkeptikus vagyok a hatékonyságát illetően. Ugyanakkor úgy gondolom, hogy egyes speciális képzéseinkben, megfelelően előkészített módszereket követve a pécsi oktatásnak is lehet értékes és érdekes része egy ilyen panel. A módszer előnyeit és lehetőségeit végiggondolva jelenleg készítjük elő az alkalmazását a biofizika oktatásában.

Prof. Nyitrai Miklós

23. Pilaszanovich Imre Emlékelőadás

2013. október 7.

Huszonhárom éve annak, hogy a tüke nyelvjárásban csak Pila bácsiként emlegetett Pilaszanovich Imre docens úr, a magyar gyermeksebészet egyik hazai és nemzetközileg is elismert alakja elhunyt. Tanítványai évről-évre tisztelegnek emléke előtt és meghívják a szakma legjelesebb művelőit egy 3-4 napos vendégprofesszori látogatásra, melynek megkoronázása az orvoskar tudományos szakosztályának keretein belül tartott „Pilaszanovich Imre vendégprofesszori előadás”. Az elmúlt, majdnem két és fél évtizedben a világ minden tájáról üdvözölhettük a gyermeksebészet úttörőit. Két évvel ezelőtt a Gyermeksebészeti Osztály bejárata felett emléktábla került felavatásra Pila bácsi születésének 100. évfordulója alkalmából.

Prof. Molnár Dénes

Prof. Pintér András

Prof. Michael Gauderer

Prof. Tulassay Tivadar

Idén *Michael Gauderer* professzor urat láttuk vendégül Pécsen, aki az államokbeli Greenville-ből érkezett. Gauderer professzor nyugdíjba vonulása előtti fő kutatási területei az újszülöttség, a minimál invazív sebési módszerek, a gastrointestinalis rendszer stomái és a mellkasdeformitások voltak. A meghívott vendég innovatív gondolkodásának köszönhetjük többek között a ma már számos diszciplína által használt PEG (percutan endoscopos gastrotomia bevezetését is. 2013. október 7-én a pécsi orvoskar előadótermében tartott emlékelőadáson ennek a módszernek a történetéről és fejlődéséről hallhattunk. Gauderer professzor után a budapesti Semmelweis Egyetem leköszönt rektora, *Tulassay Tivadar* professzor tartott figyelemfelkeltő és elgondolkodtató előadást Európa és hazánk demográfiai helyzetének alakulásáról, mely szorosabb értelemben véve a gyermekgyógyászat jövőjét is érinti.

A szervezők remélik, hogy jövőre is hasonlóan színvonalas vendégprofesszori látogatást tudnak szervezni és ezzel is tovább őrzik Pila bácsi emlékét.

Dr. Kardos Dániel PhD-hallgató
Gyermekklinika, Sebészeti Osztály
Fotó: Verébi Dávid

Filopódiumok, nanocsövek és egyéb

APTE-ÁOK Biofizikai Intézetének PhD hallgatójaként nagy örömmre szolgál, hogy a TÁMOP-4.2.4-A/1-11/1-2012-0001 Nemzeti Kiválóság Program keretében benyújtott Apáczai Csere János Doktoranduszi Ösztöndíj pályázatomban kedvező elbírálásban részesült. „Az Apáczai Csere János Doktoranduszi Ösztöndíj pályázat célja a kiemelkedő tudományos eredményeket felmutató doktoranduszok kutatási tevékenységének és szakmai fejlődésének támogatása, amelynek eredménye magas színvonalú, figyelemreméltó publikáció, egyéb tudományos, műszaki vagy művészi alkotás, valamint a doktori disszertáció megfelelő előkészítése, megalapozása.” A pályázatomban címe: **Az aktin szerepe az IRSp53 által indukált filopódium formálásban.** A következő rövid kis áttekintéssel szeretnék bepillantást engedni kutatási projektembe, mely az előbb említett két fehérje funkciójának tanulmányozására irányul különböző sejtnyúlványokban.

A sejteket az extracelluláris tértől a plazmamembrán választja el, mely a sejtfolyamatok során (morfogenezis, endocitózis, migráció) dinamikus morfológiai változásokon megy keresztül. A sejtmembrán a sejt váz (citoszkeleton) és a sejt közötti térrel egyaránt kapcsolatban áll, melyek hatására különböző sejtnyúlványok formálódnak. A sejtnyúlványok dinamikus képződésmények, megjelenésük különböző lehet. Ilyenek például a sejt vándorlás során megjelenő lamellipódiumok, a filopódiumok vagy a felszíni fodrozódások. Ezek közös tulajdonsága, hogy aktin fehérjét tartalmaznak, mely a sejt vázrendszer egyik fő alkotóeleme.

A filopódiumok hosszú vékony átmeneti kitérkedések a sejt felszínén, melynek létrehozásában az általam vizsgált IRSp53 (inzulin receptor szubsztrát) fehérje jelentős szerepet játszik. Aktint tartalmaznak a mikrovillusok, melyek rövidebb, nagyszámú sejtnyúlványok. Ide tartoznak még a lamellipódiumok, ezek széles lapos dinamikus struktúrák, a sejt mozgás irányában alakulnak ki, valamint az invadopódiumok, melyek a daganatos sejtek inváziója során jönnek létre. Ha két filopódium „találkozik” egymással, akkor membrán nanocsöveket alakíthatnak ki. A membrán nanocsövek hosszú, átmeneti, sejteket összekötő membrán kitérkedések, melyek egy új lehetséges kommunikációs útvonalat biztosíthatnak a sejtek között (T, NK, mieloid sejtek között). A kutatók arra keresik a választ, hogy miért is alakulnak ki ezek a nanocsövek illetve hogyan zajlik le ez a folyamat. Többféleképpen jöhetnek létre, például a sejtekben az aktin molekula lokális polimerizációjával illetve ezen molekula és úgynevezett motorfehérjék összehangolt működése révén is kialakulhatnak. Számos típusukat különítették már el, az egyiket ezek közül a filamentális aktin (tubulin) tartalmú protrúzió (kitérkedés) képződése és növekedése során létrejövő membrán nanocsövek alkotják. A nanocsövek jelenlétét megfigyelték már két, előzőleg kontaktusban lévő sejt eltávolodásakor (pl.: osztódás) során. Az eredmény lehet nyitott, zárt végű vagy úgynevezett bipoláris nanocső. Ezen sejtnyúlványok a méret alapján is csoportosíthatók, a 0,7 µm-nél vékonyabb csöveket vékony nanocsöveknek, az ennél vastagabbakat pedig vastag nanocsöveknek nevezték el. A vékony nanocsövek közös jellemzői közé tartozik, hogy filamentális aktint tartalmaznak, nem találhatók bennük mikrotubulusok és általában baktéri-

umok, vírusok „szörfölnek” a csövek mentén. A vastag nanocsövekben is kimutatták a filamentális aktin jelenlétét, a mikrotubulusok mellett. Ezekben a nanocsövekben különböző molekulák transzportálódhatnak például Ca-ionok, lipid vezikulák, membrán részek, endoszóma, lizoszóma, mitokondriumok, receptorok és fehérjék.

Kutatási témám elsősorban a filopódiumok létrejöttének szabályozására irányul az aktin-membrán kölcsönhatásának, valamint ezen kölcsönhatást befolyásoló állványozó fehérjék (IRSp53/MIM fehérjecsalád) vizsgálatán keresztül. Mivel a filopódiumok és a nanocsövek hasonló sejtstruktúrák, érdekes lenne vizsgálni a későbbiekben az IRSp53 és aktin molekula kapcsolatát a nanocsövek esetében is. Noha a sejt felszíni nyúlványok széleskörben látnak el funkciókat, a filopódiumok/nanocsövek fel- és leépülésének folyamata máig nem tisztázott. Az IRSp53 fehérjecsalád és az aktin citoszkeleton kölcsönhatásának, illetve ezek sejtmembránra gyakorolt hatásának ismerete elengedhetetlen a sejt kommunikáció megértéséhez. Kutatásom során ezen szabályozó mechanizmus alapjait kívánom megismerni. A sejt felszíni nyúlványok létrejöttének mechanizmusa a sejt kommunikáció, a daganatos sejt invázió (invadopódia) illetve az idegsejt funkció megértéséhez járulhat hozzá.

A kutatás a TÁMOP 4.2.4.A/2-11-1-2012-0001 azonosító számú Nemzeti Kiválóság Program – Hazai hallgatói, illetve kutatói személyi támogatást biztosító rendszer kidolgozása és működtetése országos program című kiemelt projekt keretében zajlott. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Futó Kinga
Biofizikai Intézet

2013. szeptember 26-28. között tartotta reguláris éves kongresszusát a Magyar Üzemegészségügyi Tudományos Társaság (MÜTT), Visegrádon.

A kongresszuson a Klinikai Központ Orvosigazgatásához tartozó Foglalkoztatás-egészségügyi és Munkahigiénés Központ képviselőjében sikeres előadást tartott *dr. Tamás Edit*, valamint *dr. Tibold Antal*, az egység vezetője.

Az előadások: Bejelentett tüszúrásos balesetek elemzése a PTE, KK Foglalkozás-egészségügyi és Munkahigiénés Központ gyakorlatában (*dr. Tamás Edit, dr. Tibold Antal, Kerekes Csabáné, Pécsi Tudományegyetem, Klinikai Központ, Foglalkozás-egészségügyi és Munkahigiénés Központ, Pécs*), továbbá: Korkedvezményrel járó munkakörök felülvizsgálata a Pécsi Tudományegyetemen (*dr. Tibold Antal, Pécsi Tudományegyetem, Klinikai Központ, Foglalkozás-egészségügyi és Munkahigiénés Központ, Pécs; dr. Endrei Dóra PhD, Pécsi Tudományegyetem, Klinikai Központ, Orvosigazgatás, Pécs; Faragóné Cseke Blanka, Pécsi Tudományegyetem Gazdasági Főigazgatóság, Munkavédelem, Pécs*).

Dr. Tamás Edit és dr. Tibold Antal egyben tagja a MÜTT vezetőségének is.

Kresák Gergely

Érettségire felkészítő táborok az Orvoskaron

A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karán működő Tehetségért Mozgalom hagyományaihoz híven idén ősszel, 2013. október 25-28. között megrendezte az érettségire felkészítő táborát. E mellett 2013. október 19-én a fél éves időtartamú hétvégi előkészítő tanfolyamunk is elindult.

Külön örömről szolgál, hogy őszi táborunkba, valamint az előkészítő kurzusra ilyen népes hallgatóság még sosem jelentkezett. A nagy számú jelentkezés oka egyrészt a tábor egyre növekvő népszerűsége, másrészt az, hogy csapatunk sikeresen pályázott a Nemzeti Tehetségért Program keretében kiírt pályázatokra.

A nyertes pályázat révén lehetővé vált, hogy a pécsi és Pécs környéki, kiemelkedően tehetséges, az orvosi-, fogorvosi és gyógyszerési hivatás iránt érdeklődő, középiskolás diákokat is bevonjunk programjainkba. A mentorprogramban részt vevő 28 középiskolás diák kiválasztásában a középiskolák vezetői és szaktanarai voltak segítségünkre. A diákok a pécsi Leőwey Klára Gimnáziumból, a Ciszterci Rendi Nagy Lajos Gimnáziumából, a Kodály Zoltán Gimnáziumból, a PTE, Deák Ferenc Gyakorló Gimnáziumból és a Janus Pannonius Gimnáziumból érkeztek.

Programjainkon karunk hallgatói, PhD-hallgatói és végzett orvosai oktatnak. Oktatóink az idei tanévben: *Gál Petra, Gilitsch Annamária, Hanna Dániel, Jüngling Adél, dr. Kardos Dániel, Kupó Péter, Maróti Péter, Papp Máté, dr. Sarlós Donát Péter, Varga Péter*.

Az oktatóink szakmai fejlődése érdekében a Tehetségért Mozgalom fennállásának történetében először szakmai, kommunikációs készségfejlesztő tréninget szervezetünk számukra, melynek megvalósítására novemberben került sor Füzi Virág tréner vezetésével.

S hogy mi vár még ránk az idei évben? A középiskolás diákok igényeit figyelembe véve idén először szervezünk kémiai és fizikai kísérletek kurzusát, melynek célja, hogy az emelt szintű érettségi vizsgán számon kért kísérleteket, számítási feladattípusokat a középiskolás diákok gyakorolhassák. Ezen programjaink 2014. március 21-23 között kerülnek lebonyolításra, majd 2014. április 17-22 között rendezzük a tavaszi intenzív előkészítő tábor.

S hogy mi történt az őszi táborban? A mintegy 60 középiskolás péntek délután, október 25-én érkezett az Orvoskara, majd a regisztrációt követően a kari Hallgatói Önkormányzat elnökének, Maróti Péternek köszöntő előadását hallgathatták meg. Az este ismerkedéssel telt: azonos létszámú csapatok alakultak, majd drámajátékokon keresztül, másfél óra alatt egyre inkább összekovácsolódott a társaság.

Az oktatás másnap reggel kezdődött biológia, kémia és fizika tárgyakból. A szemináriumok során az előző estén alakult csapatokból csoportok lettek, így valósult meg a csoportokra bontás.

A szombati négyszer másfél óra kimerítő munka közben az ebédszünet rövid felfrissítést jelentett; az utolsó óra után pedig közösen látogattunk el a Zsolnay Negyedben működő, méltán híres Planetáriumba. A rendkívül közvetlen hangvételű előadás közepette sok új, érdekes információval lettünk gazdagabb Naprendszerünkről, a csillagászat történelméről, rövidtávú és hosszútávú jövőjéről.

A második tanítási nap is az elsőhöz hasonlóan telt. Az órák után a társaság izgatottan várta a TM-táborok során hagyománygyá vált Városismereti Vetélkedőt, mely a közösségépítés és a kellemes hangulat teremtése mellett a nem pécsi diákok helyismeretét is kibővíteni igyekszik. Az első estén alakult csapatok a város különböző, nevezetes tereiről indultak, majd játékos, kreativitást és lexikális tudást igénylő feladatok megoldása során állomásról állomásra növelték pontszámukat.

Az utolsó napi oktatás közben a diákság nagy örömeire ismét meghallgathattunk egy planetáriumi előadást; majd délután ünnepélyes záró előadás, értékelés és oklevélátadás következett, itt került kihirdetésre a csapatverseny eredménye is. Az értékelésen felszólalt *dr. Biró Gábor*, a TM-tábor elnöke is.

A TM-tábor szükségességét, sikerességét mi sem bizonyítja jobban, mint a jelentkezők egyre nagyobb érdeklődése, növekvő létszáma.

A tábor oktató munkájának, eseményeinek, programjainak összegzéseként álljon itt két vélemény a jelenlevő középiskolásoktól:

„Nagyon jó volt! Tavasszal is jövök! Sok kérdésemre választ kaptam, nagyon örülök, hogy megismerhettem Titeket! Kár, hogy csak 4 napos, lehetne 4 hetes is...”

„Nagyon jól éreztük magunkat, köszönöm szépen! Alig várom, hogy felvegyenek, és ide járassak közéttek! Őszintén remélem, még találkozunk.”

Mi is őszintén reméljük, hogy szeptemberben sok ismerős arcot köszönhetünk karunkon!

Duga Zsófia – PR referens

Kupó Péter – oktató, TM-tábor hallgatói titkár

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

CENTER-TBI

Collaborative European NeuroTrauma Effectiveness Research in TBI
A 2020 Vision Generating Knowledge for Improving TBI Outcomes

Új kutatások támogatása a koponyasérülés kezelésének javítására a Pécsi Tudományegyetem Idegsebészeti Klinikáján

A baleset kiváltotta koponyasérülés kezelése rendkívül nagy kihívásnak számít, és nagy különbséget mutat az egyes országok között.

Az antwerpeni és cambridge-i egyetemek feladata, hogy az Európai Bizottság által a 7-es keretprogram keretében („European Union’s Seventh Framework Programme for Research and Development”) egy olyan kutatási programot koordináljon, amely az Európai Bizottság mellett az Egyesült Államok Nemzeti Egészségügyi Hivatala (National Institutes of Health), illetve a Kanadai Egészségkutatói Ügynökség (Canadian Institute of Health Research) által egyidejűleg folytatott nemzetközi tanulmányokkal koordináltan zajlik.

A koponyasérülést „csöndes járvánként” jellemzik, utalva arra, hogy a fejlett országokban minden évben, minden kétszázadik ember koponyasérülést szenved. A gyermekekben és fiatal felnőttekben a koponyasérülés az első számú halálok és hosszú távú társadalmi és gazdasági következményei beláthatatlanok. A koponyasérültek ellátására, kezelésére számos eddigi kutatási program is figyelmet fordított, ezek azonban olyan elszórt kezdeményezések voltak, amelyek összességében nem vezettek a sérültek életkilátásainak érdemi javulásához.

A hét évre tervezett nemzetközi kutatási együttműködési program, a CENTER-TBI („Collaborative European Neuro-Trauma Effectiveness Research”) célja, hogy ötezer európai beteg adatait és kórlefordítását tanulmányozza olyan korszerű módszerekkel, mint az MR-leképezés legmodernebb változatai, a biológiai és genetikai minták széleskörű elemzése.

A betegség ilyen nagyszámú eset bevonásával történő jobb megismerése az előfeltétele egyrészt a kórállapot korszerű osztályozásának, másrészt pedig annak, hogy megfelelő gyógyító el-

járásokat alkalmazhassunk a betegség különböző altípusaiban, változataiban.

Október 11-én és 12-én Antwerpenben, Európából, Amerikából, Ausztráliából, és Kínából, e terület és a kutatási program nyolcvan vezetője találkozott.

A projektben konzorciumi partnerként a Pécsi Tudományegyetem Idegsebészeti Klinika képviselőjében *dr. Büki András* egyetemi tanár, a Biomarker Munkacsoport egyik vezető tagja vesz részt, aki a Nemzetközi Tudástraszfer Munkacsoportban is meghatározó szerepet fog betölteni. A projekt 2013. október 1-jén kezdődött, a Pécsi Tudományegyetem Idegsebészeti Klinika tekintetében a kutatásra megközelítőleg 2.2 millió EUR összeg fordítható.

2013. október 11-én Antwerpenben került sor arra a sajtótájékoztatóra, amelyen az Erasmus Egyetem részéről *Ewout Steyerberg* professzor, epidemiológus, a turkui egyetem részéről *Olli Tenovuo* neurológus, a Monash Egyetem részéről, Ausztráliából *Russell Gruen* professzor, a Pécsi Tudományegyetem Idegsebészeti Klinikájáról *Büki András* professzor, a Karolinska Egyetemről *Sean Hill* doktor, a Neuroinformatikai Csoport tudományos igazgatója, valamint a Sanghaji Jiaotong Egyetemenről *Guoyi Gao* professzor vettek részt. A sajtótájékoztatót Andrew Maas, az UZA Antwerpeni Egyetem idegsebészeti vezető professzora és prof. David Menon, a cambridge-i egyetem aneszteziológiai intézetének igazgatója vezették.

A sajtótájékoztató témája az Európai Bizottság által finanszírozott nagy európai, több centrumot érintő tanulmány elindítása volt, amely egyedülálló módon fedi le Európát, és célja a koponyasérülés kezelésének javítása.

Prof. Büki András, Sebészeti Klinika

Beszámoló a Magyar Urológusok Társaságának 2013. évi kongresszusáról

Október 24-26-ig Egerben került megrendezésre a Magyar Urológusok Társaságának (MUT) éves kongresszusa, melyen klinikánkról a társaság vezetőségének tagjaként részt vettek *prof. Farkas László*, *dr. Szántó Árpád*, *dr. Fábos Zoltán* és *dr. Pusztai Csaba*, valamint a társaság hivatalos folyóirata, a Magyar Urológia főszerkesztőjeként *dr. Villányi Kinga*. Rajtuk kívül részt vett még *dr. Bányai Dániel*, *dr. Horváth Bálint* és *dr. Molnár Ágnes*. Munkatársaink számos prezentációval képviselték klinikánkat. *Prof. Farkas László* a vesedaganat sebészi kezelésének aktuális kérdéseiről tartott felkért előadást. *Dr. Pytel Ákos* „A pT1G3 hólyagdaganatok kezelési lehetőségei hazánkban”, valamint „A hyperaktív hólyagszindróma, sürgősségi inkontinencia invazív kezelési lehetősége (botulinum toxin, sacralis neuromoduláció)” címmel szintén felkért előadásokat tartott. *Dr. Szántó Árpád* „Urogynecológiai fistulák optimális kezelése, mikor operáljunk” című felkért előadása mellett további két előadást tartott „Tesztoszteron a szexuális medicinában” és „BPH kezelés perspektívái – evidenciák a gyakorlat mögött” címmel. *Dr. Fábos Zoltán* „Valóban alulfinanszírozott-e az urológia” címmel adott elő. *Dr. Bányai Dániel* „Az első kilencven laparoszkópos pyelon plasztika tapasztalatai klinikánkon” című poszterét mutatta be. Mindezek mellett *prof. Farkas László*, *dr. Pusztai Csaba*, *dr. Szántó Árpád* és *dr. Pytel Ákos* üléselnöki feladatokat is elláttak.

Dr. Jávorszky András

Kutatói-oktatói-klinikai pályázat

A pályázat beadásának határideje: 2014. január 16. csütörtök 12.00 óra

A PTE ÁOK dékánja és a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága pályázatot hirdet fiatal oktatók részére rövid külföldi tanulmányútra a 2014-es évben.

A pályázat célja

A kar fiatal oktatói számára lehetőség biztosítása arra, hogy rövid idő (7-14 nap) alatt a munkájukhoz szükséges új kutatási módszert, új műtéti technikát, diagnosztikai eljárást sajátítsanak el valamely európai intézetben, klinikán.

A pályázat feltételei:

- 30-45 év közötti életkor
- Klinikusoknál szakvizsga megléte
- Elméleti intézetben PhD-fokozat
- Megfelelő szintű nyelvismeret

A pályázathoz szükséges dokumentumok:

- Szakmai önéletrajz
- Nyelvismeret igazolása
- Szakvizsga bizonyítvány illetve elméleti intézet esetén doktori oklevél (PhD) másolata
- Munkaterv (a tanulmányút céljának/várható hasznának megjelölésével)
- Intézetvezető támogató nyilatkozata
- Fogadó nyilatkozat partner egyetemtől/intézettől
- A tanulmányút költségterve (szállás, utazás)

A pályázat elbírálása

A beadott pályázatokat erre a célra létrehozott bizottság fogja elbírálni, melynek tagjai: kutatási, oktatási és klinikai dékán-helyettesek, NKB elnöke, NKB titkára és az NKB oktatói referense.

Egy intézetből/klinikáról max. 2 fő támogatható az adott pályázat során!

Pályázat elbírálásának kritériumai

A beadott munkaterv alapján azok a pályázatok élveznek előnyt, melyek megvalósításával karunk oktatói és kutatói a kint szerzett ismereteiket felhasználva itthoni munkájukban várhatóan jelentős előrelépést tudnak elérni. Az előző évben már utazott pályázók ebben az évben nem pályázhatnak.

A pályázat elbírálásánál előnyt jelent:

- ha a pályázó még nem utazott ezzel az ösztöndíjjal
- a fogadó egyetemtől szállást/hozzájárulást kap a pályázó
- ha előzetesen közös szakmai kapcsolat van a fogadó féllel
- 2 hetes tanulmányutak

Pályázati összeg felhasználása

Maximálisan adható támogatás 400 000 Ft, utólagos elszámolás alapján, a költségek fedezésére előleg biztosított.

Támogatott költségek:

- Utazási költség elszámolása repülőjegy vagy vonatjegy alapján, saját gépjármű használat esetén, km alapján
- Szállásköltség számla alapján
- Napidíj nem számolható el

Pályázat beadási helye és további információ:

Nemzetközi Kapcsolatok Irodája
Tomózer Anett irodavezető
PTE ÁOK, Szigeti u. 12. I. emelet
Tel.: 72/536-358
Email: nkb@aok.pte.hu

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszachenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

„A magyarországi fogorvosképzés módszertani és tartalmi modernizációja korszerű hosszanti digitális tananyagfejlesztéssel három nyelven” című, TÁMOP-4.1.2.A/1-11/1-2011-0095 sz. projekt végrehajtása során megvalósított feladatok.

A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar 2012. március 1-től megkezdte az „A magyarországi fogorvosképzés módszertani és tartalmi modernizációja korszerű hosszanti digitális tananyagfejlesztéssel három nyelven” nevezetű projekt végrehajtását.

Konzorciumi partnerünk a Semmelweis Egyetem (*prof. Hemann Péter* és *prof. Varga Gábor* szakmai vezetők), valamint a Dialóg Campus Kiadó (*dr. Bázing Zsuzsanna* igazgató).

Projektvezető: *Dr. Nagy Ákos* intézetvezető, egyetemi docens

Pénzügyi vezető: *Áronffy-Varga Péter*

Projekt menedzser: *Konkoly-Tegéné Keresztesi Bettina*

A projekt célkitűzéseinek megvalósításához pénzbeli támogatást az Európai Szociális Alap, valamint a hazai társfinanszírozás biztosítja. Az elnyert és a 24 hónap alatt megvalósuló pályázatban a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Fogorvos Szak által 74 magyar, 74 angol és 74 német, valamint a Semmelweis Egyetem által pedig 45 magyar, 45 angol és 45 német (összesen 119 magyar, 119 angol és 119 német) a fogorvosképzésben résztvevők számára elérhető átfogó tananyag kerül megírásra az elméleti oktatástól a klinikumig. A komplett elkészült háromnyelvű tananyag teljes tartalma a tankönyvtár weboldalon lesz elérhető.

A projekt célja, hogy a digitális tananyagok és tartalmak fejlesztésével elősegítse a magyar, azon belül is a pécsi és budapesti fogorvosképzés korszerűsítését. További cél, hogy hozzájáruljon a magas képzési színvonal megtartásához, a korszerű ismeretek és készségek átadásához, illetve olyan széles látókörű fogorvos végzettségű kutatókat neveljen ki, akik kutatásaik révén hozzá tudnak járulni a tudományág fejlődéséhez, a regionális, illetve nemzetgazdaság gyarapodásához. Egyfajta vezérfonal lesz, ami a legelső perctől az államvizsgáig terjedő időszakban előre-hátra tekintést biztosít a hallgatók számára. Segít az összefüggések megértésében, a „teljes egész” átlátásának igényét alakítja ki a jövő szakemberében.

A fejlesztési tevékenység szakterületei:

1. Fogorvosi anatómia
2. Orális biológia és preventív fogászat
3. Orális radiológia
4. Gyerekfogászat, fogszabályozás
5. Megtartó fogászat
6. Szájsebészet
7. Fogpótlás

A projekt fontos eleme az ún. Képzők képzése modul. A projekt ezen részében kerül sor a tananyagfejlesztők és az oktatók képzésére. A képzők képzése nyitórendezvényére 2012. november 10-én került sor, mely folyamatosan a projekt végéig lehetőséget teremt a képzők szakmai tapasztalatainak bővítésére.

A Képzők képzése bemutatása.

Pszichológia, oktatásmódszertan a tananyagfejlesztők képzésében

Dr. Pais Ella Regina, PTE PMMIK dékánhelyettes,

tanszékvezető

Dr. Bagdy Emőke, Károli Gáspár Református Egyetem, egyetemi tanár

Szakmaspecifikus képzés, multimédiás tartalmak alkalmazása

Kittkáné Bódi Katalin, OTCS csoportvezető, oktatásszervező

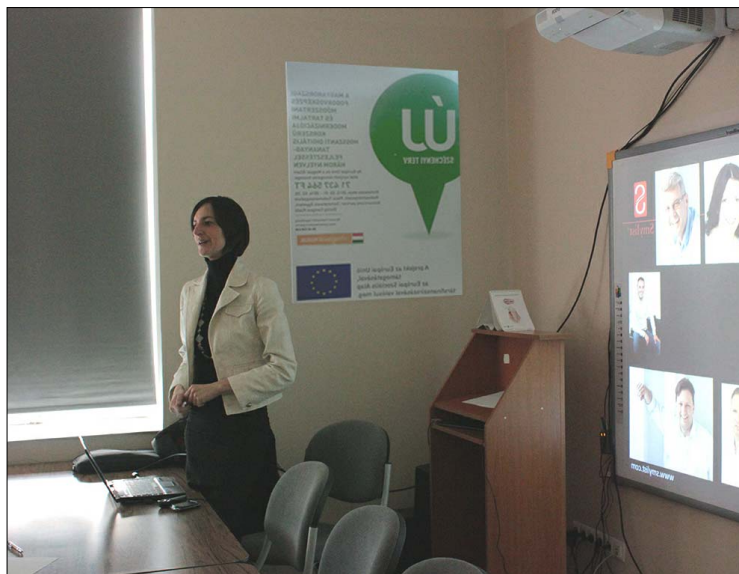
Czulák Szilvia, OTCS – informatikus mérnök

Szerzői Jogi képzés

Dr. Kiefer Éva, PTE ÁOK Pályázati és Innovációs Iroda, irodavezető

Smylist® Professional mosolytervező szoftver használata

Dr. Csillag Mária, Smylist Kft. ügyvezető igazgató

Dr. Csillag Mária előadása

A felkért előadóknak tisztelettel köszönjük, hogy szakmai tapasztalataik átadásával hozzájárultak a projekt sikeres megvalósításához.

Tisztelt Olvasók!

„Hol a boldogság mostanában? /Barátságos meleg szobában.” Kívánom, hogy a régi karácsonyfa állítás és a betlehemezés leírása, a 130 éve született Babits Mihály verse, valamint könyvtáros kollégám és barátom – *dr. Hernádi László Mihály* – örökérvényűen szép gondolatai töltsék el Önöket is derűs békességgel, az advent örömeivel! Kellemes karácsonyi ünnepeket, boldog új évet!

Kiss Tamás könyvtáros

Az első magyar karácsonyfa állítás leírása 1842.

Az első magyar karácsonyfa állítás részletes leírása a Pesten élő, vagyonos köznemesi eredetű Szekrényessy család nevéhez kötődik. 1842. december 24-én, Pest belvárosában lévő elegáns házuk szalonjában felállított karácsonyfa részletes leírása alapján tudhatjuk, hogyan is nézett ki az általunk ismert első magyar karácsonyfa. A Krisztusfa, – ahogy naplójában nevezi – személyekhez kötődött, azaz a család tagok saját fát kaptak. Díszítését tekintve a gyertyák mellett aranyozott diók, cukortekercsek (őse, mit a napló szövege arrébb bonbonnak nevez) és narancsok függtek rajta, melyet a leírás szerint a „Kisjézus” hozott. Részletes idézete a következő: „Nekiestem a két karácsonyfának (ti. Szekrényessy Józsefné) és azokat bonbon és gyertyácskákkal ékítém, két narancsot is kötvén. Közben gróf Niczkyné is jött, de lehetlen vala őt elfogadnom, mert különben nem készültem volna el. Vacsora után a leány bevívte a fát az ajtó elébe s ezt aztán becsukva távozott. Hallván ezt, kérék Józsimat feküdnie le, úgys kissé bágyadt és álmos, s e mellett késő is lévén még. Egyedül hagyám menni, s midőn az ajtót kinyitá, majd visszapattant. Befuték. Ugyan mi ez? Mivel mondá, hogy még soha kaptál Krisztusfát, s mivel jó gyerek vagy: íme jutalmul egy! Kíváncsian nézdelé a fát: S mi ez? Aranyozott diók. S tán a cukortekercseket sem ösmered? – kérdém nevetve. Most az asztalon lévő tárgyakat nézé: S mi ez? Finom, hat vászonzsebkendők, hogyha náthája van el ne rontsa szép kis orrát! Itt meg egy pár hímzett papucs, itt meg hat pár harisnya reggel hozzá, hogy meg ne hűtse magát! Majd bizony, én még harisnyát húzkalok! Ó, maga lusta. Itt meg csizmakapca, eddig hét pár, többet nem készítheték el, de a többi öt párt is nemsokára kapod. Nevetett s félíg álmosan tréfált ki, végre az inasnak cseppet, félvén, hogy a gyertyák meggyújtják a fát. Midőn ez belép: Was ist denn das? (Mi ez?) – kérdé. Ein Chrisbaum! (Karácsonyfa). Ja, aber wer hat ihn denn herein gebracht? (Igen, de ki hozta ide?) Das Christkind! (a Kisjézus!) – felelé mosolyogva a legény. Geh! (Ugyan, menjen!) – monda vonatva s gúnyosan Józsim. Az inas kioltá az ebédlőben, Józsim a papucsokat mindjárt az ágyához raká, az inas pedig a többieket eltevé.”

(Kacérkodni fogok veled. Slachta Etelka soproni úrleány naplója 1842-1843. IV. kötet. 100-101. p. p. Győr, 2007.)

Forrás: Wikipédia

Pellérdi betlehemezés

Baranya megye

Előadták a Pellérdi ÁMK tanulói 2002 és 2008 között négy alkalommal a Nemzetközi Betlehemes Találkozón. *Ácsné Vér Márta* a csoport vezetője küldte be a somogyi játékszöveget.

Játéktörténet

A karácsonyt megelőző hétvégén pásztor- és angyalruhába öltözött gyerekek járnak házról házra, köszöntik a családokat. Tréfás jelellemmel emlékeztetnek a Megváltó születésnapjának közeledtére. Régen csak fiúk jártak, ők játszották az angyalszerepeket is. Ma már lányok öltöznek fehér ruhába, hátukon kartonból arany, vagy ezüst virágfűzrel díszített szárny, fejükön ugyanezen anyagból készített

Betlehem, Vértessomló főterén

„glória”. A pásztorok kifordított bundabekecsben, bundás sapkában vannak, kezükben furkós vagy láncos bot. Egyikük közülük az öreg, ő szakállat is visel, kócból vagy vattából. Ma már „betlehemet” nem mindig visznek. A családokkal előre megbeszélik a köszöntés időpontját.

Forgatókönyv

Az angyalok cseppetnek az ajtóban vagy a kapuban.

PÁSZTOR: Be szabad-e vinni becsületes hajlékukba a betlehemi kis Jézuskát?

HÁZIGAZDA: Csak tessék!

PÁSZTOR: Szerencsés jó estét a gazdának és családjának! Gazduram, gyorsan frissen takarítsd ki házadat, és fehér abrosszal terítsd meg asztalodat, mert hamarosan fehér szakállú pásztorok lepik meg házadat.

(kiszól) Gyere be, pásztor pajtás!

PÁSZTOR: Másodjára jöttem, be is köszöntöttem, ennek a szép háznak tájkéjára jöttem. Icipici boksa, feküdj már a sorba! Hallom suhogását, zörög már az ajtó. Gyere be te vén öregapó, mert odakint megfagyó!

ÖREG PÁSZTOR: Hüppödt tüdős, karikós jó estét kívánok, szerelmes fiaim! Én már látom kegyelmeteket, hogy jó multságban vagytok.

Esztok, isztok, vendégeskedtek, de erről a vén, szegény elhagyott öreg apósotokról el is feledkeztetek. Hát nem tudjátok, hogy tél az idő, fázik a tüdő, járnak a farkasok, azok a vén labancok, akik a nyájunkat mind széjjelzavarják?! Hát ti, szerelmes fiaim, megvagytok-e?

PÁSZTOR: Meg-meg apó! Iszunk-eszünk, ami van.

ÖREG PÁSZTOR: Haj, pajtás! Az én tokaji vörösboromnak párja nincs, ami nincs. A torkomat nem marja, mert nincs.

(közben egy üres gyógyszeres üveget mutogat) De most már kedves fiaim, egy fertály kilencre jár, feküdjünk fel a vetett ágyra!

Lefekszenek a földre, horkolnak is közben.

ANGYALOK: *(énekelnek)*

„Mennyből az angyal...”

Pásztorok, hol vagytok?

Talán mind alusztok?

Gyorsan, frissen keljetek,

Jézus előtt legyetek!

Ma született a kis Jézus,
Vígán örvendeztetek.

PÁSZTOR: Hallod-e pajtás? Szól az angyal, megszületett a kis Jézus Júda Betlehemben. Mit álmodtál pajtás?

PÁSZTOR: Hát, én nagyon szépet álmodtam. A házigazda egy penészes húszezrest ragasztott a homlokomra. Hát te pajtás, mit álmodtál?

PÁSZTOR: Én is nagyon szépet. A házigazda olyan hosszú kolbászt ajándékozott, hogy az egyik végét én rágtam, a másikat a görcsönyi kutyák. Hát te pajtás, mit álmodtál?

Minden kérdésnél föltérdel egy, s csiklandozva, veregetve ébresztgeti a társát.

PÁSZTOR: Én is álmodtam egy jót, hogy a házigazda hatalmas sunkát akasztott a vállamra. Hát, keltsük fel a papát, hát az, mit álmodott, ő az öregebb! Papa, papa... *(keltegetik, de nehezen ébred)*

ÖREG PÁSZTOR: Hát emeljetek fel, fiaim.

(felsegítik, nyögdecselnek...)

Látjátok, én már öreg vagyok, nem tudok olyan gyorsan felugrani, mint ahogy ti. Á, a régi öregek nem szoktak ilyen bolondságokat álmodni. Én álomban láttam egy kis pókot, az akkora volt, mint egy magyarbors. Mikor evvel az icike-picike furkós-botommal megvág-tam, *(mutatja)* az ijedtében elém tett három szabad királyi várost.

De nem ám, mint Pécs, vagy Pest, vagy London. Á, hanem, mint Gyód, Keszű, Aranyosadány! Ezek az én szabad királyi városaim. De nem az, kedves gyermekeim, hanem higgyünk az angyalban, egyben az Istenben. Vigyünk a kisdednek ajándékot! Én viszek egy bárányt, elevent.

PÁSZTOR: Én egy karika sajtot.

PÁSZTOR: Én egy darab vajat.

PÁSZTOR: Én viszem a ringyes-rongyos ingecskémet.

Mind: Kelj fel, juhász bátya/Fénylik az istálló!

Angyal jelentette/Menjünk Betlehembe

Ttálaljuk őt a szent helybe.

Bárcsak előbb felébredtem volna

Kis Jézuskát megláthattam volna

Éjjel együtt meg a fülemben az angyal szólása

Hogy a kis Jézus született, barmok jászolába.

Odamenjünk, legyen bátorságunk

Mielőbb a kis Jézust meglássuk.

Gyere pajtás, te is el, te is leszel társunk.

Vigyázz addig a nyájunkra

Az öreg bojtárra!

Alle-alleluja!

Hidegen süt a nap/nem nyílik a virág

Nem dúdol a madár.

Éljenek, éljenek,

Sok számos éveket,

Lakatot, kulcsot a ládára,

Egypár forintot az énekesek számára!

Megkínálják őket, megköszönik.

Dicsértessék a Jézus Krisztus, mindörökké, ámen!

Boldog karácsonyt kívánunk a házigazdának és kedves családjának!

Ének: „Pásztorok keljünk fel...”

Ének: “A kis Jézus aranyalma...”

Elvonulnak.

Forrás: Magyar Elektronikus Könyvtár

Karácsonyi gondolatok

Szerző: Hernádi László Mihály

Mindig jólesik, de advent idején különösen szívmengető bizsergést okoz felidézni régmúlt karácsonyok emlékét. Amikor még csillogó szemmel vártuk a csodát, gyermeki, tiszta lélekkel készültünk Jézus születése napjára. Elvárásolt bennünket a felnőttek kegyes családja, s hittel hittük, hogy a karácsonyfát és az ajándékot személyesen a Jézuska hozta nekünk. Ez az érzés égig érő magasságba emelt minket, határtalan boldogság volt önfeledten lebegni. Aztán később csak megtudtuk, hogy nem ennyire közvetlen a kapcsolat, de az otthon melege újabb és újabb tartalommal gazdagította az ünnepet. Szinte csoda történt, amikor cseperedvén, kamaszodván tudatosult bennünk; mennyivel jobb adni, mint kapni. Amikor szeretetünk jelképe, kis ajándékunk örömet sugároz vissza ránk mások arcáról – megsokszorozva saját örömünket is.

1857-ben egy édesanya hirtelen halálos beteg lett, és a tanyára siető orvos csak azonnali műtéttel menthette volna meg az életét. De sötét este volt már, s az egy szem méces gyér világa mellett gondolni sem lehetett az operációra. Szomorúan tanakodtak a felnőttek, mert tudták mindannyian, hogy e nélkül a beteg menthetetlen, és számára már nem lesz másnap. Az édesanyját rajongva szerető és érte aggódó tíz éves kisfiú rémulten hallgatta, hogy milyen apró dolgokon is múlhat az élet, s hogy késő lesz már a holnap reggeli fény. Villámként cikáztak a gondolatai, majd a tehetetlen felnőttek is félrelökve rohant be az édesanyja szobájába, ágya mellé toltá az asztalt, rátette a pislákoló mécesest, és az összes föllelhető gyertyát is meggyújtotta a mécs körül. Majd a házból sebtében összeszedett tükrökkel nappali világosságot varázsolt édesanyja köré – megsokszorozva az egymással találkozó nyalábok fényerejét. Így tette lehetővé, hogy megmenthessék, akit mindenkinél jobban szeretett. A kisfiút később Edison néven ismerte meg a világ, és tiszteli ma is.

Nekünk is vannak belső tükreink. Csodákra képesek. Vigyázzunk rájuk féltőn, hogy a másokra vetített szeretetünket minél tovább tudják többszörözni. Mert nem akkor maradunk teljesen egyedül, amikor már senkitől sem kapunk ajándékot, hanem akkor, amikor már nincs kinek adnunk.

Mondom nektek: furcsa dolog a szeretet. Egyetlen a világon, amelyet ha minél többet szórunk, sugárzunk másokra, annál több lesz önmagunknak is. Így lehetünk szegényen krózosok, hiányában pedig dúsgazdagon is koldusszegények.

Vigyük hát szívünkben magunkkal a karácsonyfadíszek kis Edison-tükreit, hogy emberi gyarlóságainkat szüntelenül ritkítva, a tükrök egyre erősebben sugározhassanak. Így lesz újra élő kapcsolatunk azzal, akinek a születésnapját immár két évezred távlatából is évente várjuk, és azokkal a szeretteinkkel is, akik már közvetlenül mellette ünnepelnek. Azon legyünk, hogy karácsonyi gondolataink egyre több szürke hétköznapot is beragyoghassanak!

Pécs, 1995 karácsonyán

Forrás: <http://hetedhethatar.hu>

Babits Mihály:

Karácsonyi ének

Mért fekszel jászolban, ég királya?
Visszasírsz az éhes barikára.
Zenghetnél, lenghetnél angyalok közt:
mégis itt rídogálsz, állatok közt.

Bölcs bocik szájának langy fuvalma
jobb tán mint csillag-ür szele volna?
Jobb talán a puha széna-alom,
mint a magas égi birodalom?

Istálló párája, jobb az neked,
mint gazdag nárdusok és kenetek?
Lábadhoz tömjén hullt és arany hullt:
kezed csak bús anyád melléért nyult...

Becsésnek láttad te e földi test
koldusruháját, hogy fölvetted ezt?
s nem vélted rossznak a zord életet?
te, kiről zengjük, hogy megszületett!

Szeress hát minket is, koldusokat!
Lelkünkben gyujts picit gyertyát sokat.
Csengess éjünkön át, s csillantsd elénk
törekeny játékunkat, a reményt.

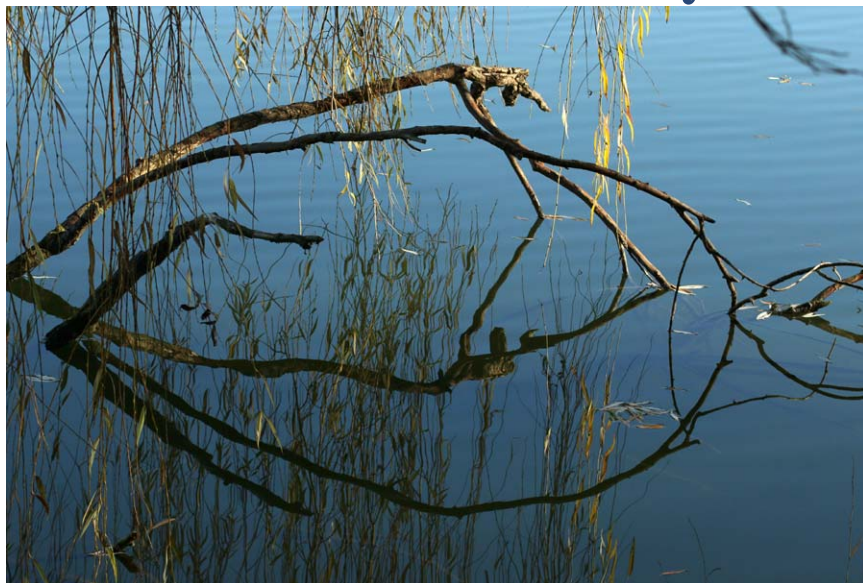

Bodolyabér. (Barthó Loránd)

POTE Fotóklub és Vizuális Műhely

Ebben a szemeszterben (2013 őszén) **POTE Fotóklub és Vizuális Műhely** néven klub alakult. Ezzel a régi (POTE) egyetemi hagyományokkal összhangban igyekeztünk az ÁOK-n új fotós hagyományokat teremteni.

Ez a felbuzdulás kettős feladatot igyekezik betölteni. Egyfelől a kezdő fotósok első lépéseit segíteni, az alapok megismertetésével és fotózási lehetőségek biztosításával (pl. kirándulás, tábor stb. során), majd a ténykedés közös értékelésével. Másfelől a haladó fotós kategóriába tartozók ismereteinek gyarapítása, képlátásmódjának kiszélesítése, részükre is fórum biztosítása, bemutatkozás lehetősége, és jótékony célzatú megmértetés a közösség, a tagság előtt. Amik elhangzanak a klubfoglalkozásokon, mint követendő cél, főleg a nagyközönség számára mondanivalóval rendelkező fotósokat célozza meg, nem a családi élménykép fotózás irányelvei, viszont minden fotós jól tud belőle profitálni, mert az alapok jórészt átfedésben vannak minden fotózási kategóriában (ha az alaptörekvésünk igényes fotók készítése, és mért ne lenne az...). Az otthoni dokumentációban is jó bizonyos alapelveket követni, betartani, mert a minőség javulása nem csak nekünk okoz sikerélményt, hanem mindenki öröme szolgál aki a képeket látja. Vonatkozó tudásalapunkat bővítve, kis igyekezettel, könnyen sikerülhet hozzáállásunk, látásmódunk kiegészítése révén a pályázatok igényszínvonalára jutni! A POTE fotóklub egyik célkitűzése, hogy időről időre megmutassuk tevékenységünk eredményeit egymásnak, egyetemünknek, országnak, világnak és a jól végzett munka gyümölcse gazdagíthassa sikerélményeink sorát, mert az élet igazi öröme ebben van...

Csatlakozhat hozzánk minden egészségügyben dolgozó, POTE nyugdíjas, ÁOK hallgató, rövid szándéknyilatkozat kitöltésével, ingyenesen. Szeretettel várunk:

Rodler Miklós (irányadó szervező)

Horváth Katalin (ÁOK HÖK Kulturális Bizottság, elnök)

A mindenki számára nyitott WEB oldalunk jó tájékoztató pont, címe:

<https://www.facebook.com/pages/POTE/Fot%C3%B3klub-%C3%A9s-Vizu%C3%A1lis-M%C5%B1hely/52365247713541>

INTÉZETI, KLINIKAI HÍREK, INFORMÁCIÓK

Az Anatómiai Intézetből

■ *Jüingling Adél* TDK-hallgató Eötvös Loránd Hallgatói Ösztöndíjban és *Horváth Gábor* Apáczai Csere János Doktoranduszi Ösztöndíjban részesült a Nemzeti Kiválóság Program keretében.

■ 2013. szeptember 27-én negyedik alkalommal került megrendezésre a PTE-MTA „Lendület” PACAP-munkacsoport szervezésében a „Természetesen anyatej-jel...” című rendezvény az „Anyatej világnapja” és a „Szoptatás világhete” alkalmából. A találkozóon *Tamács Andrea* és *Csanaky Katalin* tartottak előadást a munkacsoport anyatejes vizsgálatokkal kapcsolatos legújabb eredményeiről és köszöntötték a kutatásban önkéntesen részt vevő kismamákat és gyermekeiket.

■ Intézetünk vendége volt *dr. Felszeghy Szabolcs*, a Debreceni Egyetem Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstani Intézetének munkatársa, aki szeptember 30-án előadást tartott a fogfejlődéssel kapcsolatos legújabb kutatásairól „The cutting edge. The mouse incisor as a model for analysis different signal transduction pathways” címmel.

■ A Pécsi Tudományegyetem rektora *Tehetségköveti Megbízásban* részesítette *Jüingling Adél* TDK-hallgatót.

■ Intézetünk TDK- és PhD-hallgatói részt vettek a „10th János Szentágotai Transdisciplinary Conference and Student Competition” című konferencián (2014. november 4-5.), ahol *Nagy Dániel* „Examination of the protective effects of PACAP in streptozotocin-induced rat diabetic nephropathy” című előadásával első helyezést ért el, és *Jüingling Adél* „Effects of endogenous PACAP in a mouse model of Parkinson’s disease” című prezentációjával *outstanding lecture at the Medical and Natural Sciences* címet nyerte el. *Jüingling Adél* és *László Eszter* „Tooth developmental differences between wild type and PACAP-deficient mice” és „Effect of exogenous PACAP on ischaemia-reperfusion induced kidney injury in female rats” címmel poszterprezentációkat is tartott.

■ A Pécsi Akadémiai Bizottság a fiatal kutatóknak a kiváló tudományos teljesítményéért alapított díját 2013 évben *dr. Kiss Péter* nyerte el.

■ *Horváth Gábor* és *Fülöp Balázs* PhD-hallgatók részt vettek a „45th Annual Scientific Meeting of the Hungarian Medical Association of America” konfe-

rencián Sarasotában (2013. október 27-november 1.), ahol két tudományos előadást tartottak.

■ Intézetünk TDK-hallgatói közül *Nagy Dániel* dékáni pályamunkája kiemelt első díjat nyert, *Kovács László* pedig második díjat kapott.

Az I. sz. Belgyógyászati Klinikáról

Gastroenterológia Csoport

■ 2013. szeptember 27-én Kecskeméten a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság XIII. Gyógynövény Konferenciáján *Pár Alajos* felkért referátumot tartott „A szilimarin hatásossága a klinikai vizsgálatok tükrében” címmel.

■ 2013. október 5-én *Pár Alajos* három poszterrel vett részt Londonban a „Liver Diseases in 2013” c. Falk szimpóziumon: *Pár A et al*: „IL28B CC and IL10R-1087 GG genotypes are protective for HCV1 infection in an East-Central European country”; *Pár G, Berki T, Pálkás L és mtsai*: „IL28B CC genotype is associated with increased Th1 type cytokine production in chronic HCV1 infection”; *Pár G. et al*: „Liver stiffness measurement predicts the presence of large oesophageal varices in patients with cirrhosis”.

■ 2013. október 6-án *Pár Gabriella* előadást tartott Berlinben a „21st United European Gastroenterology Week (UEWG)” nemzetközi kongresszuson *Pár G. et al*: „Increased baseline proinflammatory cytokine production in chronic hepatitis C patients with rapid virological response to peginterferon plus ribarivin” címmel. Az előadás absztraktja elnyerte a fiatal kutatók egyik díját, majd a kongresszust követően *Pár Gabriella* az UEGW szervezőbizottságától felkérést kapott a soron következő UEGW meetingen üléselnöki feladat betöltésére. Bemutatott poszter: *Pár G. et al*: „Increased cytotoxic potential of CD160 receptor positive natural immune cells in chronic HCV infection.”

■ 2013. október 17-én Pécsen *Pár Alajos* és *Pár Gabriella* poszterekkel vett részt a Magyar Immunológiai Társaság 42. Vándorgyűlésén: *Pár A. et al*: „IL28B CC genotype: predictor of response to interferon in HCV infection and it is associated with increased cytokine production of activated peripheral blood monocytes and lymphocytes”; *Pár G. et al*: „Increased cytokine production in chronic HCV infection.” *Pár*

Gabriella poszterabsztraktja elnyerte a fiatal klinikus kutatók egyik Biomedica-díját.

Kardiovaszkuláris munkacsoport

■ 2013. november 21-23-án rendezték meg a Pécsi Angiológiai Napok című rendezvényt, a Magyar Angiológiai és Érsebészeti Társaság, valamint a Magyar Cardiovascularis és Intervenció Radiológiai Társaság közös kongresszusát, melynek a Zsolnay Kulturális Negyed adott otthont. Klinikánkról *dr. Biró Katalin*, *dr. Késmárky Gábor*, *dr. Koltai Katalin*, *dr. Papp Judit* és *dr. Sándor Barbara* vett részt. *Sándor Barbara* „Perifériás érbetegségben használt gyógyszerek hatása a hemoreológiai paraméterekre – *in vitro* vizsgálat” és *Késmárky Gábor* „A kritikus végtag ischaemia gyógyszeres kezelésének lehetőségei és nehézségei” címmel előadást, *Papp Judit* „Hemoreológiai tényezők és kóros fehérjék szerepe Raynaud-jelenségben” címmel poszterprezentációt tartott; *dr. Késmárky Gábor* üléselnöki teendőket is ellátott. A kongresszuson bejelentették, hogy a – korábban csak minősítő vizsgaként létező – Belgyógyászati angiológia a belgyógyászatra ráépített szakvizsgává vált.

A Hetényi Géza” endokrinológiai és anyagcsere osztály

■ A Pannon Endokrin Club Hétvége keretében, október 11-12. között, Sümegen *Mezősi Emese* „Neuroendokrin daganatok – up to date”, *Bajnok László* „Obes betegek gyógyszeres kezelési lehetőségei – mi maradt?” címmel tartott referátumot, *Rucz Károly* főorvos pedig egy különlegesen nehéz esetet ismertetett.

■ *Bajnok László* a 3. Fehérvári Atherosclerosis Találkozóán, október 4-én, „Mit mond(anak) az európai ajánlás(ok) című, a Magyar Obezitológiai és Mozgásterápiás Társaság XI. Kongresszusán, október 24-én, Budapesten pedig „Mitől lesz metabolikus az adipositas?” című előadásokat tartotta.

A Biofizikai Intézetből

■ *Huber Tamás*, a Biofizikai Intézet munkatársa elnyerte a TÁMOP 4.2.4.A/2-11-1-2012-0001 azonosító számú „Nemzeti Kiválóság Program – Hazai hallgatói, illetve kutatói személyi támogatást biztosító

rendszer kidolgozása és működtetése konvergencia program” című kiemelt projekt keretében meghirdetett Jedlik Ányos Dokorteljesítő Ösztöndíjat. A nyertes pályázat címe: A szarkomerikus filamentumrendszerek összeszerveződéséért felelős mechanizmusok vizsgálata.

Az Orvosi Biológiai Intézetből

- *Dr. Galgóczi Szilvia* a Campus Hungary ösztöndíjjal 3 hónapos szakmai gyakorlatot töltött 2013. június 1-től 2013. augusztus 31-ig Belgiumban. A feszültségfüggő Kv csatornák szerkezetének és működésének vizsgálatában vett részt a University of Antwerp, Department of Biomedical Sciences, Laboratory for Molecular Biophysics, Physiology and Pharmacology kutatócsoportjában.
- *Dr. Balogh András* a Campus Hungary Oktatói Hosszú Tanulmányút ösztöndíjjal dolgozott a Max Delbrück Centrum – Charité, Berlin, Experimental Clinical Research Center, Hypertension-caused End-Organ Damage kutatócsoportnál, 2013. június 1-től 2013. augusztus 31-ig.
- *Dr. Galgóczi Szilvia* részt vett a „Time. How nature sets the clock” című, bécsi PhD-szimpóziumon, 2013. november 7-8-án.

A Családorvostani Intézet és Hospice-Palliatív Tanszékről

- 2013. október 18-20-án Siklóson került megrendezésre a Baranya Megyei Háziorvosok XXIV. Fóruma, amelyen intézetünk részéről a következő előadások hangzottak el: *Heim Szilvia és mtsai*: A házi orvosok attitűdje az Alzheimer-kór diagnosztikája és menedzselése kapcsán; *Radányi Ildikó*: Palliatív ellátási igényű betegek felismerése a házi orvosi gyakorlatban; *Csikós Ágnes*: Alternatív beviteli módok súlyos állapotú betegeknél – infúziós pumpa az alapellátásban; *Szabó Andrea és mtsa*: Suicid intenció átesett beteg követése a praxisban; *Ferk Dóra és mtsa*: Családorvosok szerepe a kardiológiai betegek gondozásában.
- 2013. szeptember 27-28-án Magyarherotelenden került megrendezésre az V. EURACT Oktató Családorvosképző Kurzus, melynek során huszonnégy újonnan kinevezett családorvos oktató oktatástechnikai tréningjére került sor intézetünk oktatói, valamint a budapesti, debreceni és szegedi egyetemek Családorvostani Intézeteiből meghívott oktatók közreműködésével.
- 2013. október 18-19-én intézetünk, va-

lamint az Agnus_Med Kft. szervezésében került megrendezésre a „Good Clinical Practice – A helyes klinikai gyakorlat irányelvei ANNO 2013” című képzés. A nagy sikerű program közel 60 résztvevő jelenlétével zajlott.

- A 2013. szeptember 5-7-e között Pécsen megrendezett „1st European Conference on Tackling Health Inequalities through Human Resource Capacity Building in Europe” elnevezésű konferencián intézetünk részéről a következő előadások hangzottak el: *Ildikó Tóth et al*: The communication skills of Hungarian and German medical students in the first year differences and similarities; *Szilvia Heim et al*: Development of complex health care in Ormánság.
- 2013. szeptember 20-21-én Debrecenben került megrendezésre a „XIII. Alzheimer-kór Konferencia és a Magyar Neuropathológiai Társaság 2013. évi Kongresszusa”, amelyen intézetünk részéről a következő előadás hangzott el: *Heim Szilvia és mtsai*: A házi orvosok attitűdje az Alzheimer-kór diagnosztikája és menedzselése kapcsán.
- 2013. október 4-én került megrendezésre intézetünk szervezésében a II. Hospice-Palliatív Szimpózium „A palliatív ellátás hazai és nemzetközi helyzete” címmel. A szakmai rendezvény a palliatív ellátás etikai kérdéseit helyezte a fókuszba. A szakterület neves hazai képviselői mellett az esemény meghívott előadója volt Jamie Hayden Von Roenn onkológus professzor (Alexandria, USA).

A Farmakognózi Tanszékről

- *Papp Nóra* 2013. október 25-én „Gyógynövények hagyományos felhasználása napjainkban” címmel előadást tartott Pécsen, a Városi Történeti Múzeumban megtartott „Táj, természet, hagyományok, mai gyakorlat” című előadói ülésen.
- *Ugyanó* 2013. október 30-án részt vett a Magyar Orvostörténeti Társaság Népi Orvoslás Szakosztálya előadói ülésén Budapesten, a Néprajzi Múzeumban. A rendezvényen tanszékünk részéről a következő előadás hangzott el: *Frendl Kata és mtsa*: „Szemelvénnyek az Úz-völgye és Gyimes-völgye népi orvoslásából; gyűjtés *Grynaeus Tamással*”.
- *Dr. Horváth Györgyi* 2013. november 4-9. között Erasmus oktatói ösztöndíj keretében 1 hetet töltött a Marosvásárhelyi Orvos- és Gyógyszerésztudományi Egyetem Farmakognózia és Fitoterápia Tanszékén.
- *Dr. Papp Nóra és Patay Éva* PhD-hall-

gató előadással szerepeltek a Magyar Biológiai Társaság Pécsi Csoportja 2013. II. félévi 258. szakülésén, november 7-én. Az elhangzott előadások: *Papp Nóra*: Homoródszentpéter és Homoródszentpál népi orvoslása napjainkban; *Patay Éva* és mtsai: Coffea fajok fenoloidjainak vizsgálata HPLC-vel.

- *Molnár Péter* „Karotinoidok szerepe daganatos és szembetegségek megelőzésében” címmel előadást tartott a „Természetes eredetű hatóanyagok a modern orvoslásban” című, Budapesten (2013. november 6-7.) rendezett országos konferencián.
- 2013. november 13-17. között vendégünk volt *Prof. dr. George Britton* (University of Liverpool, School of Biological Sciences), a karotinoid-kutatás nemzetközi híré szaktekinetlye. Britton professzor előadást tartott a „Gyógyszerésztudományok Fóruma” című rendezvénysorozat november 14-i előadói ülésén.

A Fül-orr-gégészeti és Fej-nyaksebészeti Klinikáról

- *Dr. Gerlinger Imre* 2013. szeptember 11-14. között részt vett a Genfben megrendezett „Nyálmirigy endoscopia” című kurzuson. A kurzuson Európa vezető szakemberei tartottak bemutató műtéteket és cadaver gyakorlatokat a nyálmirigy betegségek minimál invazív gyógyításáról.
- Klinikánk kollektívája „Nehezen kezelhető fül-orr-gégészeti tünetek a házi orvosi gyakorlatban” címmel tartott kreditpontos előadásorozatot családorvosoknak 2013. szeptember 20-án, a klinika előadótermében. Az alábbi előadások hangzottak el: „Fülzúgás” (*Gerlinger Imre*); „Dysphagia” (*Lujber László*); „Szájüregi gyanús elváltozások” (*Szanyi István*); „Szédülés” (*Németh Adrienne*); „Nyálmirigy duzzanatok” (*Járai Tamás*); „Fülfájdalom” (*Révész Péter*); „Gombócérzés, garati váladékcsergés” (*Burián András*); „Orrdugulás, az orrcseppek helyes alkalmazása” (*Piski Zsolt*).
- Szeptember 2-27. között 4 hetes tanfolyamot tartottunk szakorvosjelöltek számára. A tanfolyamon a fül-orr-gége szakma vezető hazai képviselői mellett előadásokat tartott: *Lujber László* („A külső fül és külső hallójárat anatómiája, élettana és betegségei”, „A középfül funkcionális anatómiája”, „A közép- és belső fül congenitalis anomáliái”, „Oropharyngealis dysphagia”); *Bauer Miklós* („A belső fül és belső hallójárat anatómiája és működése”, „A Fülkürt működése, anatómiája, funkciója

és a kapcsolódó betegségek”, „Otitis media suppurativa chronica”); *Tóth Eszter* („A nervus facialis anatómiája, élettana, diagnosztikája és sebészete”); *Gerlinger Imre* („Középfülgyulladások fajtái”, „Otitis media suppurativa acuta”, „Otosclerosis, stapes sebészet”, „Tinnitus, szédüléssel járó kórképek”, „Chronicus rhinosinusitis, speciális gyulladások”, „A hallás rehabilitációja II – BAHA, VSB, cochlearis implantatio”); *Pytel József* („Tympanoplastica, mastoidectomia, radikális fülműtét”, „Szubjektív hallásvizsgálatok”, „Objektív hallásvizsgálatok”, „Közép- és belsőfül trauma”, „FESS”, „A pajzsmirigy anatómiája, élettana”, „Pajzsmirigy betegségek kivizsgálásának menete”, „Pajzsmirigy kóros folyamatok és kezelések”); *Németh Adrienne* („A vestibularis rendszer vizsgálata”); *Vóna Ida* („Allergiás rhinitis”); *Járai Tamás* („Orr- és melléküreg tumrok, műtétek”); *Szanyi István* („Az orr nem daganatos betegségei”, „A szájüreg és a mesopharynx fontosabb kórképei”, „A gége anatómiája és élettana”); *Móricz Péter* („A beszéd, légzés, szaglás és nyelés rehabilitációja”). Az egyhónapos tanfolyam során nyolc alkalommal egész napos műtéti bemutatókra került sor a szakorvosjelöltek számára.

■ *Dr. Gerlinger Imre* 2013. október 24-25-én részt vett a Brüsszelben megrendezett, az Európában cochleáris implantációt végző sebészek számára szervezett szakmai továbbképző tanácskozáson.

■ *Járai Tamás* „Reconstructive options in the treatment of head and neck tumors” címmel angol nyelven előadást tartott a 2013. szeptember 27-28. között Budapesten megrendezett „VI. International Forum on Plastic Surgery” rendezvényen.

■ *Dr. Burián András* 2013. október 7-10. között a tübingeni Fül-, Orr-, Gégészeti és Fej-, Nyaksebészeti Klinika fülsebészeti kurzusán vett részt, melyet a tübingeni fülsebészet 125. évfordulója alkalmából rendeztek meg.

■ *Dr. Németh Adrienne* és *Tóth Aliz* 2013. október 10-11. között Kecskeméten részt vett a PHONAK által rendezett továbbképzésen. Részletes tájékoztatást kaptak a legújabb hallókészülékekről, amelyeket ki is próbálhattak illetve programozásukat gyakorolhatták.

■ 2013. október 3-5-ig Visegrádon került megrendezésre a Magyar Fül- Orr- Gégéorvosok Gyermekfülsészeti Szekciójának XX. Jubileumi Ülése. Klinikánkról az alábbi referátumok és előadások hangoztak el: *Gerlinger Imre*: „Cochleáris implantáció – honnan indultunk, merre tartunk?”, „A fülkürt endoszkópos bal-

lonkatéteres dilatációja”, „A diffúzió súlyozott MR vizsgálat jelentősége az otitis media suppurativa chronica cholesteatomatosa diagnosztikájában”; *Lujber László*: „A szurdítás etiológiája – cochleáris implantáció”; *Németh Adrienne*: „Belső fül fejlődési rendellenességben szenvedők cochleáris implantációja”; *Pytel József*: „Az újszülöttkori hallásszűrés jelenlegi állása”; *Bocskai Tímea*: „Kisgyermekek hallásvizsgálata ketamin-szedációban”; *Somogyvári Krisztina*: „Gyermekkori rádiófrekvenciás tonsillotomiával szerzett tapasztalataink a PTE KK Fül-, Orr-, Gégészeti és Fej-, Nyaksebészeti Klinikán”.

A Gyermekgyógyászati Klinikáról

■ *Dr. Hollódy Katalin* a „European Paediatric Neurology Society” Brüsszelben 2013. szeptember 25-28. között megrendezett konferenciáján nemzetközi kollaborációban felmért antiepileptikum mellékhatás vizsgálatáról számolt be.

■ A Magyar Gyermekorvosok Társasága és a Magyar Diabetes Társaság Gyermekdiabetes Szekciójának XXX. tudományos ülése került megrendezésre 2013. október 3-5. között a balatonfüredi Hotel Marinában. Elhangzott előadás: *Szommer Aliz* és mtsai: Változnak-e a diabetes ketoacidosis jellemzői a diabetes mellitus manifesztációjakor? Esetbemutató: *Kozári Adrienne* és mtsai: Diabetes mellitus és papilláris pajzsmirigy-carcinoma. Üléselnökök: *Soltész Gyula* és *Kozári Adrienne* voltak.

■ A 2013. október 3-6. között megrendezett Soproni UH Napokon *Mohay Gabriella* a „Gyermekradiológiai Szekcióban Typhylitisek gyermekonkológiai betegünk között” címmel tartott referátumot. Társ szerző: *Vojcek Ágnes*.

■ A Szentlőrinci Eszterházy Egészségközpont Őszi Továbbképzésén *Péterfia Csaba* előadást tartott 2013. 10. 7-én „A légúti gondozás gyakorlata” címmel.

■ 2013. október 11-12. között a budapesti Nemzetközi Kontinencia Társaság továbbképző konferenciája és a Magyar Kontinencia Társaság IV. Kongresszusán részt vett *Juhász Zsolt* és *Oberitter Zsolt*. *Juhász Zsolt* a „Gyermekkori organikus vizeletinkontinenciák kezelése”, majd a „Funkcionális eredetű gyermekkori vizeletinkontinenciák” címmel, míg *Oberitter Zsolt* a „Gyermekkori székletinkontinenciák kezelése” címmel tartott előadást.

■ 2013. október 11-12. között tartották a XX. Gyermektraumatológiai Vándorgyűlést Cserkeszőlön. Előadások: *Farkas András* „Alkalmas-e a fixateum externe a

medence stabilizálására csecsemő- és kisdedkorban?”; *Józsa Gergő* és mtsa: „Egyidejű bilaterális avulziós tuberositas tibiae törés ellátása gyermekkorban”. A kongresszuson *Hajdu Rita* is részt vett. *Farkas András* a vándorgyűlés keretében **Lumnitzer Sándor emlékéremben részesült**, mely a **Traumatológus Társaság legmagasabb adható kintüntetése**.

■ 2013. október 13-16. között Berlinben rendezték a 4th World Congress of Pediatric Surgery-t. Résztvevője *Farkas András*, *Józsa Gergő* volt.

■ *Molnár Dénes* felkért előadást tartott „Európai vizsgálatok érdekes eredményei” címmel a Magyar Obezitológiai és Mozgásterápiás Társaság XI. Kongresszusán az Aesculap Akadémián, Budapesten, 2013. október 24-én.

■ Az MGYT és MTT Gyermektüdőgyógyász Szekciójának tudományos ülését Nyíregyházán tartották, 2013. 11. 7-9. között „Curiosus seu quomunus” címmel. Résztvevők: *dr. Péterfia Csaba*, *dr. Pócsai Noémi*, *dr. Adonyi Mária* voltak.

■ *Dr. Hollódy Katalin* 2013. november 9-én felkért előadást tartott „A kora gyermekkori intervenció intézeti gyakorlatában észlelt tapasztalatok és megoldási javaslatok” címmel az Értelmi Sérülteket Szolgáló Társadalmi Szervezetek és Alapítványok Országos szövetsége (ÉTA) által megrendezett fórumon, Budapesten.

■ November 13-15-ig Liverpoolban tartották a brit elhízástudományi társaság és az ECOG (European Childhood Obesity Group) közös konferenciáját, amelyen *Molnár Dénes* felkért előadást tartott „Highlights of European projects on childhood obesity” címmel. *Dr. Erhardt Éva* szekcióelnöki teendőket látott el, megbeszéléseket vezetett munkacsoportokban és megválasztották az ECOG új vezetőségébe tudományos tanácsadónak. *Horváth Petra* PhD-hallgató, „Phenotypical characteristics of diabetes mellitus in Hungarian children” címmel poszter prezentációt tartott (szerzők: *Horváth Petra* és mtsai).

■ A Magyar Reumatológusok Egyesülete Dél-Dunántúli Régió Szekciója tudományos ülésének a PTE Elméleti Tömb adott helyet november 14-én, ahol *Mosdósi Bernadett*: A juvenilis chronicus arthritisek diagnosztikája és terápiája napjainkban, *Sólyom Alexander*: Autoinflammatorikus szindrómák diagnosztikája és terápiája címmel tartott előadást.

■ *Dr. Decsi Tamás* egyetemi tanár részt vett az ESPGHAN (European Society for Paediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition) Committee on Nutrition bi-

zottságának soros ülésén Münchenben, 2013. november 15-16-án.

■ 2013. november 22-én ünnepi szimpóziumot rendeztek az erfurti gyermeksebészet 40 éves fennállása alkalmából, melyen *dr. Vajda Péter* vett részt.

■ 2013. november 23-án a Semmelweis Egyetem I. sz. Gyermekklinika által szervezett, félévente megrendezésre kerülő gyermekradiológiai kazuisztikán a következő eseteket mutattunk be klinikánk anyagából: *Cholnoky P.* és mtsai: Miért nem eszik a baba? (Egy ritka hasi tumor); Mohay K. és mtsa: *Infarctus pneumonia kamasz lányban* (kvízként került bemutatásra), valamint Diabetes mellitus és papillaris carcinoma.

■ Továbbképző előadás zajlott Szegeden, 2013. 11. 23-án, Gyermekkori immunológiai és reumatológiai betegségek címmel. Előadást tartott *Nyul Zoltán*, a „Primer immundeficienciák, Immunglobulin kezelés gyermekkorban” címmel, *Mosdósi Bernadett* a „Szisztémás autoimmun és reumatológiai betegségekről, *Biológiai terápia gyermekkorban*” címmel és a sublingualis immunterápiáról, valamint *Sólyom Alexander* a „Periódikus láz szindrómák” és a „Tárolási betegségek csont és ízületi manifesztációi” témában. Fenti előadások a Zalaegerszegen 2013. 11. 29-én megrendezett továbbképzésen ugyancsak elhangoztak.

■ A 2013/II. őszi gyermekgyógyász továbbképzést november 28-án Szekszárdon rendezték, melynek előadói és témái: *Adonyi Mária*: Gyermekkori asthma bronchiale 2013; *Péterfia Csaba*: „Extrapulmonális kórképek légúti tünetekkel” és *Mosdósi Bernadett*: „Humorális immundeficienciák” voltak.

■ *Dr. Hollódy Katalin* a Magyar Gyermekneurológiai Társaság elnöke, az Európai Gyermekneurológiai Társasághoz benyújtott pályázatával megnyerte a 2015-17. között évente megrendezésre kerülő, „Education and Training Course for Young Neuropaediatricians” Magyarországon történő szervezésének jogát.

A Magatartástudományi Intézetből

■ A 2013. október 4-6. között, Balatonfüreden megrendezésre került DUGGG Deutsch-Ungarisches Forschungstreffen nemzetközi konferencia keretében, *Faubl Nóra* meghívott előadóként, „Interkulturelle Herausforderungen in der Medizin” címmel előadást mutatott be.

■ 2013. Október 13-16-án Firenzében került sor a már tizedik alkalommal megrendezett International Congress on Coronary

Artery Disease (ICCAD) konferenciára, ahol a „The Relation of Fatigue Related Psychological Factors to Ergometric Values of Patients with Cardiovascular Disease” című posztert mutatta be *Nagy Alexandra* PhD-hallgató. A megnyitón a konferencia elnöke, *prof. Basil Lewis* kifejtette, hogy egy meglehetősen izgalmas időszak részesei vagyunk mind az innováció, mind a kutatás terén, amelyet jól tükrözött a konferencia sokrétű előadásanyaga is. A regeneratív medicina és molekuláris szignalizáció témáin kívül helyt kaptak az egyre szélesebb körben elterjedő intervenciós terápiák, melyek által csökkenthetővé válnak az invazív beavatkozások a páciensek jóllétére való tekintettel. A preventív területén új gyógyszeres eljárásokat mutattak be, elsősorban a diabetes és lipidháztartás kezelésére vonatkozóan.

A Nukleáris Medicina Intézetből

■ Az EANM 26. Kongresszusán, Lyonban, 2012. 10. 19-23. között *Zámbó Katalin* és *Schmidt Erzsébet* a „Quantitative Evaluation of the Somatostatin Receptor SPECT/CT Studies” című poszterrel vettek részt.

A Patológiai Intézetből

■ 2013. szeptember 26-28. között rendezték meg Siófokon a 71. Pathologus Kongresszust, melyen az intézet több munkatársa is aktívan szerepelt. *Hegedűs Ivett* (szerzőtársak: Kelemen Dezső, Tornóczki Tamás, Borka Katalin, Tiszlavicz László) „A pancreas intraductális neoplasiáinak differenciál diagnosztikájáról egy eset kapcsán” címmel, *Juhász Edina* és mtsa „KRAS és EGFR génmutációk vizsgálatának szerepe a személyre szabott orvoslásban” címmel, majd *Fincsur András* és mtsai „Renocellularis carcinoma ductus choledochusba adott metastasisa” címmel tartott előadást. Ugyanitt *dr. Tornóczki Tamás* a Colorectalis Daganatok patológiája plenáris ülésen, valamint *dr. Pajor László* a bejelentett előadások szekciójában üléselnöki teendőket látott el. 2013. szeptember 26-án a Magyar Pathologusok Társasága közgyűlése *dr. Tornóczki Tamást* vezetőségi taggá választotta.

Az Orvosi Genetikai Intézetből

■ *Melegh Béla* részt vett a 2013-as évi „10th Balkan Congress of Human Genetics 2nd Alpe Adria Meeting on Human Genetics” és a részeként megrendezett “11th Golden Helix Pharmacoge-

nomics Day” konferenciákon (Bled, 2013. október 10-12), ahol „Genetics and pharmacogenomics of Romani people” címmel előadást tartott.

■ *Melegh Béla* részt vett a 2013-as évi „American Society of Human Genetics 63rd Annual Meeting” konferencián (Boston, 2013. október 22-26), ahol „Investigation of functional variants of eight SNPs in lipid level modifier genes in healthy Roma and Hungarian population” címmel poszter beszámolót tartott; találkozott *David Reich* professzorral (Harvard Medical School, Department of Genetics), akivel további kollaboráció részleteit beszélték meg (2013. október 24.). Konzultáció történt a Columbia University College of Physicians and Surgeons, Department of Pathology and Cell Biology (New York) professzorával, *dr. Nagy Lajos Péterrel* (2013. október 31.).

■ 2013. október 25-én a RIROSZ (Ritka és Veleszületett Rendellenességgel Élők Országos Szövetsége) által Budapesten megrendezett II. Ritka Betegségekre vonatkozó Euroterv konferencián az Orvosi Genetikai Intézetet *dr. Komlósi Katalin* képviselte szekcióelnöki funkciót betöltve. Az egynapos program azt a célt tűzte ki maga elé, hogy az EUCERD által elfogadott indikátorok mentén értékelje a hazai ritka betegség helyzetet és további javaslatokkal javítsa a már elkészült, de az Unió felé még nem továbbított Nemzeti Tervet. A konferencián a ritka betegségekkel kapcsolatos Nemzeti Terv koordinátora, *dr. Kosztolányi György* professzor bemutatta azt a hosszú folyamatot, mely végül a Nemzeti Terv elkészüléséhez vezetett. Óriási előrelépés, hogy megszületett a Ritka Betegségek Nemzeti Tervének anyagi fedezetéről szóló kormányzati határozat, de csak remélni tudjuk, hogy ezáltal valóban biztosítani fogják e súlyosan, halmozottan hátrányos helyzetű betegcsoportok komplex, minőségi ellátását.

■ *Dr. Czákó Márta* a Madridban tartott „ISCN Educational Day” című továbbképzésen a 30 európai résztvevő közül egyedüli magyarként vett részt (2013. november 11.). A továbbképzés célja a molekuláris és hagyományos citogenetikában leletközléskor használt nomenklátúra új irányelveinek megismerése, amit a résztvevők a továbbképző nap délutánján tartott tréning keretében elsajátítottak.

A Sebészeti Klinikáról

■ A magyar Sebkezelő Társaság XVI. Kongresszusán (Budapest 2013. 10. 17-18.) tartott előadást a habkötszerek alkal-

mazásáról *Tóth Marianna* intézetvezető főnővér, illetve a nagyméretű septicus sebek kezelésére alkalmazott modern sebkezelési eljárásokról *Ferencz Sándor*.

■ A magyar ILCO szövetség 30 éves jubileumi konferenciáján és közgyűlésén (Dombóvár 2013. 10. 4-6.) tartott előadást *Vereczkei András* a rectum tumorok korszerű ellátásáról és *Tóth Marianna* a stomaviselők ellátásáról és gondozásáról a PTE KK Sebészeti Klinikán.

■ *Tóth Marianna* a Kőrmendi Kórház Krónikus ellátó egység dolgozóinak továbbképzésén tartott előadást 2013. 11. 18-án. A továbbképzés témája: Szemléletváltás a krónikus sebek ellátásában intelligens kötszerek alkalmazásával.

■ A Romániai Magyar Orvosok és Gyógyszerészek Egyesületének (RMO-GYE) meghívására *dr. Horváth Örs Péter* 4x4 órás előadást tartott Marosvásárhelyen november 12. és 16. között magyar orvos-tanhallgatóknak és rezidenseknek.

■ *Dr. Kelemen Dezső* professzor novemberben 1 hetes látogatást tett az Európai Pancreas Centrumban a németországi Heidelberg Sebészeti Klinikáján.

■ A Magyar Sebész Társaság Sebészeti Endoszkópos Szekciójának XV. Kongresszusán (2013. október 10–12., Herceghalom) a „Video-asszisztált thoracoscopos lobektómia program elindítása, kezdeti tapasztalataink” címmel *Szántó Zalán*, „Video-asszisztált thoracoscopia szerepe tüdőrezekciót követő empyema diagnózisában és terapiájában” címmel *Jakab László*, „Mélyen infiltráló endometriosis miatt végzett laparoscopos műtétekről” címmel *Orbán Lajos*, „Klinikánkon végzett laparoscopos appendectomiák elemzése 655 eset kapcsán” címmel *Papp András* tartott előadást. „A hazai laparoscopos fejlődése, a kezdetektől napjainkig” című kerekasztalban felkért hozzászóló volt *dr. Horváth Örs Péter* professzor és *dr. Illényi László*. Az Onkológia szekció üléseinek *dr. Horváth Örs Péter* professzor volt.

■ A Magyar Sebész Társaság Coloproctológiai Szekció 2013. évi Kongresszusán (2013. nov. 7-9.) előadást tartott *Baracs József* „Laparoscopos rectum resectiok endometriosisban” címmel. Plenáris ülésen *Vereczkei András* az intestinalis traktust érintő endometriosis műtéti kezeléséről beszélt.

■ 2013. nov. 21-23. között Hajdúszoboszlón tartotta XV. Kongresszusát a Magyar Transzplantációs Társaság. A kongresszuson előadást tartott *László Eszter*, a PTE Anatómiai Intézet PhD-hallgatója, *Varga Ádám*, a PTE KK Sebészeti Klinikai

PhD-hallgatója valamint *Viola Mária*, a Sebészeti Klinika transzplantációs koordinátora. A Magyar Transzplantációs Társaság közgyűlése *dr. Kalmár Nagy Károlyt* a társaság elnökévé választotta.

■ 2013. szeptember 27-28. között Budapesten zajlott a Magyar Plasztikai Helyreállító és Esztétikai Sebész Társaság Kongresszusa, ahol *Pavlovics Gábor* előadást tartott „Internal mammary artery as recipient vessel in reconstructive microsurgery” címmel.

A Szívgyógyászati Klinikáról

■ *Faludi Réka* 2013. augusztus 31. és szeptember 4. között részt vett az ESC kongresszusán Amsterdamban és posztert mutatott be „Five-year follow-up of left ventricular diastolic dysfunction in systemic sclerosis patients: determinants of mortality and disease progression” címmel. Ugyanő 2013. szeptember 13-án a Kardiológiai Képző Konferencián (Kaposvári Egyetem) a Pulmonális artériás hipertenzió blokkban felkért előadást tartott „A PAH diagnózis” címmel; 2013. szeptember 18-án a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal akkreditált továbbképző tanfolyama keretében (Budapest) felkért előadást tartott orvosszakértők számára „Szívtranszplantáció, pulmonális hipertónia” címmel; 2013. szeptember 20-án a Magyar Kardiológus Társaság és a Magyar Gyermekorvosok Társasága Gyermekkardiológiai Szekciójának Gyakorlati Továbbképző Tanfolyamán (Pécs) felkért előadást tartott a „Szöveti Doppler echokardiográfia” címmel; 2013. szeptember 27-28-án részt vett a Magyar Kardiológusok Társasága és a Magyar Tüdőgyógyász Társaság Kardiopulmonális Munkacsoportjának tudományos ülésén (Mórahalom), ahol felkért előadást tartott a „Bal kamrai eredetű pulmonális hipertónia kezelése” címmel. Az ülés során zajlott a Kardiopulmonális Munkacsoport vezetőségének választása, mely során *Faludi Rékát* a munkacsoport vezetőségének tagjává választották a következő ciklusra.

■ 2013. 10. 3-5. között részt vett a Magyar Kardiológus Társaság Echokardiográfiai Munkacsoportja és az European Association of Cardiovascular Imaging által Budapesten szervezett nemzetközi Teaching Course-on, ahol felkért előadást mutatott be „Mitral stenosis, quantification. Selection for balloon dilatation” címmel; 2013. 10. 17-19. között a Pannon Kardiológiai Napok (Pécs) keretében üléselelnök volt a Noninvaszív kardiológiai diagnosztika szekcióban és felkért előadásokat

tartott „Újdonságok a szívelégtelenség gyógyszeres kezelésében. A Szívelégtelenség Szakambulancia felépítése és működése” ill. „A bal kamrai diasztolés funkció. A diasztolés diszfunkció kialakulása, kezelése” címmel.

■ *Simor Tamás* üléselelnöki feladatot látott el az MKT Aritmia és Pacemaker Munkacsoport IX. kongresszusán, a Kamrai ritmuszavarok ablációja szekcióban, valamint előadásokat tartott: Képzőközpontok szerepe kamrai tachycardia ablációjában; EACVI Teaching Course Valvular Heart Disease; When to choose MRI címmel. *Ugyanő* a Soproni Ultrahang Napokon üléselelnök volt a Radiológia–Kardiológia szekcióban és MRI technikák az infarktus akut szakaszában címmel előadást tartott.

A Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikáról

■ A 2013. október 4-5-ig tartó Magyar Perinatológiai Társaság XII. Kongresszusán (Miskolc) a Perinatológiai Társaság *dr. Bódis József* professzort a Kiszkel-Büki emlékéremmel tüntette ki. Ugyanezen a kongresszuson klinikánkról elhangzott előadások: *Funke Simone*: „Perinatális és korai gyermekkori tünetek kongenitális glikozilációs defektusban (CDG)”; *Tolnai Marina*: „Infantil haemangioma és retinopathia prematurorum: közös patomechanizmus?” A kongresszuson *dr. Ertl Tibor*, *dr. Funke Simone*, *Tolnai Marina* és *dr. Fekete Zsuzsanna* vettek részt.

Az Urológiai Klinikáról

■ A Szentágotthai Kutatóközpontban 2013. augusztus 27-31. között lebonyolított „The 11th International Symposium on VIP, PACAP and Related Peptides” rendezvényen klinikánkról *Jávorszky András* és mtsa: „Examination of PACAP-like immunoreactivity in different pathological clinical samples” című poszterrel szerepelt.

■ 2013. október 11-12-én került megrendezésre Visegrádon a Pfizer Onkológiai Symposium (PFS), melyen klinikánkról *dr. Villányi Kinga* főorvos és *dr. Beöthe Tamás* adjunktus vett részt. A rendezvény fő témája a metasztatikus vesedaganatok korszerű kezelése volt.

■ A Baranya Megyei Háziorvos Napok (Siklós 2013. október 18-20.) keretében *Beöthe Tamás*, klinikánk adjunktusa Inkontinens betegek rehabilitációja címmel felkért előadást tartott.

■ A Magyar Sebész Társaság Sebészeti

Endoszkópos Szekció XV. Kongresszusán (Herceghalom 2013. 10. 10-12.) klinikánkról részt vett *dr. Pusztai Csaba*, *dr. Jávornágyi András* és *dr. Bányai Dániel*. *Pusztai Csaba* „Laparoszkópos parciális nephrectomia: az optimális módszer kisméretű vesedaganatok megoldására” és „Urológiai laparoszkópos beavatkozások során fellépő szövődmények ellátása”, *Jávornágyi András*: „Laparoszkópos ureterocutaneostomia”; *Bányai Dániel*: „Laparoszkópos nephropexia – módszer és eredmények” és „Urétert és/vagy hólyagot infiltráló endometriózis laparoszkópos kezelési lehetőségei” címmel tartott előadást. A kongresszus szervezője, *dr. Wéber*

György professzor a záró bankett során *Pusztai Csaba* számára átnyújtott ajándékkal köszönte meg klinikánk kiemelkedő részvételét. Laparoszkópos munkacsopor-

tunk tevékenységével kapcsolatban több tengerentúli vendég megtisztelő elismerését fejezte ki.

A Klinikai Központból

- *Dr. Decsi Tamás* főigazgató képviselte az egyetemet a 1st Central and Eastern European Regional Meeting of the Association of Academic Health Centers International rendezvényen, Budapesten, 2013. november 7-én.
- *Dr. Endrei Dóra* PhD, a Klinikai Központ általános főigazgató-helyettese a Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar “egészségügyi menedzser mesterképzési szakon” mesterfokozatot és egészségügyi menedzser szakképzettséget szerzett.
- *Dr. Decsi Tamás* főigazgató részt vett az Egyetemi Klinikák Szövetsége elnökségi ülésén, Budapesten, 2013. november 21-én.

Emlékezés dr. Halmágyi Miklósrá

1933. 12. 17. – 2013. 05. 20.

Dr. Halmágyi Miklós 1952-ben Budapesten érettségizett, az általános orvosi tanulmányait a Ruprecht-Karls Tudományegyetemen Heidelbergben végezte és a diploma szerzése után a gyakorló orvosi tevékenység mellett kezdettől aktív részt vállalt a kutatómunkában. Heidelbergben, majd Mainzban, a Johannes Gutenberg Tudományegyetemen 1968-tól aneszteziológus szakorvosként és egyetemi oktatóként dolgozott.

Később az aneszteziológiai intézet professzoraként magas szakmai igényességgel fejlesztette a betegellátás színvonalát, és irányította az intézetben folyó tudományos munkát. A mainzi egyetem klinikai orvosigazgatójaként számos, a klinikai munkát jelentősen javító döntéseket hozott. Az egyetemi tanácsban évekig aktívan tevékenykedett. Éleslátása és tapasztalata alapján hozott stratégiai döntéseivel és tanácsaival segítette az egyetem hosszú távú sikerét a betegellátás valamint a tudományos és gazdasági területeken.

Különös figyelmet fordított a hallgatói és oktatói csereprogram kidolgozására és irányítására. A nyitott, művelt gondolkodást, a tájékozott és lelkiismeretes munkát magasra értékelte, ebben segíteni a fiatalokat kötelességének tekintette. Kiemelten szívügye volt szoros kapcsolatot tartani szülőhazájának orvosaival. Támogatta a kibontakozó orvostársaságok munkáját. A Magyar Mesterséges Táplálási Társaság tudományos továbbképző programjaiba is aktívan bekapcsolódott, később a társaság tiszteletbeli tagjává választotta. 1998-ban a Magyar Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Társaság a Német Mesterséges Táplálási Társasággal (Deutsche Gesellschaft für Ernährungsmedizin DGEM) közösen Halmágyi professzor és Dr. Fürst Péter professzor, a DGEM akkori elnöke közremű-

ködésével a Haynal Imre Egészségtudományi Egyetemen nagy sikerű szimpóziumot rendezett. A szimpózium témája: „Mesterséges táplálás műtét, trauma és SIRS esetén” volt.

Gyömölcsöző kapcsolatot alakított ki a Pécsi Orvostudományi Egyetemmel. Pécs fiatal doktorait támogatva, az ösztöndíjprogram szervezésében és bonyolításában az aktív munka befejezése után is fáradtságot nem ismerve tevékenykedett.

E munkásságának köszönhetően számos diák és orvos vehetett részt a csereprogramban, lehetőséget kapva a szakmai tapasztalatok gyarapítására és a társklinikusokkal való kapcsolatok építésére. Halmágyi Miklós professzornak e tevékenysége elismeréseként 1994. október 21-én a Pécsi Orvostudományi Egyetem díszdoktori címet adományozott. Lelkesedése ezt követően sem csökkent, jó célokért folytatott segítő munkáját megromlott egészsége mellett is töretlenül folytatta haláláig. Emlékét kegyelettel őrizzük.

Dr. Dárdai Ernő, a Magyar Mesterséges Táplálási Társaság volt elnöke

Írók, költők betegségekről és orvoslásról

Thomas Mann: A varázshegy (szemelvények)

Szóllósy Klára fordítása

– Kellemes volt az útja ide fel, uram? – fordult Hans Castorphoz. – És az ítéletét már megkapta? Úgy értem: megejtették-e már az első vizsgálat komor ceremóniáját? – Itt voltaképp el kellett volna hallgatnia, s várnia, ha valóban kíváncsi a válaszra; mert feltette kérdését, és Hans Castorp éppen felelni készült. De az idegen nyomban tovább kérdezett: – És tűrhető volt az eredmény? Jókedvűből... – s itt egy pillanatra elhallgatott, és szája sarka még erősebben fodrozódott – jókedvűből egymással ellentétes következtetések vonhatók le. Vajon hány hónapot sózott önre a helybeli Minós és Rhadamanthys? – A „rászózt” kifejezés különösen mulatságosan hatott a szájából. – Becsüljem fel? Hatot? Vagy mindjárt kilencet? Hisz nem fukarkodnak...

Hans Castorp hüledezve nevetett, s közben lázasan kutatott emlékezetében, hogy ki is volt az a Minós és Rhadamanthys.

– Hogyhogy... – hebegte. – De nem, tévedni tetszik, Szep-tem...

– Settembrini – helyesbített az olasz tisztán, lendületesen, és bohócosan meghajolt.

– Settembrini úr... bocsánat. Egyszóval tévedni tetszik. Én nem is vagyok beteg. Csak látogatóba jöttem az unokaöcsémhez néhány hétre, és ez alkalommal egy kicsit ki akarom magam pihenni...

– A teremtésit, tehát nem közénk való? Ön egészséges? Csak hospitál nálunk, mint Odysseus az árnyak birodalmában? Minő melegség leszállni a mélybe, ahol a holtak honolnak testetlenül, értelmetlenül...

– A mélybe, Settembrini úr? Már engedelmet kérek! Hisz kereken ötezer lábnyit kapaszkodtam fel ide magukhoz...

(...)

– Három hétre jöttem – válaszolta Hans Castorp könnyedén s kissé magakelletőn, mert észrevette, hogy irigylik.

– *O dió*, három hétre! Hallotta ezt, hadnagy úr? Nem szemtelenség, vagy majdnem az, kijelenteni: három hétre jöttem, és aztán elutazom? Mi idefenn nem ismerjük a hetet, mint időegységet, uram, engedje meg, hogy kioktassam. Legkisebb egységünk a hónap. Nagystíliúknak számolunk...

(...)

Settembrini (...) ismét rosszmájúskodni kezdett. Főként Behrens udvari tanácsost szemelte ki céltáblául, óriási lábait gúnyolta, majd udvari tanácsosi rangját elemezte; egy agytuberkulózisban szenvedő hercegtől kapta, kinek botrányos életmódjától még ma is visszhangzik a környék, de Rhadamanthys szemet hunyt, mind a két szemét behunyta, talpig udvari tanácsos! Egyébként tudják-e az urak, kérdezte, hogy Behrens találta fel a nyári idényt? Igen, Behrens, senki más. Őt illeti a dicséret. Azelőtt nyáron csak a hívek hívei maradtak meg a völgyben. Akkor azonban „humoristánk” megvesztegethetetlen éles elméjével fölismerte, hogy ez az áldatlan helyzet csupán csak előítéletből fakad. Felállította a tant, hogy – legalábbis az ő szanatóriumában – a nyári kúra nem kevésbé ajánlható, mint a téli, sőt rendkívül hatásos, valósággal nélkülözhetetlen. És ezt a tételét átvitte a köztudatba, népszerű cikkeket írt róla, és elhelyezte őket a sajtóban. Azóta nyáron éppolyan jól megy az üzlet, mint télen. „Zseni!” – jelentette ki Settembrini. „In-tu-i-ci-ó!” – mondotta. Azután a gyógyhely többi szanatóriumát vette sorra, s maró gúnnyal dicsérte tulajdonosaik üzleti szellemét. Ott van például Kafka professzor... Évente, mikor beköszönt a hóolvadás válságos időszaka, és sok beteg ott akarja hagyni a szanatóriumot, Kafka professzornak hirtelen, sürgető okokból el kell utaznia nyolc napra; olyankor azonban mindig megígéri, hogy visszatérte után azonnal kiírja a távozni kívánkozókat. Aztán hat hétig marad távol, a szegény betegek pedig nem gyógyik várnia, no és közben, mellesleg szólván, a számlájuk is gyarapszik. Kafkát még Fiúmába is hívják konzíliumra, ő azonban addig nem mozdul, amíg ötezer kemény svájci frankot le-tétbe nem helyeznek részére, ebbe aztán két hét is beletelik. Egy nappal a *Celebrissimo* megérkezése után aztán meghal a páciens. Ami mármost Salzman doktort illeti, azt híreszteli Kafka professzorról, hogy injekciós fecskendőit nem tartja tisztán, és mindenféle egyes fertőzéssel oltja be pácienseit. Gumirádleren jár, mondja Salzman, hogy a halottai meg ne hallják; Kafka viszont azt állítja, hogy Salzman-nál a betegeket olyan mértékben itatják „a szőlő szívderítő nedvével”, természetesen ugyancsak számlájuk kikerekítése céljából, hogy halomra hullanak, mint a legyek, de nem tuberkulózis ragadja el őket, hanem az alkoholisták nyavalyája, a májzsugor...

(...)

– Á, Krokowski! – kiáltott fel Settembrini. – Ott megy hölgykoszorúnk titkainak tudója. Szíveskedjék megfigyelni öltözékének finom szimbolikáját: feketében jár, hogy érzékeltesse, tanulmányai legsajátabb területe az éjszaka. Annak az embernek egyetlen gondolat van a fejében, és az is mocskos.

(...)

A skótblúzos Frau Stöhrt aznap délelőtt vizsgálta meg a főorvos, erről számolt be, műveletlenül szenvelegve és felső ajkát visszahúzza nyúlfogairól. Jobbra fenn zörej észlelhető – panaszkolta –, és a bal hónalj alatt a kopogtatási hang még mindig nagyon megrövidült, és „az öreg” kijelentette, hogy még öt hónapig itt kell maradnia. Műveletlenségében „az öreg”-nek nevezte Behrens udvari tanácsos urat. Egyébként felháborodását nyilvánította, hogy „az öreg” ma nem az ő asztaluknál ebédel. A „turné” szerint (nyilván „turnus”-t akart mondani) aznap délben az ő asztaluk volna soron, „az öreg” meg, lám, megint a bal oldali szomszéd asztalnál ül (valóban már ott ült, és hatalmas kezeit összekulcsolta tányérja előtt). De persze annál az asztalnál étkezik a kövér amszterdami Frau Salomon, aki hétköznapi délben is kivágott ruhában jön le ebédhez, és ez nyilván tetszik „az öreg”-nek, amit Frau Stöhr a maga részéről igazán nem

ért, mert hiszen minden vizsgálatnál annyit lát Frau Salomonból, amennyit csak kíván. Később izgatottan suttogva elbeszélte, hogy előző este a felső közös fekvőcsarnokban - tudniillik a tetőteraszon levőben – eloltották a villanyt, mégpedig olyan céllal, amelyet Frau Stöhr „átlátszó”-nak nevezett. „Az öreg” észrevette, és olyan patáliát csapott, hogy az épület utolsó zugába is elhallatszott. De a ludasokat persze megint nem találta meg, pedig ahhoz igazán nem kell egyetemi végzettséggel rendelkezni, hogy az ember kitalálja: természetesen a bukaresti Miklosich kapitány volt a tettes, mert neki sohasem lehet elég sötét, ha hölgytársaságban van (...) Végezetül Frau Stöhr hosszabb magyarázatot tartott egy „kozmosz intézet”-ről, amelyet lenn a telepen felfedezett, s ahol a szájvizét szokta beszerezni. Joachim mereven nézte a tányérját... (...) Minden fogást kétszer kínáltak körül - és nem is hiába. A vendégek mind a hét asztalnál telepakolták tányérjukat és faltak; farkaséhség töltötte be a bolthajtásos termet, hatalmas étvágy, melynek megnyilvánulását nézni talán szórakoztató lett volna, ha nincs benne valami félelmetes, sőt egyenesen undort keltő. Nemcsak a vidámak és virgoncak tanúsították ezt a farkaséhséget, a fecsegők, akik egymást kenyérgalacsinnal dobálták - hanem a csendesek és komorak is, akik két fogás közt kezükbe támasztották fejüket, és szótlánul meredtek maguk elé.

(...)

Albin úr gúnyosan felkacagott, és csakhamar visszatért a revolverrel. A nők még ostobábban visítogtak, mint az imént, és hallatszott, hogy többen fel akarnak ugrani fekvőszékükről, de belegabalyodtak takaróikba és elestek.

– Látják, kérem, milyen kicsi, milyen fényes? – mutogatta Albin úr. – De ha itt megnyomom, akkor harap... – Újabb visítás. – Természetesen élesre van töltve – folytatta Albin úr.

– Itt ebben a társaságban ül a hat lövésnél egy lyukkal arrább fordul... Egyébként nem tréfából hordom magamnál ezt a holmit – jelentette ki, amikor észrevette, hogy a hatás kezd alábbhagyni. Mellzsebébe csúsztotta a revolvert, visszaült fekvőszékébe, keresztbe vetette lábát, és újabb cigarettára gyújtott. – Nem bizony, korántsem tréfából – ismételte, és azután összeszorította ajkát.

– Hanem? Hanem? – kérdezték a balsejtelemtől elfúló női hangok. – Iszonyú! – sikoltott föl hirtelen az egyik, és Albin úr bólintott.

– Amint látom, pedzik már – mondta. – Igen, valóban, arra a célra tartogatom – folytatta könnyedén, miután kiállott tüdőgyulladás ellenére jó adag füstöt leszívott és ismét kilehelt. – Arra a napra tartogatom, amikor végképp megunom ezt a zsbívásárt, és tisztelettel ajánlom magam. A dolog szerfölött egyszerű... Gondosan tanulmányoztam a kérdést, és most már pontosan tudom, hogyan kell nyélbe ütni. (A „nyélbe ütni” szó nál éles sikoltás hangzott fel.) A szív tájékot kikapcsolhatjuk... Oda nem esik kényelmes célzás... Meg aztán jobban szeretem az öntudatot mindjárt centrumában kioltani, és ezt úgy érem el, hogy egy takaros kis idegen testet illeszték ide ni, ebbe az előkelő szervembe... – és Albin úr kurtára nyírt szöke kobakjára mutatott... – Ide kell tenni... – Azzal ismét elővette zsebéből nikkelezett revolverét, és a cső végével megkopogtatta a halántékát. – Ide, az ütőér fölé... Még tükör nélkül is gyerekjáték...

Többszölamú könyörgő tiltakozás hangzott fel, még heves zokogás is vegyült belé.

– Albin úr, tegye le a revolvert, vegye el a halántékától, ezt nem lehet kibírni! Albin úr, maga fiatal, maga meg fog gyógyulni, viszatér az életbe, és közszeretben fog sütkérezni, becsületszavamra! Vegye föl a kabátját, feküdjék le, takarózzék be és kúrálják! Ne kergesse el megint a fürdőmestert, ha alkohollal le akarja dörzsölni! Hagyja abba a cigarettázást, Albin úr, hallja? Az életéért könyörgünk, a drága, fiatal életéért!

Albin úr azonban kérlelhetetlennek bizonyult.

– Nem, nem – mondotta –, hagyjanak békén, jól van, köszönöm. Még sohasem tagadtam meg semmit egy hölgytől, de lássák be, nincs értelme, ne akarják megállítani a végzetet... Harmadik éve vagyok idefenn, megelégettem, nem játszom tovább, ki veheti ezt rossz néven tőlem? Gyógyíthatatlan vagyok, hölgyeim, úgy nézzenek rám, ahogy itt ülök, gyógyíthatatlan eset vagyok, már a tanácsos is csak tessék-lássék próbálja tagadni. Engedélyezték nekem azt a kevéske kötetlenséget, ami ebből a tényből következik! Úgy van ez, mint a gimnáziumban, amikor már eldőlt, hogy az ember osztályt ismét, és akkor már nem feleltették, és nem kellett semmit se csinálnia. Nos, most végérvényesen eljutottam ebbe a boldogságos állapotba. Nem kell semmit se tennem, nem számítok többé, nevetek az egészen.

(...)

– Édes Istenem, a társaság bizony mindig egy kicsit vegyes az efféle intézményben. Az ember nem válogathatja meg az asztalszomszédait, hová jutnánk akkor. A mi asztalunknál is ül egy hölgy, Frau Stöhr... bizonyára ismeri, Settembrini úr. Pokolian műveletlen, azt meg kell adni, és az ember néha igazán nem is tudja, hová nézzen, amikor locsogni kezd. És amellet hõemelkedésről panaszkodik meg emyedségről, és valószínűleg, sajnos, nem is éppen könnyű eset. Ez olyan furcsa... beteg és buta... nem tudom, jól fejezem-e ki magam, de olyan különösen érint, ha valaki buta is, meg beteg is hozzá, ha ez a kettő összejön, ez talán a világon a legszomorúbb. Az ember nem tudja, milyen arcot vágjon hozzá, mert a beteget az ember szeretné tisztelni és komolyan venni, ugyebár, hiszen a betegség bizonyos fokig tiszteletre méltó, ha szabad magam így kifejeznem. De ha örökké közbejön a butaság, a „fomulusz” meg a „kozmosz intézet”, meg ilyen baklövéses, akkor az ember igazán nem tudja, sírjon-e vagy nevéssen, az emberies érzés dilemmába kerül, mert ez olyan szánalmas, hogy ki se mondhatom. Úgy értem: nem illik, *nem* pászol össze, az ember nem szokta meg, hogy a kettőt együtt elképzelje. Az ember azt hinné, a buta legyen egészséges és közönséges, a betegség pedig föltétlenül kifinomítja, megokosítja, különlegessé emeli az embert. Így szokás ezt elképzelni. Vagy nem? Talán többet is mondok a kelleténél – végezte. – Csak mert hát véletlenül szóba került... – És végképp belezavarodott.

Joachim is zavarban volt, Settembrini pedig hallgatott, szemöldökét felrántva, azt a látszatot keltve, mintha csak udvariasságból várná ki, amíg Hans Castorp befejezi. A valóságban azonban az volt a célja, hogy Hans Castorp előbb teljesen belegabalyodjék mondókájába, s csak akkor válaszolt:

– Teringettét, mérnök úr, ilyen bölcselkedő hajlamokat nem is vártam volna magától! Elmélete szerint tehát nem is lehet olyan egészséges, amilyennek mutatja magát, mert hisz nyilvánvaló szellemi képességekről tesz tanúságot! Engedje meg azonban, hogy megjegyezzem, dedukcióit nem tudom követni, elutasítom következtetéseit, sőt valóban ellenségesen állok velük szemben. Mi tûrés-taga-

dás, szellemi dolgokban kissé türelmetlen vagyok, és inkább vagyok hajlandó pedáns színben feltűnni, semhogy vitatlanul hagyjak olyan nézeteket, amelyeket fölöttébb vitathatóknak ítélek, mint azokat is, amelyeket itt most kifejtett...

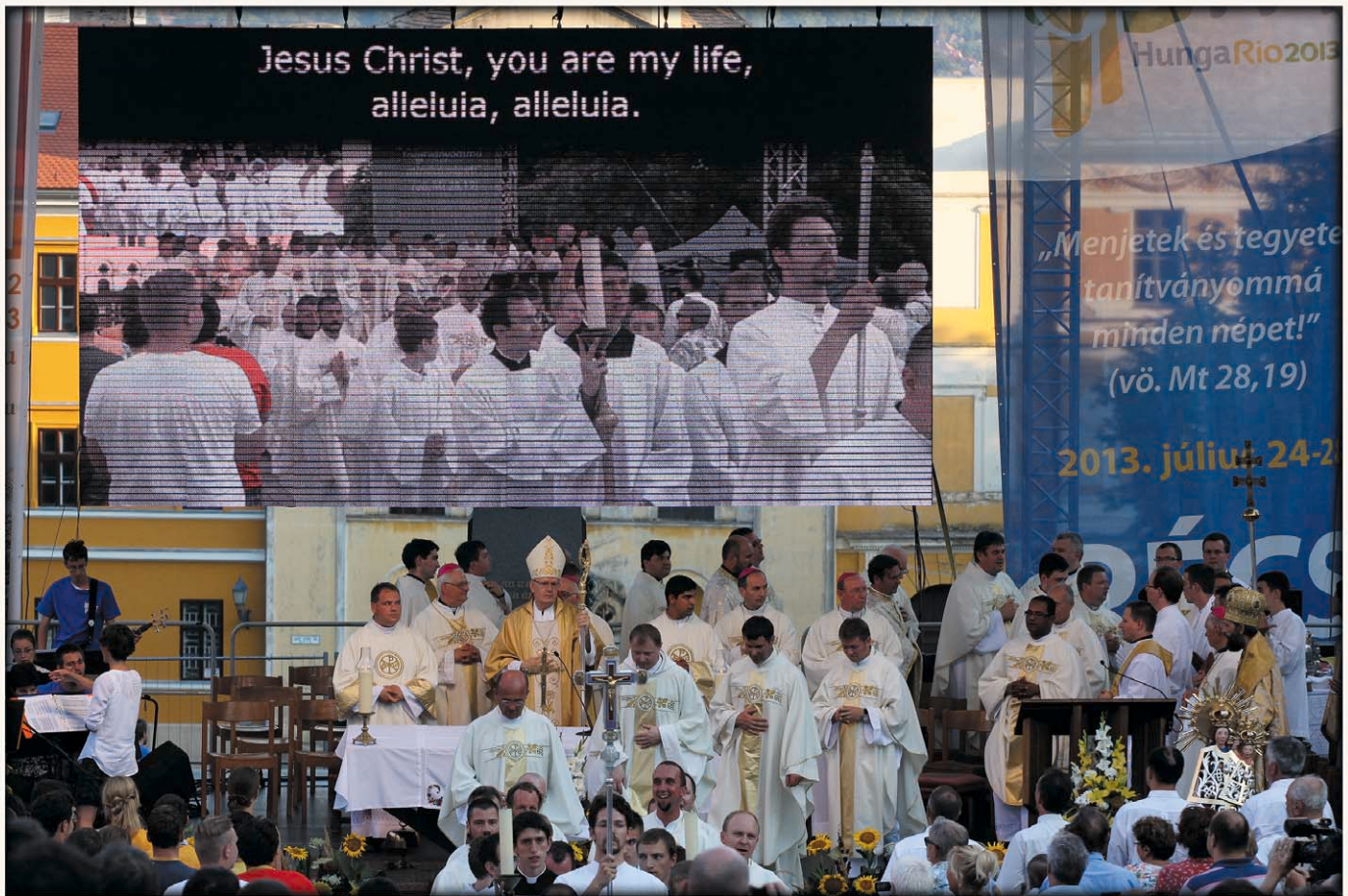
– De Settembrini úr...

– Engedje meg!... Tudom, hogy mit akar mondani. Azt akarja mondani, hogy nem is gondolta olyan komolyan, az imént kifejtett nézeteit nem is vallja minden további nélkül a magáéinak, csak mintegy kiragadott egyet a levegőben lebegő és lehetséges nézetek közül, és felelőtlenül megpróbálta magáévá tenni. Így illik életkorához, mert az ifjúság még könnyen nélkülözheti a férfias szilárdságot, és egyelőre mindenféle állásponttal kísérletezhet. *Placet experiri* – mondotta, és a „placét” szó „c”-jét olasz módra „cs”-nek ejtette. – Találó mondás. Ami meghökkent, az csupán az a tény, hogy kísérlete éppen ebben az irányban mozog. Kétkedem benne, hogy ez csak a véletlen műve. Attól tartok, hogy itt valami született hajlam működik, amely megerősödve jellemvonássá válik, ha nem lépünk fel ellene. Azért érzem kötelességemnek, hogy helyesbítsek. Úgy mondotta, a betegséggel párosult butaságnál nincsen szomorúbb a világon. Ebben igazat adok magának. Én is szívesebben társalgok egy szellemes beteggel, mint egy sorvadásos tökfilkóval. Tiltakozásom ott kezdődik, amikor a butasággal párosult betegséget mintegy stílushibának tekinti, a természet ízlésbeli megtévelyedésének, az *emberies érzés dilemmáinak*, amint kifejezte. Amikor a betegséget olyan előkelő és... hogy is mondta?... *tiszteletre méltó* valaminek érzi, hogy a butasággal sehogy sem *pászol össze*. Ez is a maga kifejezése, ugyebár. Nem, nem és nem! A betegség nem előkelő, a betegség nem tiszteletre méltó, semmiképp sem! Ez a felfogás maga is betegség vagy legalábbis betegséghez vezet. A legbiztosabban talán akkor utáltatom meg magával ezt a felfogást, ha megmondom, hogy elavult és csúnya. Babonásan bűnbánó időkből ered, midőn az ember eszméjét torzképpé alázták és aljasították; szorongással teli időkből, midőn a harmónia és a derűs kiegyensúlyozottság gyanús, ördöginek számított, a nyavalyásság pedig akkoriban egyenlő volt a mennyországi belépőjeggyel. Értelem és felvilágosodás azonban elűzte az emberiség lelkét nyomasztó árnyakat... még nem egészen, még ma is folyik köztük a harc; ezt a harcot pedig munkának hívják, uram, földi munkának, a földért, a becsületért, az emberiség érdekeiért végzett munkának; és értelem és felvilágosodás e harcban naponta újra edződve, idővel majd egészen felszabadítja az embert, és a haladás és civilizáció útján egyre fényesebb, egyre szelídebb és tisztább ragyogás felé vezet...

– A visszafordulás... a szellemi visszafordulás, ama sötét, gyötrelmes idők nézeteihez: ez betegség, higgye el nekem, mérnök úr... méghozzá feltárt és jól ismert betegség, melyet a tudomány különböző nevekkkel nevez, egyik elnevezés a szépség és a lélek tudományának területéről ered, a másik a politikából... iskolás szakkifejezések ezek, nem sokat számítanak, s ismeretükről bizvást lemondhat, mérnök úr. Mivel azonban a szellemi életben minden összefügg, egyik a másikból adódik, s mivel az ördögnek nem nyújthatjuk a kisujjunkat úgy, hogy el ne kapja az egész kezünket, sőt az egész embert... mivel továbbá egészséges elvből mindig csak egészséges következmények folynak, akármit állítsunk is a láncolat elejére, kérem, jegyezze meg egyszer s mindenkorra, hogy a betegség korántsem olyan előkelő és tiszteletre méltó valami, hogy a butasággal ne férne össze; nem, a betegség épp ellenkezőleg: *megaláztatás*, igen, az ember fájdalmas és az eszmét sértő megaláztatása; egyes eseteit ám kíméljük és ápoljuk, ha úgy adódik, de a betegséget szellemileg tisztelni *megtévelyedés*, jól jegyezze meg, kérem!... megtévelyedés, minden szellemi tévelygés kezdete és kiindulópontja. Az az aszszony, akit említett... lemondok róla, hogy a nevét megjegyezzem... Frau Stöhr, köszönöm szépen, nos, ez a nevetséges teremtés... úgy tetszik, nem az ő esete az, amely dilemma elé állítja az emberies érzést, amint mondotta. Beteg és buta... Isten nevében, ez maga a nyomorúság, mi sem egyszerűbb, nincs más dolgunk, mint szánakozás és vállvonogatás. A dilemma, uram, a *tragikum* ott kezdődik, ahol a természetet a maga kegyetlenségében megtöri vagy eleve lehetetlenné teszi a személyiség harmóniáját azáltal, hogy egy nemes, élni akaró szellemet az életre alkalmatlan testbe zár. Isméri Leopardit, mérnök úr, vagy maga, hadnagyom? Hazám fia, szerencsétlen költő, púpos, beteges ember, kinek nagyszerű lelkét testének nyomorúsága állandóan megalázta, és az ironia alantas tájaira rántotta le.

– Ne beszéljen nekem betegség-létrehozta átszellemülésről, az Isten szerelméért, ne beszéljen ilyesmiről! A lélek test nélkül éppoly embertelen és szörnyűséges, mint a test lélek nélkül, egyébként az első ritka kivétel, a második pedig szabályos jelenség. Többnyire a test az, amely túlbuzjándzik, fontoskodik, magához ragadja az életet, és fertelmes módon emancipálódik. Az az ember, aki beteg emberként él, az *csak* test, ez benne az embertelen és megalázó...

Tám László fotói

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
miserere nobis, miserere nobis.

IVT
HungaRio 2013
Pécs, 2013. július 24-28.
Tám László képriportja

Marana tha! Csak Rád várunk Jézus,
a Te szívedből élő víz fakad.